

A Tiszáninneni Református
Egyházkerület Lapja

Sárospataki Református Lapok

LIX. évf. 1. szám
2006. március

„E vacsora Égi módra
Engem véled összead
Maradj bennem, Benned engem
Hagyj lennem, hogy áldjalak.”

(436. dicséret)

Ez a kérdés, válaszatok!

Igen, nemsokára választunk, csak éppen az nem tisztázódott még, hogy voltaképpen mi is a kérdés. Az valószínűnek tűnik, hogy a „rabok legyünk vagy szabadok” választási lehetőségre most senki sem gondol. Nem azért, mintha nem volna időszzerű, hiszen számtalan dolog köt meg bennünket, de a szabadságot külsőképpen nem kell kivívni. Mindössze helyesen kellene vele élni, de ez most más kérdés. Nos mi is a kérdés, ami alapján választunk? Minden és mindenki arról beszél, hogy válasszunk a hasunk, illetve a pénztárcánk alapján. Aki többet ad enni és kevesebbet vesz ki a pénztárcánkból, szavazzunk arra. Egyszer Krisztus Urunkat is meg akarták választani királynak, mert sokakat megelégitett testi eledellel. Ő azonban elkerülte ezt a csapdát. Azért is tette ezt, hogy mi se essünk bele. A mögöttünk lévő, szörnyűségekkel terhes XX. századra volt jellemző, hogy jólétet ígértek hangzatos ideológiák alapján, s lett annyi nyomorúság a következmény. Persze senkinek nem az a célja, hogy éhezők országában éljünk. De vajon az ilyen természetű dolgaink nem azért nincsenek rendben, mert végzetes sorrendcserének vagyunk az áldozatai? Keressétek először Isten Országát, és minden más megadatik nektek. Isten Országá ügyének elsőrendű fontossága érzékelhető-e valamilyen formában valamelyik politikai párt törekvései között? Vagy éppen azzal szemben politizál-e egyegy politikai erő? Úgy is kérdezhetném: adjunk-e teret Isten rendjének, akaratának az életünkben vagy szabályozzon mindent a mindenható Piac? Nos, ez a kérdés, válaszatok!

a szerkesztőség

Tartalom

Gyönyörködöm a Te beszédedben - Bójtai szelek	3
Abauji Egyházmegye	4
<i>Utak a cigánymisszióhoz „aki tanítja, és aki csinálja”</i>	4
<i>Vendégház Novajidrányban</i>	6
Borsod-Gömöri Egyházmegye	7
<i>Az én kedveskedő Istenem - újabb konferencia Berekefűrdőn</i>	7
<i>Megválasztott avagy kiválasztott?</i>	9
<i>Életjel Sajóbáonyból</i>	10
<i>Lelkészszerkekek karácsonya</i>	11
<i>Ökumené határok nélkül</i>	11
Egervölgyi Egyházmegye	12
<i>Háromszáz presbiter úrvacsorázott Egerben</i>	12
<i>Gyülekezeti élet az Andornaktályai Missziói Egyházközségben</i>	13
<i>Kik azok a Fertálymesterek?</i>	14
<i>450 éve halt meg Tinódi Lantos Sebestyén</i>	15
Zempléni Egyházmegye	16
<i>Harmincévesen egy harmincéves jubileumról</i>	16
<i>Képes hírek a sárospataki gyülekezetből</i>	17
Intézményeink	18
<i>Könyvek fogságban - és a szabadulás</i>	19
<i>Beszélgetés Carol Walkerrel</i>	22
<i>A sárospataki gimnázium jubileumi, 475. tanévének rendezvényei</i>	24
<i>Tél végi események a sárospataki református általános iskolában</i>	24
<i>Hírek a Lévy József Református Gimnáziumból</i>	25
<i>Isten veteményeskertje Diósgyőrben</i>	27
<i>Az igazat mondd, ne csak a valódit - Ocsú és búza</i>	28
<i>Fórum - Újra kérdőjeles a női lelkészség?</i>	30
<i>Portré - Beszélgetés Dr. Romhányiné Papp Máriával</i>	35
Misszió	36
<i>„...a pogányokért legyek Krisztus Jézusnak szolgálója”</i>	37
<i>Önkéntes Diakóniai Év Magyarországon</i>	38
<i>Felelősségünk a betegekért - a kórházmmisszió elindulása kerületünkben</i>	39
<i>Kereszténység és művészet - találkozás Gárdonyi Zoltán művészetével</i>	40
<i>Gyerekekről és gyerekeknek</i>	41
<i>Jó gyerek - rossz gyerek, jó szülő - rossz szülő</i>	41
<i>Gyerekszaj</i>	42
<i>Mese - A muzsikáló párna</i>	43
<i>Az „Új Magyar Asszony” hatvanadik születésnapjára</i>	44
<i>Kerületi lelkészkonferencia Sárospatakon</i>	45
<i>Kitekintő - Generalis Konvent</i>	45

Kedves Olvasó!

Lapunk előfizethető az alábbi elérhetőségeken: 3525 Miskolc, Kossuth u. 17.; Tel: 46-563-563; srlszerk@freemail.hu

A címlapon: Csók István Úrvacsora című festménye látható. © Magyar Nemzeti Galéria

© Tiszáninenni Református Egyházkerület. Bárminemű másolás és sokszorosítás a kiadó előzetes engedélyéhez kötött.

Sárospataki Református Lapok

Felelős kiadó: A Tiszáninenni Református Egyházkerület Elnöksége
Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Dienes Dénes

Szerkesztőbizottság: Barnóczki Anita, Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András, Rácsok Gabriella
Egyházmegyei sajtóreferensek: Gombos Péter, dr. Kádár Zoltán, dr. Sándor Endre, Gazda István

Teljes nyomdai előkészítés: Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András
A szerkesztőség címe: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1., srlszerk@freemail.hu
Nyomda: Szász & Társai Nyomda, 3526 Miskolc Szentpéteri kapu 5.
Példányonkénti önköltségi ár: 500 Ft; **Eladási ár: 250 Ft**

Böjti szelek

Fújni kezdenek a böjti szelek, vagyis azok a lassan elmúló tél erejét fitogtatni hivatott gonosz, éles szelek, amelyeknek azonban így, tavaszelő havában már nem hisz senki. Kikelet közeleg, füvek, fák, virágok ébredése, éltető erők feleledése, amelyek a fák törzseitől elhatnak egészen a kicsi, gyümölcsstermő ágacskákig, hogy nyár elejére-derekára minden Isten teremtése meghozza a maga gyümölcsét. Ennek az ébredés folyamatnak az előhangja, ősi ösztönök szülte bibliás, történelmi örökségünk a böjt, és a hozzá kötődő időszak, a naptár szerint.

A Szentírásban lépten-nyomon megtaláljuk a böjt, a böjtölés nyomait az Ó- és Újszövetség lapjain egyaránt. Aztán már a reformáció hajnalán, első évtizedeiben vettett papírra Kálvin tollából a pásztorok felé az intés: „a pásztorok az idők szükségéhez képest bíztassák a népet (...) böjtökre”. (Institutio IV.12.517.) Azóta évszázadok teltek el, és mára a böjt olyanná lett, mint az a csont, amelyről a húst nem lerágták inkább, hanem lekopott róla, s csak a csont, a váz maradt meg. Történelmi felekezeteinkben itt, a Tiszáninnen s talán a Tiszántúl is, az ünnep maradt, úrvacsorát is osztanak sok helyütt böjtre, de van-e, aki igazán gyakorolja ezt a bibliai örökséget? A Duna másik oldalán, a legtöbb gyülekezetben már nem is emlékeznek meg a böjt szükségéről, s szertefoszlottak még az időbeli kategóriák is. Gyülekezetek éves rendtartásából eltűnt a böjti úrvacsorás alkalom.

S hogy mi lehet ennek az oka? Nehéz idők nehéz kérdése ez. Nehéz idők. Kálvin azt mondja: idők szükségéhez képest tartassanak böjtök. Ha csak a „fogság” nehéz négy évtizedre gondolunk, az idők szükségéből fakadó böjt csak bele kellett volna, hogy rágja magát a megmaradottak életgyakorlatába. S ha csak az ún. „rendszer váltás” csillogának aláhullása utáni, közel-elmúlt évekre gondolunk, vagy éppen a mára: vajon az idők szüksége nem követel-e tőlünk ma is Istenre való böjtös figyelést? Az apostoli egyház kegyeseinek mindennapi gyakorlata, hitéletének szerves része volt a böjt. A középkori egyházban is, bár erősen kitekerve, megmaradt a gyakorlat. A reformáció szintén hordozta a biblikus böjti örökséget. Hová lett mára? Van-e értelme így gyakorolni, ahogy manapság tesszük? Miről beszélünk mi, lelkipásztorok böjtben? Tapasztalatok szülte bizonyossággal állunk-e elő? S talál-e jó talajra a hallgatókban a bizonyosság, ha nincsenek kapcsolódási pontok? Ha csak annyi a böjt gyülekezeteinkben, hogy úrvacsorát ülünk „emlékére”? S aztán meg minden tovább úgy, ahogyan előtte.

Ahhoz, hogy a böjt, a böjtölés elnyerje kegyeségi életünkben, hitéletünkben a maga helyét, leg-

alább három dolog szükséges: egyfelől tudatos kötődés Istenhez. Másfelől biblikus tanítás a böjtről. Harmadsorban: az idők szükségének felismerése. Hiszen az, akinek homályosak, nem tisztázottak a kötődései a Teremtő és Megváltó Istenhez, aki nem érzi, nem tudja, hogy keresztes szeretetért neki mit köszönhet, az hogyan vállalna fel Uráért, az Isten egy mosolyáért, a teljesebb életszentségért bármi olyat, aminek az eléréséért testének legalapvetőbb igényeit kellene, hogy megregulázza? Azonban vannak sokan, akik szép keresztyén életet élnek, de sohasem kaptak kellő tanítást a böjt fontosságáról, sőt: a böjtben rejlő szent lehetőségekről. Mert akinek helyre kerültek a kötődései, akit felszereltek a kellő igei ismeretekkel, az idők szükségének tükrében nagyot villanó fegyverként vagy akár pajzsként tud élni ezzel a lehetőséggel. Amit Isten arra adott, hogy a javunkra legyen, és ami mára olyan távolivá vált a legtöbbünk számára. Ezért akkor, amikor újra fújni kezdenek a böjti szelek, de jó lenne felismerni újra ennek az isteni ajándéknak, lehetőségnek a fontosságát, és életet lehelni bele! Hiszen lehetne másképpen is!

Két fontos indítéka lehet a böjt komolyan vételének: van ennek egyfajta szubjektív indítéka, és van neki objektív indítéka. A személyes indítéka az Úristennel való kapcsolatból ered, és a hívő ember belső életét érinti. A szíve abban van ennek, hogy valaki időről időre közelebb akar kerülni Istenéhez, és ennek a belső vágynak a mérlegén értékeli az őt ért külső-belső hatásokat. Ha olyan, bennem elhatalmasodó indulatot fedezek fel magamban, ami elválaszt Jézustól, vagy ha olyan külső hatások érnek, amelyek leválasztani látszanak engem az élet forrásáról, tenni lehet és tenni kell valamit. Kiküszöbölni mindazokat a hangokat, vágyakat, indulatokat, amelyekről nem látom Őt tisztán. Ennek rendkívül eredményes eszköze a böjt. Az intenzívebb belső elcsendesedés, amelyet fizikai énem korlátozásával is hathatósabbá teszek. Nem csak februárban, nem meghatározott ideig, hanem addig, ameddig ki nem tisztul teljesen a lelkem látása annyira, hogy újra lássam az Urat, s készsé váljak akaratainak újbóli cselekvésére, és visszanyerjem azt az örömet és békeséget, amely elveszni látszott a belső problémák miatt.

Az objektív, külső indítékai a böjtnek sokféle tőből fakadhatnak, az idők szükségéhez képest. Valaki másért, valakinek a megtéréséért, megjobbulásáért, akár nemzetemért, egyházamért, ha ezeket nehéz sorban, akár nagy veszélyben lenni látom. Ismerem valakit, aki minden pénteki napot így szentel meg – testvére megtéréséért tartva böjtös könyörgést, immár évek óta. Itt már a megszabott időbeli

kategóriák is fontosak lehetnek: napok, hetek, megszabott alkalmak.

Ha csendesen elmerengünk akár személyes életünk, hitbeli előrehaladásunk, megszentelődésünk útjai felett, talán újra feldereng ennek az elfeledett bibliai lehetőségnek, áldásforrásnak a hajnala bennünk. Ha pedig szélesebb körre vetítjük ki keresztyén felelősségünket, akkor újra csak az idők szükségéhez képest, de sok minden és mindenki kiáltana értünk, hogy ilyen felelősséget is hordozzunk irányában: népünk, egyházunk, szereteteink. Miért nem élünk jól ezzel a lehetőséggel? Miért lett a böjt elfeledett áldásforrás? Talán, mert terheltek a róla alkotott gondolataink. Régi idők, poros idők, lassabb élet tartozékává fokozta le bennünk a rohanó világ, s vetette a feledés sülyesztőjébe, annyi más, bibliai örökséggel együtt a böjtöt is. Mert ma már, amikor percre be van osztva az életünk, amikor már az erősebb fizikai és idegi megterhelés alatt nyögő szervezetünk igényeire, összpontosító képességünk csúcsra járatását igénylő feladataink elvégzésére nézünk, nehéz hinni, hogy el lehet akár egy napot is tölteni, a külső rohanás ellenére is, belső csendben lenni. Úgy, hogy a modern életben is helyet kapjon az Isten még inkább való közelségéért felvált és mosollyal hordozott böjt.

Hiszem azt, ha döntéseinkben, tisztújításaink előtt, presbiter-, gondnok-, lelkész-, esperes- és püspökválasztások előtt vagy akár nemzeti sorskérdések küszöbén nem csupán az emberi ráció, hanem az akár böjtben elkért isteni látás vezetne sokunkat, akkor a böjti szelek után többször élnénk meg tavaszi kikeletet és gyümölcstermő nyarat.

Hiszen a csodálatosan megteremtett természetbe vagyunk kódolva mi, emberek is, mindannyian. S ha a természet világáról hisszük a törvényszerűség erejét, hogy a böjt sokszor fagyos szelei után a kikelet jön, miért nehezebb elhinni, hogy a lélek és test böjtje után is jöhet lelki és fizikai valónkat, életünket, családukat, egyházunkat, népünket érintő kikelet?

Martoni Molnár Sándor
lelképásztor, Cserépfalu

Utak a cigánymisszióhoz „aki tanítja, és aki csinálja”

Egy kicsit én is abban a helyzetben érem magam, hogy olyan dolgokról írok, melyeket igazán nem tudok jól csinálni. Lelkipásztorként sem ismeretlen ez az érzés.

Egyre több írás, felhívás, elmélet lát napvilágot a cigánymisszióval kapcsolatban, jobbnál jobb ötletek, utak, melyek szép eredménnyel kecsegtetnek. Vilmányban fiatal lelkészpárként kezdtük el, pontosabban folytattuk azt a szolgálatot, melyet a korábban ebben a gyülekezetben is szolgáló Sipos Vizaknai lelkészpár indított útjára. Sok munkával és türelemmel rakták le egy széles bázisú cigány missziós munka alapjait. Fontos ezt hangsúlyoznunk, mert nem a nulláról kellett elkezdenünk. Voltak hitcsoportok óvodában, iskolában, adott volt egy kiindulópont, ahonnan jöhetett folytatás. Mi szinte semmit sem tudtunk erről a szolgálati területről, tapasztalatlanok és sok mindenben tudatlanok voltunk és vagyunk máig. Abból a kevésből indultunk ki, amink volt: a kápláni vizsga után Zürichben töltöttünk egy évet, mely alatt feleségem, Zsuzsa többek között az utcai, drog- és gyermekmisszióban dolgozott, főként afrikai bevándorlók gyermekei között. Más tapasztalat nem lévén, az odakint elsajátított „rendszer” próbáltuk meghonosítani: szeretet, szigorú szabályok és következetesség.

Kezdetnek nyári alkalmakat szerveztünk, melyekben lassan, növekvő csoportokban mindenkiben megpróbáltuk elrejtteni azokat a szabályokat, melyekhez ragaszkodunk, s melyek megadják az együttlétek biztonságos alapját. Szeptemberben mind az óvodában, mind az iskolában az osztályfőnökökön keresztül eljuttattuk a jelentkezési lapokat a szülőkhöz. Már az első visszajelzések is megdöbbenőek voltak. Október végére a református hitoktatásban részesülők száma meghaladta a 150 gyermeket. Újabb és újabb osztályok (osztályfőnökök) kérték, hogy legyen számukra külön hittanóra. A gyorsan növekvő jelentkezők száma nem engedte tovább az évfolyam szintű összevonást, hiszen a 20 feletti csoportlétszám hittanórán a legtöbb esetben gátja a tartalmas együttlétnak. Különösen így van ez, ha nagyon sok, több tekintetben hátrányos helyzetű gyermekkel szeretnénk foglalkozni.

A gyülekezet – mely a maga kicsiségében is (mindössze 38 egyházfenntartó) megpróbált mind lelkiekben, mind fizikailag jó hátteret biztosítani a gyermekmisszió számára – elhatározta, hogy az iskola nehéz helyzete miatt, saját református hittantermet alakít ki az alkalmak számára. A gondolat onnan indult, hogy az iskola folyamatos tanteremgondokkal küszködik, „egész napos” rendszerben tanulnak a gyermekek, így

a hittanórák a játékidőben tarthatók meg, ismétlődően változó helyen. Olyan alkalmat kellett teremtenünk tehát, amely konkurál tartalmában az önfeledt szórakozással a játszótéren vagy a futballpályán, másrészt a gyülekezethez vezeti, köti a gyermekeket. A hittanterem, mellékhelyiségek kialakításában sokat segített az önkormányzat, nélkülük ez a kis gyülekezeti közösség nehezen tette volna meg az elmúlt hónapok lépéseit.

Bevallom, a tananyag nem igazodik a Református Pedagógiai Intézet által kiadotthoz, hiszen itt nincsenek „csodagyerekek”, nem tudunk dupla órát tartani hetente. Ők, ahogy vannak, csodák a mi számunkra, s hozzájuk igazítjuk a tempót, a terjedelmet. Sok zene gitárral, sok kapcsolat az életükkel, bibliai magok, melyeket elvetünk nem szokványos eszközökkel, de hittel, a gyümölcsstermés bizalmával.

A cigány gyermekekkel való foglalkozáshoz karizma kell. Azért merem ezt ilyen határozottan állítani, mert az utóbbi hetek tapasztalatai megerősítettek ebben. Gyermeink születéséig, mondhatom az utolsó napokig, Zsuzsa hordozta a heti 20 hittanóra terhének 98%-át. Magam mindennek, a hitoktatás háttérének megteremtésében és az un. „parókia zenés-játékos” hittanórák idejében működtem aktívabban közre. Január-február az én hitoktató tündöklésemet és bukásomat

hozta. Az, ami addig rendkívüli volt, a legnemesebb értelmében öröm az „ereszd el a hajam” parókiai hittanokon, a heti iskolai rendben nem volt kivitelezhető. Önmagában a szeretet következetesség nélkül káoszt szül, még egy hittanórán is. A cigány gyermekek tekintetében fokozottan igaz ez.

Sok mindent írhatok tehát arról, amit láttam, ahogyan nálunk valóban működik, de testközelből tudom, hogy

a cigánymisszió a szó legszorosabb értelmében erre „kiválasztott”, és a kiválasztás mértékében ezen a téren kompetens lelkészeket és hitoktatókat vár – de őket mindennél jobban, és minél hamarabb.

A roma közösséggel való foglalkozás nem állhat meg a gyermekeknél, ezt tudjuk jól, de az út az idősebb generációk felé gyermekeiken keresztül vezethet. Ebben a reményben készülünk a gyermekekkel való foglalkozáson túl, humán fejlesztő képzést indítani felnőttek számára, s nem utolsó sorban kezdeményezni egy Keresztýén Cigány Gyülekezet megalapítását.

Hadd ragadjuk meg a lehetőséget, hogy

köszönetet mondjunk mindazoknak, akik lehetővé tették és segítettek eddig szolgálhatunkat. Hálaság vagyunk első rendben a Vilmányi Református Gyülekezetnek, hogy felismerte ezt a küldetését, s támogatja szolgálhatunkat. Hasonlóképpen a hejcei és göncruszkai gyülekezet is osztozik ebben a feladatban, hiszen a három gyülekezet által fenntartott irodában készítjük elő a hittananyagokat, minden felmerülő költségükkel együtt. Sokat köszönhetünk a vilmányi iskolának, óvodának, tanároknak és óvónőknek, akik támogatásukkal segítik munkánkat. Nélkülük, biztatásuk nélkül mérhetetlenül nehezebb lenne. A Vilmányi Önkormányzat már a fentiekben is említett segítségével döntően meghatározta lehetőségeinket. Végül, de nem utolsó sorban köszönet a szomszéd kollégáknak, akik atyai-testvéri jó tanácsokkal mellettünk álltak és állnak, s ha csüggedtünk is, soha nem maradtunk biztató, bátorító szó nélkül.

Sohajda Levente
lelkipásztor, Göncruszka

Vendégház Novajdrányban

Több gyülekezetben működnek ifjúsági körök, konfirmációs és hittanos csoportok, cserkész közösségek, akik ebben az időben keresik a nyári programjaikhoz az alkalmas helyszínt. Az alábbi ismertetővel (is) lehetőséget szeretnék följajnlani ezeknek a csoportoknak, ugyanakkor pedig bemutatni egy visszaigényelt egyházi tulajdonú ingatlan hasznosítási módját a hasonló helyzetben lévő gyülekezetek számára. A döntés meghozatalában annyi segítséget azonban hadd adjak, hogy gyülekezetünk egy kicsiny közösség, alig 220 egyházfenntartóval; noha mindig is lelkesztartó hely volt, mára már nagyon el lehetetlenült a megélhetés az országnak ezen a részén, melyért csak a természet szépsége kárpótol és a hozzánk érkező kedves vendégek öröme.

Gyülekezetünk a kártalanítási eljárás folyamatában úgy döntött, hogy az egykori kántortanítói lakást – mely a parókia és az egykori felekezeti iskola tőzsomszédságában található – természetben visszaigényli. Egy ideig üresen állt az épület, nem talált funkciót számára a gyülekezet. Állagmegóvási feladatok tervezése kapcsán lehetőség nyílt 1996-ban egy turisztikai európai uniós pályázat beadására, aminek segítségével elvégeztük az épület állagmegőrzési munkáját, korszerűsítését, alapterületi és tetőtéri bővítését, valamint az udvar rendezését. Ezek után kerestünk támogatási lehetőséget a berendezések beszerzésére is, de ez már nem volt ilyen egyszerű. Végül is hollandiai segítséggel, regionális eszközbeszerzési pályázattal és uniós források igénybevételeivel nemcsak az eszközöket sikerült beszerezni, hanem lehetségessé vált a megjelenésben egységes utcakép kialakítása is. Ettől kezdve már csak a vendégek megfelelő tájékoztatásától és különböző szakirányú hirdetési lehetőségek megragadásától függött – és függ mind a mai napig – az épület kihasználtsága. Évente közel 200-300 vendég fordul meg nálunk, ami önmagában nem sok – például a téli hónapokban lehetne javítani a kihasználtságon –, de ez is nagy segítség, ugyanakkor nagy lekötöttség is a gyülekezet egy személyes lelkeszi hivatala számára.

Vendégházunk akár nyári, akár téli kiránduláshoz, akár család, akár osztály vagy ifjúsági kör számára, vagy akár erdei iskolai prog-

ramokhoz nyújt szálláslehetőséget. Külön kiemelt figyelemmel ajánljuk az erdei iskola programjaihoz kapcsolódóan is, ami még egyelőre nem általános gyakorlat sem a szállásbiztosításban, sem pedig az iskolai programszervezésben, de a nyilvántartásban szerepel a mi szálláshelyünk is.

Tudnivalók a szálláshelyről:

Teljesen felújított épület, mely négy éve készült el. A földszinten 2 fűtött szoba van 4-4 férőhellyel, hozzájuk 2 önálló fürdőszoba tartozik (zuhanyzóval, kézmosóval és WC-vel) melyek közvetlenül a szobákból nyílnak. A földszinten található még a konyha, élel-kamra és az étkező, valamint egy közösségi terem, ahol csoportos foglalkozásokat lehet tartani. Mozgáskorlátozottak akár önállóan is használhatják ezeket a helyiségeket.

A tetőtér külön bejáraton közelíthető meg, ahol újabb 2 (fiú-lány) vizesblokk található a folyosó két végén, benne külön WC, valamint 2-2 tálcás zuhanyozó és mosdókagylók. A tetőtéri szobákban 3 db 2 ágyas, 1 db 3 ágyas és 1 db 4 ágyas szoba van, utóbbiak kézmosókkal, valamint 1 db 8 férőhelyes szoba, társalgóval együtt. Ezen kívül van még egy nagy méretű üres szoba, igény szerint ott is el lehet szállásolni 8-10 személyt, egyelőre pótágyakon, matracokon (reményeink szerint hamarosan tudjuk bővíteni az ágyak számát). Ugyanebben a teremben lehet külön csoportos foglalkozást is tartani. Az ágyakon rugós matraccal rendelkező heverőket kell érteni, emeletes ágyunk nincs. A tetőtérben mindenütt padlószőnyeg van, igyekeztünk otthonossá tenni és kerülni a zsúfoltságot.

Az iskola területén az aszfaltpálya tanítási szünetben használható.

Az épülethez egy zárt belső udvar tartozik, ahol kinti foglalkozások, játékok, tábortűz tartható, s van lehetőség gépkocsi elhelyezésére is az udvaron. A ping-pongasztalt fedett helyen állítottuk fel, hogy rossz idő esetén is biztosítsuk a szabadidős foglalkozás lehetőségét.

A szállás díja mellett egyszeri költségként az ágyneműmosatási díj fizetendő, ami saját ágyneműhuzat használatával kiváltható. Jól felszerelt

konyha használatára is van lehetőség, mosogatógéppel és teljes étkészlettel. Engedélyünk melegítőkonyhára szól, amibe egy reggeli, vacsora, szendvics, tea elkészítése fér bele.

A vendégház üzemeltetésére alapítványt hoztunk létre, így a szállásdíjról igény szerint számlát tudunk adni.

Az étkezés önállóan is megoldható, döntés szerint előzetes egyeztetés után a helyi, szomszédos általános iskola konyháján megrendelhető a vendégebéd.

Programlehetőségekről röviden:

Vízoly – református műemlék templom a XII. századból

Gönc – Huszita Ház, Biblia Múzeum, szabadtéri strand

Hernád folyó

Zempléni hegység nyugati része

Cserháti dombság, forrásokkal, erdei utakkal

Rakaca, Jósavfő, Aggtelek

Regéc és Boldogkő vára (Füzér, Sárospatak – autóbusszal)

Miskolc – vonattal

Rendelkezésünkre áll mintegy 30 db kérekpár, melyeket megegyezés szerint ki tudunk kölcsönözni, vagy a helyi busz bérletében is tudunk segíteni. Szívesen fogadunk minden kedves érdeklődőt Novajdrányban, akár átutazóban is szenteljen egy fél órát a vendégház és környezete megtekintésére, kérjen írásos tájékoztatót levélben vagy e-mailen a Lelkeszi Hivatal címén (3872 Novajdrány, Béke tér 2. novajid@freemail.hu).

Szanyi Bertalan
lelkipásztor, Novajdrány

A regéci vár

Az én kedveskedő Istenem – újabb konferencia Berekfürdőn

Nem tudom, hogy a dolgok mostanában kivel hogy szoktak történni, velem úgy, hogy néha Isten különleges kedveskedését élem át. Azt értem ezen, mikor nem olyan dolgot ad, amire feltétlenül szükségem van, vagy amiért már régóta sóhajtozom, hanem valami olyat, ami nélkül meg lehetne élni, vagy olyat, amit még nem is kértem, de hasznomra van.

Mikor Izráelben jártunk, kértem (mosolygójon, aki akar), hogy engedje meg, hogy a visszafelé úton a repülő ablaka mellé ülhessek. Sejtettem, hogy talán ez lesz életem egyetlen repülőútja. Mikor szálltunk derült ki, hogy a jegyem a legbelső sorba szól. Leültem, és azt mondtam Neki: ha így lett, így is jó. Alig indultunk el, mikor megszólított a mellettem ülő kolléga, hogy nem lennék-e kedves helyet cserélni a feleségével. Kedves voltam, a feleség átült az ablak mellől az én helyemre, én pedig az övére. Úgy emlékszem, hogy akkor nem a repülő repített haza, hanem repültem én magamtól is.

Valami hasonlóba remegtem bele, mikor meghallottam, hogy mivel fogunk foglalkozni a berekfürdői lelkész-gondnok konferenciánkon. A téma, mondta Hézsér Gábor professzor, az esperes úrral való megbeszélés alapján, az önmeghatározásunk, a küldetésnyilatkozatunk lesz, hogy gondolkozzunk el azon: *kik vagyunk, és mit akarunk*.

Nem régen kerültem abba a helyzetbe, hogy azt látom: abban a gyülekezetben, ahol szolgálok, most ezt kell megfogalmaznunk a magunk számára. Ezért látogatom végig mostanában a presbitérium tagjait. Kettős értelemben foglalkoztat ez a kérdés, hol állunk és hol kellene, és milyen irányba mozdulhatunk el? Ki hogy látja ezeket a kérdéseket?

Mivel éppen erről szólt a konferencia, végig hegyeztem a fülem, és jegyzeteltem. Bár tudom, hogy a módszerek nem üdvözítenek, és néha tévútra is visznek, de ezeken a konferenciákon én már sok hasznos dolgot tanultam.

Az új presbitériumok felállása olyan új helyzet, amiben foglalkoznunk kell azzal a kérdéssel, hogy kik vagyunk, és mit akarunk! – hangzott el a legelső mondatok között. Bár direkt módon nem esett szó róla, az volt a gyanúm, hogy tőlünk nyugatra, ezeken a tisztázó felvetéseken már régen túl vannak. Ahol azonban tartanak, oda nem biztos, hogy követnünk is kell őket.

Három dolog végiggondolása tartozik ide. 1. Kik vagyunk, milyenek az adottságaink? Kis-települési, városszéli, falusi, vagy városi-vegyes gyülekezet? 2. Mik a tradícióink, vagyis a kötöttségeink, a kötődéseink, mik azok, amik feladatatlannak, mert ezek nélkül már nem lennének meg? 3. És: mik a céljaink, konkrétan és reálisan?

Minél általánosabbak vagyunk ezek megfogalmazásában, annál jobban beprogramoztuk a csalódásokat. Szempont a jól kommunikálható megfogalmazás is, hiszen „el kell adnunk magunkat”. Általában jellemző volt közös gondolkodásunkra, hogy nem a Bibliából, nem a kegyes megfogalmazások felől közelítettünk a világ felé, hanem az adottságokból, a konkrétumokból a Biblia, az egyház felé.

Legelső sorban önmagunk számára kell megfogalmaznunk ezeket a kérdéseket, a *küldetésnyilatkozat*-unkat, ami nem jelent mást, mint tudatosítani. Mert küldetésnyilatkozatunk akkor is van, ha nincs, mert mindig hangoztatunk és hangsúlyozunk valamit. Általában igaz, hogy kettős nyelven kell fogalmaznunk. Azoknak is érthetően, akik a mi egyházi nyelvünket nem értik.

Valahogy abban az értelemben kell megszólalnunk, mint Saint-Exupéry írja: „ha hajót akarsz építeni, kelts fel a munkásokban a végtelen tenger iránti vágyat.” A hit a világ számára ma már érthetetlen, ezért valahogy így: „merünk azzal foglalkozni, amire nincsenek racionális válaszok.”

A megfogalmazásokban, a célok kijelölésekor ügyelni kell, hogy megmaradjunk a realitások talaján. A céljaink megfogalmazása csak abból a háttérből következhet, ha látjuk, hogy kik vagyunk, és mit képviselünk.

A következő nagy kérdéskör, amivel foglalkoztunk, a célok megvalósításában részt vevő ember volt, vagyis az, hogy kivel dolgozhatunk, még pontosabban, hogy milyen bizottságok működjenek a gyülekezetben, és egyáltalán bizottságok legyenek-e azok? És az ehhez kapcsolódó másik nagy kérdés, a lelkész-gondnok vezetőpáros hatékony működése...

A kérdéseket néhány instrukció után kisebb csoportokban is végigbeszéltük időnként, és úgy mentünk előre, hogy ezek gondolatai is beépültek a konferencia menetébe.

Mi jut eszünkbe a bizottság szóról? – hangzott el a kérdés. Volt, aki a Központi Bizottságra asszociált, és általános volt a vélemény, hogy

végtelen hosszú, unalmas, abbahagyhatatlan ülések sorozatát is jelentheti, ahol már semmi konstruktív dolog nem történik. Érdemes inkább projektcsoportokkal dolgozni, amik egy-egy konkrét feladatra alakulnak meg, ahol azok dolgoznak, akik élvezik ezt a munkát, ahol mérhetőek az eredmények. Valamilyen eredményességi mércére szükségünk van, hogy motiváltak legyünk. Ez a részcélokra vonatkozzon, a mérhetőség miatt. Érdemes minél kisebb szakaszokra szakaszolni.

Egyházunkban nagy kérdés az elismerések adása is. Általában igaz, hogy a jól gyakorolt elismerés lendíti a munkát, ezek nélkül pedig nem működnek az önkéntes tevékenységek. Szabad arra is gondolnunk, hogy „reklámozzuk magunkat”, vagyis publikáljunk, mert az munkára ösztönöz. A nyilvánosságra való tudatos törekvés hozzájárul az önkéntes munka hatékonyságához. Aztán egy szempont lehet az is, hogy azok a munkacsoportok, ahol nem csak profik tevékenykednek eredményesebbek, állapítja meg a modern menedzserelmélet, mert a laikusok olyan szempontokat hozhatnak, amire a profi nem gondol.

A kettős vezetés előnye az, hogy ketten többet lehet elérni, mint egyedül. Ez az előnyünk éppen a különbözőségünkből adódik. Vannak vezetési alaptípusok: Az egyik vezet, a másik a háttérrel biztosítja, időnként, területenként az egyik vagy a másik lép előtérbe, vagy mindig, mindent együtt. A leghatékonyabb a dinamikus, konstruktív ellenzékként való vezetés, amihez nagyon összeszokott pár kell, különben bomlaszt. Nem tudom, hogy ez az egyházunkban ajánlható-e.

Meghallgattuk esperesünk hasznos gondolatait is ezekről a kérdésekről. Csak egy-két idézet: „a presbitérium nem szavazógép”, „ne ítéljünk, hanem értékeljünk”, „a személyi kérdéseket érdemes nagyon gondosan előkészíteni”, és talán a legfontosabb: „szeresd a presbitériumodat, mint önmagadat!”

A konferencia másfél napon keresztül zajlott, egy estét tölthettünk együtt. Gondolom, hogy nem csak én beszélgettem olyanokkal, akikkel egyébként talán soha nem kerültem volna ilyen kapcsolatba. És a feledhetetlen *birkapaprikás!* Kedves Kálmán, vagyunk, akik ezért is várjuk a következő konferenciát.

Második napunk, habár „nem szabad egy konferenciát negatívummal befejezni”, a konfliktusainkról való közös gondolkodás jegyében telt el.

„Konfliktus az, amit én annak tartok.” – hangzott el a megfontolásra érdemes mondat. Ezek jelzések, amelyek döntő mértékben a javunkat szolgálják.

Érdekes volt a konfliktus kifejlődésének a szakaszait is végiggondolni: Álláspontok közlése – vitatkozás, érvelés –, a szavak helyébe tettek. Innen még vissza lehet fordulni, de aki tovább megy, olyan útra téved, ahonnan már nincs visszaút, csak újramegújulás. Ezután: ellenség lesz a másik, szövetségesek keresése következik; a másik tekintélyének a rombolása, fenyegetőzés, korlátozott megsemmisítő csapások; tudatos és módszeres felmorzsolás, legvégül: az összeomlás, ahol már csak vesztegek vannak.

A konfliktus tudatos kezelésének a szempontjai: 1. az értékrendszerem ismerete és sorrendbe állítása. Lehet, hogy olyan területen sűrűlünk, ahol nem érdemes ha-

dakozni. Ezt látnom kell. 2. A reaklási lehetőségeim ismerete és tudatos kezelése: „az őszinte mosolytól a kisbaltáig”. Családi alapokon, tradíciókon nyugszik, úgy éljük meg, hogy nekünk biztonságot adnak, ezért nehezen változtatható. 3. Megpróbálni felismerni a másokban, ami bosszant. Lehet, hogy az, amit én nem engedhetek, engedek meg magamnak.

Az utolsó mondatok arról szóltak, hogy „mit tegyen az ember, ha észreveszi, hogy döglött lovon lovagol”. Az ősi tanács úgy szól: Szállj le! Ma azonban sokféle konstruktív elképzelés születik a megoldásra, a valós helyzet eltussolására. Nekem az Ige jutott eszembe: Akié a Fiú, azé az élet, akiben pedig nincs meg az Isten Fia, az élet sincs meg abban. Hogyan is értelmezzük az ősi tanácsot mai egyházi helyzetünket illetően?

Ilyen és hasonló gondolatok hangzottak el, jelen írás a jegyzeteim kivonatolása. De én sem jegyeztem le mindent, maga az alkalom sem törekedett teljességre. „Impulzusokat akarunk adni”, hallottuk a lelegején. Mivel azokat bőven kaptunk – én azért szeretem ezeket a továbbképzéseket, mert tanítanak tudatosan bánni a helyzetünkkel –, hálásak voltunk, vagyunk a szervezőknek és a vezetőknél. Köszönjük a lehetőséget, az együttléteket, mert azokra is gondolnom kell, aki pl. szabadságot vettek ki, hogy ott lehessenek. Így, ilyen lélekkel voltunk együtt mintegy 75-en gondnokok, lelkészek február 24-én, pénteken reggel 9-től 25-én, szombaton a déli órákig Berekfürdőn.

Isten áldjon mindenkit, és áldott ünnepeket!

A konferencia egyik résztvevője

Megválasztott avagy Kiválasztott ?

Önmagában az a tény, hogy valakit egy közösség megválaszt, mert érdekesnek tartja arra, hogy elvégezzen egy feladatot, óriási jelentőséggel bír.

De nem tudom, hogy végiggondoltuk-e már annak a jelentőségét, hogy mit jelent *kiválasztottnak* lenni? Kiválasztva egy feladatra. Kiválasztva a szolgálatra. Kiválasztva a vezetésre. Kiválasztva a tanításra. Kiválasztva tanítványságra. *Kiválasztva presbiterségre.* Mert

a presbiteri tiszt nem csupán megválasztást kell, hogy jelentsen, hanem mindenkor kiválasztást is.

Ez pedig felelősséggel jár, munkával jár. Erre fel kell készülni, ebben hűségességek kell lenni. Amikor egyházunk, gyülekezeteink erőtlenségeiről beszélünk, azt kell megvizsgálnunk, mennyire vagyunk hűségességek a mi kiválasztó Urunkhoz, Jézus Krisztushoz. Mert tudnunk kell, hogy „Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak

ki, és rendelvek titeket arra, hogy elmentek és gyümölcsöt teremjetelek...” János 15:16.

A Miskolc-Avasi gyülekezet presbitériumát is a törvényben előírt szabályok szerint választotta a gyülekezet. De a kiválasztás, a Krisztustól való elrendelés, az egyénre szabott feladatok meghatározása és elvégzése fontos kérdése a presbitérium minden tagjának. Ezért keressük közösen az Ige által adott útmutatást, hogy valóban minden jó cselekedetre felkészítetten végezhessük a Krisztus által ránk bízott feladatot.

Az alakuló ülésen „fehér asztal” mellett voltunk együtt. Lehetőség nyílt egyenként arról bizonyosságot tenni, hogy

ki-kik hogyan és miben látja presbiteri szolgálatának feladatait. Egységes a véleményünk abban, hogy a gyülekezetben végzett szolgálatok akkor lesznek eredményesek, ha különböző területekre, különböző munkacsoportokra osztjuk el a feladatokat, mert a gyülekezet építése egy egész közösség összehangolt feladata. Ugyanakkor azt is tudjuk, hogy a legjobban végzett emberi munka is hiábava-

ló, ha nem azzal az alázattal végezzük, hogy a növekedést egyedül Krisztus adja. Ez azonban nem feltételezi, hogy az emberi munkára, szolgálatra az egyház feje nem tartana igényt. Nagyon is szükség van rá, hiszen általunk válhat láthatóvá a világ számára az az ország, amit Jézus kö-zénk hozott, az Isten országa.

Úgy gondoltuk, érdemes tehát először is i d ő t szakítanunk arra, hogy mi magunk, a presbitérium tagjai és lelkészek együtt figyeljünk az Ige tanítására. Ezért egy februári hétvégét Berekszfűrdőn töltöttünk. Az igei útmutatás a tanítvánnyá való elhívás, tanítás és elküldés céljáról, felelősségéről hangzott.

A megbeszéléseinket pedig három téma köré csoportosítottuk:

1. Isten országának képviselőjében - Krisztus a fej, mi a tagok
2. Egy magyar református gyülekezet missziói feladatai a 21. században
3. Gyülekezetünk „arculatának” meghatározása

Mindhárom témakörben törekedtünk arra, hogy gyülekezetünkben végzendő konkrét feladatokról beszéljünk, amelyek előbbre viszik, építik azt.

Meggyőződéseim, hogy a közös munka során világossá és egyértelművé vált valamennyiünk számára, hogy egyházunk, gyülekezetünk akkor erősödik meg, ha hitünk és életünk fundamentuma, feje *Krisztus*, mi pedig kiábrázolóivá, megjelenítőivé válunk a világ számára. Hogyan tehetjük ezt? Jézus erre nézve egyértelmű választ ad: „Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.” János 13:35

Kívánom és kérem, hogy presbitériumaink a *kiválasztottság felelősségével szolgáljanak* gyülekezeteinkben.

Hangóné Birtha Melinda
lelkipásztor, Miskolc

Életjel Sajóbabonyból

Építkezések lépésről lépésre. A templom belső felújítása, a parókia renoválása. Miért lehet ez érdekes? Mardártávlatból mindennaposnak tűnik, mégis épp a mindennapok küzdelmeiről és örömeiről beszél. Különösen érdekesek ezek a mozzanatok, ha egy gyülekezet történetében helyezzük el őket.

Nem szeretném hosszan részletezni a távoli múltat, elég annyi, hogy egy nagy múltú gyülekezetéről gondolkodunk. Babony a Diósgyőri várhoz tartozott, igen korán megépült első temploma. 1761-65 között már a második templom épült az első, tűzvészben megsemmisült helyére.

Vegyük inkább a II. világháború utáni időszakot, mely a mi behatárolt emberi természetünknek is jobban érthető, hatása jobban megfogható. 1948-ban ide települt az Észak-magyarországi Vegyi Művek, sokan jöttek az ország különböző részeiből ide dolgozni. Nekik lakásra is szükségük volt, felépült tehát egy lakótelep – a falusiak földjén. Az idősek a mai napig számon tartják, hogy az a föld az

ő őseiké volt, az ő örökségük. Azok közül, akik betelepültek, nem sokan kapcsolódtak a gyülekezethez, ez abban is meglátszik, hogy a lakótelepiek közül kevesen jönnek ide temetkeztetni, inkább bemennek Miskolcra. A Szentpéteri kapui temető közel van, és sokan azt mondják, hogy semmi közük a faluhoz, nem tartoznak ide, ők itt csak laknak. Sajóbabony tehát összetett közösség. Több része van: a lakótelep, az új telep, a legújabb telep és az ófalu, ahol a templom és a parókia is áll, a régi Babony község.

1948-tól helyben lakó lelkésze nem volt a gyülekezetnek, a szolgálatokat Miskolcra látták el. 1991-ben került ide Bányiné Varga Erzsébet, aki immár 15 éve a gyülekezet lelkipásztora.

1990-ben kapta vissza a gyülekezet a parókiát, amely korábban 40 évig postahivatalként működött, és bár négy évtizedig használták az épületet, nem igazán költöttek rá, így meglehetősen gyenge állapotban volt, amikor újra egyházi használatba vették. A parókia belső részét a Széchenyi Tervből már felújították, és kerítést is építettek hozzá. Nemrég készült el a külső felújítás.

Ami számomra különösen érdekessé teszi ezt a munkát, hogy gyülekezeti adakozásból készült el. Megkérdeztem a lelkipásztort, volt-e a gyülekezetnek saját tőkéje, amihez hozzá tudtak nyúlni, hogy legalább megkezdjék a felújítást. Válasza meglepett: a nulláról kezdtek mindent, hiszen 2004 őszén a templom belsejét hozták rendbe szintén adományokból. Akkor két hónap alatt gyűlt össze a szükséges pénz. Ahogyan a lelkipásztor fogalmazott: „2005 őszén többen javasolták, és a presbitérium azt a határozatot hozta, hogy ha az előző évben csodálatos adakozással megújult a 235 éves templom, akkor a parókiát is újítsuk fel. Az a gyülekezet, amely eddig is komolyan vette az adakozást a jó ügy érdekében, amely eddig is hordozta a terheket, ezután is vállalja ezt. A parókia is hozzá tartozik egy közösség életéhez. Voltak persze olyanok is, akik kissé nehezen fogadták, hogy minden évben kitalálunk valamit. Mégis tudjuk, hogy nem mindegy: a ránk hagyott örökséget hogyan őrizzük meg, és hogyan adjuk át a következő nemzedéknek.” Az elkészült munka azonban mindenkit gyönyörködtet.

Ezt hallva azon kezdtem gondolkodni, hogy mekkora gyülekezet az, amelyik ilyen feladatokat vállal. Vasárnaponként 30-40 fő vesz részt az istentiszteleteken a 236 egyházfenntartóból. Ez a maroknyi nép végezte el ezeket a munkálatokat. A lelkipásztor emlékeztetett arra, hogy mégse gondoljuk, hogy ez olyan egyszerű, és könnyű feladat, hogy Sajóbabonyban már minden kész, meghozza önerőből. Ha komolyabban szemügyre vesszük a templomot, meglátjuk, hogy az aljzatot is fel kellene újítani, a padokat kicserélni, az orgona sem működik: ezekhez azonban nagyon sok pénz kellene.

Lépésről lépésre haladnak tehát az épületek felújításával a sajóbabonyiak, miközben folyik a „szokásos” gyülekezeti élet, sőt, jut erő táborozásokra, közös programokra is. Mindezt a lelkipásztor egy igeverssellel foglalta össze: „Éreztétek és lássátok meg, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, aki Őbenne bíz.” (Zsolt. 34:3)

Barnóczki Anita

Bányiné Varga Erzsébet a gyülekezet lelkipásztora

Hogy kerül karácsonyi hír a húsvéti számba? Nem, nem tévedtünk, Kedves Olvasó! Az advent, karácsony, újév az az időszak, amelyről az általában december közepén megjelenő karácsonyi számban ritkán tudunk beszámolni. Húsvétkor pedig könnyen úgy járhatunk, hogy az Olvasó felhívzza a szemöldökét, és arra gondol: most nem húsvét van? Hol van már karácsony? Vegyük elő gyermeki lelkünket, és lépünk túl a felnőttek számára oly fontos IDŐ-n, legalább egy rövid beszámoló erejéig. Szerintünk sokan nem tudják, hogyan készültek együtt a borsodi lelkipásztorok a karácsonyra...

Meggyújtottuk az adventi koszorú négy gyertyáját, majd közös énekléssel és egy rövid áhítattal tettük még meghittebbé közös ünneplésünket. Áhítatában esperes úr szólt a „papgyerekélet” nehézségeiről, illetve előnyeiről, hiszen a „kirakatélet” mellett az Isten közelségét is „készen kapja” a gyermek. Ez utóbbi vitathatatlanul nagy ajándék, életre szóló örökség. Példaként gondoltunk egy ismert lelkészgyermekre, akinek a szülei „csak” egy gyermeket kaptak. Ez a gyermek nem más, mint Keresztelő János. Végül meghallgattuk Wass Albert „A csodálatos balzsam meg a likas zsák” című karácsonyi meséjét.

Az áhítat után a gyermekek ajándéksomagokat kaptak, majd kötetlen beszélgetésre is lehetőségünk volt.

Reménység szerint ezek után minden esztendőben sort keríthetünk egy ilyen családias délutánra. Jó a mindennapok, főként a „karácsonyi hajtás” közepe megállni, elcsendesedni és hálát adni Istennek mindazért, amit szolgálai és családjai ajándékkal kapnak.

Részlet a Wass Albert – meséből:

Lelkészgyermek karácsonya

Advent negyedik vasárnapján Gazda István esperes úr meghívására az Egyházkerület székházába gyűltek össze a Borsod-Gömöri Egyházmegye gyermekeket nevelő lelkipásztorai családjukkal: első alkalommal rendezték meg a lelkészgyermek karácsonyát.

„.... bizony jól tennénk, ha mindannyian, akik még itt élünk a földön, megkeresnénk végre a fülünk mögött azt a csipetnyi balzsamot, amit az Úrjézus angyala eldugott volt oda, s ledörzsölnénk vele szemünkről a rosszak látásának csúnya hályogát.”

sz.m.

Ökumené határok nélkül

Ismét hét falu gyülekezeti közössége mozdult meg az istentiszteletekre szólító harang szavára. Január 16-tól 22-ig estéről estére más templomban gyűltünk össze Isten igéjének hallgatására, az egymással való közösség gyakorlására. A visszatartó erő, a kételkedés e hét sikeres kimenetelében nagyobb méreteket öltött, mint valaha: lesz-e ismét jármű, amivel megoldható a falvak közötti közlekedés? Lesznek-e gyülekezeti tagok, akik eljönnek az alkalmakra? Presbitereink is intettek, hogy túl közel van ez az alkalom az októberi eseménysorozathoz, az ünnepekhez, elfáradtak a gyülekezetek, talán egy későbbi időpont jobb lenne... Bár nagyon hajlottuk afelé, hogy hagyjuk az egészséget, majd máskor, majd jövőre, most inkább pihenjünk, hogy újult erővel tudjunk

nekiindulni az újév teendőinek, mégis belefogtunk a szervezésbe. Közrejátszott ebben az is, hogy már egy ideje dédelgetett álmunk

volt e vidék más felekezetű tagjait is megismerni, bevonni gyülekezeti életünkbe, és mi lett volna jobb alkalom erre, mint egy ökumenikus imahét? Árvai Zoltán ragályi plébános, Trencsényi Andrea hosszúsózi evangélikus lelkész valamint Szűcs Zoltán káplán (aki a miskolci Mindszenti római katolikus gyülekezetből jött el hozzánk) megkeresése és a velük történt egyeztetés után összeállítottuk a hét „menetrendjét”, a végleges programot pedig hirdetés és plakátok segítségével tudattuk gyülekezeteinkkel. Az ökumenikus imahetet a hét község közös úrvacsoravételével zártuk Aggteleken.

Czinke Sándor és felesége Aggtelek, Ragály, Imola, Trizs, Jósavfő, Szinpetri, Tornakápolna lelkipásztorai

Háromszáz presbiter úrvacsorázott Egerben

Az Egervölgyi Egyházmegye új és újraválasztott presbiteri, gyülekezeti gondnokai és lelkipásztorai számára január 29-én, szombaton presbiteri konferenciát tartottak az egri református templomban. A templomot zsúfolásig megtöltötték az egyházmegye huszonöt anyaegyházközségéből és közel ötven szórványából érkezők. A kebelbeli gyülekezetekből megjelentek a vendégeket – köztük a zsinat elnökségét – dr. Kádár Zsolt esperes köszöntötte az istentisztelet kezdetén, melynek során dr. Bölcskei Gusztáv püspök, a Zsinat lelkészi elnöke hirdette az Igét a Máté 10,16 és következő igeversek alapján.

Hajdú László egyházmegyei főjegyző igeolvasását és imádságát követően a püspök ige hirdetésében többek között szólt a presbiteri tisztségre való kiválasztás egyházunkban gyakorta fellelhető szép és jó hagyományáról, a gyülekezetek megbecsülését és szeretetét kifejező döntéséből fakadó felelősségteljes presbiteri szolgálatról. Kiemelte, hogy Jézus nem egy rövid időre hívja el tanítványait, így a presbiteri hivatás sem csupán az élet egy-egy szakaszára szól. Mint mondta: a világ figyel benneteket, számon kéri, hogy mit szóltok és mit tesztek. Napjainkban sokan kifinomult módszerekkel igyekeznek előbbre jutni az érvényesülés útjain. A presbiter azonban a krisztusi nyíltság és egyenesség embere, aki azért mer szembenézni megannyi ellenséggel, azért tudja és meri vállal-

ni küldetését, mert maga a Jó Pásztor küldi el őt. Az ő felhatalmazottjaiként az ismert helyzet megfordítható:

bátor juhokként kell megállni a gyáva farkasok között.

Az általános tisztújítás során most szolgálatba álló presbiterok Krisztussal és egymással való közösségének kifejezéseként együtt járultak az Úr asztalához részesedve a sákramentum áldásában, átérezve, hogy egyházunkban és gyülekezeteinkben a rájuk bízott feladatokat a krisztusi egység kötelékében lehet és kell végezni. Több mint háromszázan voltak, akik úrvacsoráztak, s magukba zárták e hatalmas közösség egységbe forrásának lélekemelő, sokáig emlékeztető élményét. Az úrvacsorás istentisztelet a Himnusz hangjai után a szolgálattevők áldásával ért véget.

Az istentiszteletet követő konferenciát Peterdi Béla, az Egervölgyi Egyházmegye gondnoka nyitotta meg. Első előadóként dr. Bölcskei Gusztáv püspök közvetlen hangon szólt a jelenlevőkhöz egyházunk életének és szolgálatának aktualitásairól. A 2006-os esztendő mozgalmas programjai közül kiemelte a magyar reformátusok világtalálkozójának eseményét, szólt az 56-os forradalom fél évszázados évfordulója kapcsán rendezendő egyházi alkalmakról. Iskoláink, kórházaink, szeretetintézményeink ügyét helyezte az egervölgyi presbiterok szívére, tudatva azt, hogy jelenleg milyen megszorítások nehezítik e fontos szolgál-

EGERVÖLGYI
EGYHÁZMEGYE

latokat végző intézményeink működését. A konferencia másik előadója, dr. Nagy Sándor főgondnok, a zsinat világi elnöke „A presbiter élete és szolgálata a Magyarországi Református Egyházban” témáról tartott nagy figyelemmel kísért előadást. Dr. Nagy Sándor a presbiteri tiszttel járó hitvalló, egymás terheit átvállaló, a szükséges áldozatok meghozatalától vissza nem riadó magatartást állította példaként a lelkipásztori munkát ezernyi módon segítő presbiterek elé.

A konferencián a Presbiteri Szövetség köszöntését Balla Tibor tiszteletbeli elnök tolmácsolta. Az egeri gyülekezet, mint házigazda képviselőjében Püski Imre, a gyülekezet gondnoka kért igei áldást a jelenlévőkre. Az istentiszteleten és a konferencián szép szolgálatot végzett a mezőkeresztesi férfiak kamarakórusa. Az egeri templom bővítvényeként a közel-múltban felépült Méliusz-teremben tartott szeretetvendégségen az egyházmegye látta el a terített asztal melegével a szokatlanul hideg idő miatt igencsak hideg templomban hosszú órákon át állhatatosan kitartó sokaságot.

(k. zs.)

Gyülekezeti élet az Andornaktályai Missziói Egyházközség kis közösségeiben

Az Andornaktályai Missziói Egyházközség az Egervölgyi Egyházmegye legnagyobb missziói körzete, mintegy 12 kis gyülekezetet, közösséget számlál. Az Eger környéki nagy katolikus környezetben üde színpontként tartjuk számon Andornaktálya, Novaj, Ostoros, Felsőtárkány, Aldebrő, Feldebrő, Verpelét, Tarnaszentmária, Recsk, Parád, Egercsehi, Balaton községek reformátusságát.

Az itt élő református hívek a saját életükön keresztül tapasztalhatják meg azt, hogy mit is jelent egy olyan községben élni, ahol a falu központjában nem áll református templom, nincs parókia, s ahol egy könyvtár vagy egy kultúrház ad otthont a református istentiszteleteknek. Mégis nagy öröm számunkra, hogy van hol megtartanunk az alkalmainkat. Megható az a hűség és ragaszkodás, mellyel minden alkalommal szembesülök. Soha nem marad el a mosoly, a testvéri kézszerítés, a hálás tekintet s az örököny sem...

Hálával tartozunk a mindenható Istennek azért, hogy az evangélium eljuthat ezekbe a községekbe, és az itt élő testvérek ezáltal is érezhetik Urunk áldó szeretetét és gondviselését.

A missziói egyházközség választói névjegyzékébe felvettek száma 130, a presbitérium 20 tagból áll. Templommal csak Andornaktálya büszkélkedhet, ahol 30-35 reformátusról tudunk, melyből 15-20 lélek állandó résztvevője a minden vasárnap 10 órakor kezdődő istentiszteletnek. Felsőtárkányban a helyi könyvtárban tartjuk az istentiszteletet, valamint heti rendszerességgel bibliaórát. Ezen alkalmak látogatottsági aránya jónak

Balatonban található, ahol 3-5 testvérnek tartunk istentiszteletet.

A missziói egyházközségben 2005 szeptembere óta szolgálók. Ez idő alatt – Istennek hála – temetés nem volt, keresztelőre három, esketésre pedig egy alkalommal került sor. Sajnos ezekben a zömmel kis, elöregedő falvakban kevés a fiatal, ami itt is meghatározza az istentiszteletek látogatóinak összetételét. Szerveztünk már zenés áhítatot, szórványtalálkozót, s

terveink közt szerepel több olyan alkalom is, mely kiterjed a Missziói Egyházközség összes szórványára. Természetesen szeretnénk tovább szélesíteni egyházközségünk határaitakképpen, hogy Sirokon és Pétervásáran is felkutadjuk református hittestvéreinket, hogy ezeken a helyeken is hirdethessük Isten Igéjét és

mondható. Missziói szempontból különösen is fontos a parádi kórházban tartott istentisztelet, mely ökumenikus, hiszen nagy számban vannak jelen katolikus, evangélikus, baptista testvérek is. Szintén ilyen alkalom a recski istentisztelet is, melyet a baptista imateremben tartunk meg. Aldebrőn, Verpeléten, Egercsehiben, Ostoroson 8-10 fő vesz részt a havonta egyszer tartott istentiszteleteken. A legkisebb közösség Novajon, Tarnaszentmárián és

Urunk gazdag kegyelmét, gondviselését, melyet mindannyian érezhetünk, tapasztalhatunk.

Nagy öröm számunkra az, hogy ez a 12 kis közösség is gazdagíthatja az Egervölgyi Egyházmegye és a Tiszaníneni Egyházkerület gyülekezeteinek sorát.

Hajdu László
missziói lelkipásztor, Andornaktálya

Kik azok a Fertálmesterek?

A százáncú köpeny Egerben nagyobb becsben áll, mint a szenátorok bíborszegélyű tógája

Egerben a legnagyobb létszámú civil szervezet a Fertálmesterek Testülete. Bizonyára több magyar városban is ismert volt ez az intézmény, az önszerveződő demokratikus önkormányzat régebbi formája, mely Egerben 10 éve ismét életre kelt. Minden esztendő februárjának második szombatján, fényes külsőségek között kerül sor a fertálmesterek avatására, eskütételére és a tiszteletükre rendezett, sokakat vonzó bálra.

Kik is voltak a fertálmesterek? A helytörténészek szerint a töröknek 1687-ben történt kiűzése után újjá kellett szervezni a város közigazgatását. A fallal bekerített várost ekkor négy negyedre osztották és elnevezték hóstyáknak.

A városnegyedek polgárai saját soraikból választottak fertálmestereket, olyan közösségi képviselőket, akiket közéleti tisztesség, vallásosság és feddhetetlen erkölcs jellemezett.

Lényegében véve a mai önkormányzati alapú városvezetésnek lehettek a fertálmesterek a korabeli képviselői. Egy évig tartó szerepük és feladatuk főképpen arra irányult, hogy a főbírótól kapott utasítások értelmében ügyeljenek a város rendjére, s képviseljék egy-egy városnegyed érdekeit az előjáróságon.

Egerben évszázadokon keresztül úgy tekintettek a fertálmesterekre, mint akik az anyagi elismeréstől függetlenül, a város érdekében tiszteletre méltó szolgálatot végeztek, s ezért érdemesek voltak a város közössége által való megbecsülésére.

A Fertálmesterek Testülete, mely a város bővülésével és kiterjedésével újabb és újabb negyedmesterekkel egészült ki, sajátos demokráciát tükrözött. Tagjai között nem csupán jómódú és magas állásokat betöltő polgárok voltak, hanem egy-egy negyed maga választotta képviselői között jelen voltak a tisztas ipar és a mindig híres egri szőlészet és borgazdaság ismert szakértői. A város első negyedének azonban a hagyományok szerint, esztendőről esztendőre valamelyik magas rangú római katolikus pap, többnyire kanonok, az érsekség tisztségviselői adtak fertálmestert.

Külön érdekessége volt annak az eljárásnak, ahogyan a fertálmestereket választották. Egyre inkább elterjedt az a szokás, hogy a fertálmesterek saját köreikből jelölték ki az évenkénti választásra a megbecsülendő új fertálmestert. Suttogónak neveztek azt a titkos összejövetelt, melyet többnyire valamelyik korábbi, „kiérdemesült” fertálmester pincéjében tartottak, melyen megbeszélték, hogy ki érdemes arra, hogy a következő esztendőben ezt a társadalmi tisztséget viselje és a tisztességet megkapja.

A piros bélésű, százáncú fekete vastag gyapjúköpenyben, szalagos bottal járó fertálmesterek hosszú szünet után 10 évvel ezelőtt jelentek meg Eger városának nevezetes eseményein. Ma is komoly megtiszteltetés, ha valakit a városban kitüntetnek a fertálmesteri címmel. Igazi baráti, testvéri, ökumenikus jellegű testület a fertálmesterek közössége. Jellemző, hogy ma már a város első negyedének katolikus papi fertálmesterei után az évszázados hagyományt megtörve, a református lelkeszt választották katolikus papok 1999-ben negyedük fertálmesteréül. Orvosok

450 éve halt meg Tinódi Lantos Sebestyén Megemlékezés az egeri Tinódi-szobornál

és jogászok, tanárok és borászok, kereskedők és iparosok ismert és megbecsült egeri férfiak alkotják ma a Fertálmesterek Testületét. Komoly hagyományörző kulturális és egyre inkább kibővülő nemzetközi kapcsolatteremtő munkát végeznek a város érdekében.

A katolikus ünnepen Szent Apollónia napján a Fertálmesterei Testület a Bazilikába vonul Istentiszteletre. Ezt követően a polgármester veszi ki az esküt az egy esztendőre „elválasztott” új fertálmesterektől a városháza dísztermében. A főkapitány avatja ünnepélyes külsőségek között fertálmesterré a következő szöveggel az egy esztendőre megválasztott negyedmestert: „Szólítalak barátom urat, lépj elő, mert téged az ősi szokás szerint megtartott sutto-gón a kiérdemült negyedmesterek, a város seriesébe, melyet neveznek város első negyednek, fertálmestereknek elválasztottak. Vedd válladra a százráncú köpenyt, mely Egerben nagyobb becsben áll, mint a szenátorok bíborszegélyű tógája. Ahogy válladra veszed a köpenyt, úgy vedd válladra negyeded minden gondját, légy szolgálja és támasza. Most megérintelek a szalagos bottal, ezzel téged fertálmesterré fogadlak. Vedd hivatalod jelvényét, légy a becsület és tisztesség bajnoka. Negyeded világító fáklója.”

A fertálmesterek valamit viszahoztak a múltból. A külsőségek, a felelevenített szokások, a testületi szabályzat mögött ott volt és ott van az a lelkiekben megfogalmazandó igény, hogy szükséges az összetartás, az egyetértés, a barátság, a közös célok közös munkálása. Egerben a fertálmesterek ismert és elismert emberek. Jókedvű, örvendező közösség, 140 férfi, akik a város életének szolgálói. Szakmai felkészültségükkel, emberi tartásukkal, hitbeli meggyőződésükkel szolgálnak. S talán így teszik a legtöbbet a városért.

(k.zs.)

A

z egeri vár bejáratánál pár évvel ezelőtt avatták fel a 16. századi magyar krónikás költő és énekmondó Tinódi Lantos Sebestyén szobrát. Látogatók tízezrei haladtak el azóta e szobor mellett, talán mit sem tudva arról, hogy a magyar költészet és történetírás szempontjából milyen jelentőséggel bírt e hányatott életű ember. Nem tudjuk pontosan, hogy mikor is született, arról azonban megbízható írások tanúskodnak, hogy 450 évvel ezelőtt, január 30-án temették el a dunántúli Sárváron, Nádasdy Tamás nádor birtokán.

Az egeri gyülekezet presbiterei, valamint az egeri Fertálmesterek Testületének tagjai a Szent György Lovagrend egeri priorátusának tagjaival együtt megemlékezést tartottak halálának évfordulóján egeri szobránál. Tinó-

diról Egerben utcát és iskolát is elneveztek, s ebben az országban minden kisiskolás megtanulta az énekmondó dallamát és szövegét, aki megírta Eger vár történetének summáját, a török ostrom idején hősiességen helytálló magyar katonák történetét.

Hagyományteremtő szándékkal, január utolsó vasárnapján, az istentiszteletet követően tartott ünnepségen elénekelték a jelenlévők azokat az énekeket, melyeket Tinódi írt, s melyek bekerültek a református énekeskönyvbe is, gyülekezeti énekeskönyvünk kincseiként. A szabad téren, a nagy hidegben, szépen hangzott a Tinódi-féle hitvallás „Siess keresztyén lelki jót hallani, régi törvényből harcolni tanulni, az igaz hit mellett mint kell bajt vívni, Krisztusban bízni.” Az emlékezők előtt dr. Kádár Zsolt esperes szólt Tinódi költői tehetségéről, történetírói munkájáról és emberi karakteréről. Mint mondta, korának riporttereként Tinódi ott volt a 16. századi Magyarország küzdelmeinek számos színhelyén. Hiteles tudósítoként tájékoztatta a végvárrak népét a többi végvárban történetekről. S egy-

ben szórakoztatta is a többször vér és könny között élőket a halálos küzdelem előtti estéken és éjszakákon, amikor dalban mondta el, hogy mit jelentett az Istenben bízók diadala, hogyan védtek a roppant túlerővel szemben e hazát, s vele együtt Európát a magyar hősök.

Tinódi hol füstös és hideg szobák éhező és fázó magányában tengette életét, hol nagyurak minden kényelmet megadó kastélyában vagy várában volt kedvelt és szeretett vendég. Pontosan nem tudjuk, hogy a reformáció eszmeisége mi-

képpen kötelezte el őt egyik vagy másik felekezethez, mindenesetre lírája bizonyossága annak, hogy kegyességét meghatározta a Biblia igazsága. Énekeiben gyakran hivatkozik ószövetségi történetekre. Így tanítja korabeli hallgatóit – magyar nyelvű énekeltek versei által – a bibliai kegyesség szerinti életre. Az irodalomtudósok szerint ő volt az első tudatos

költő, akinek létfenntartását is a költészet jelentette. Annak a hazafias, lírikus sornak egyik legelső embereként tarthatjuk számon, aki karddal és lanttal, vitézséggel és költeménnyel küzdött mindazért, ami a későbbiekben meghatározta Balassi, Zrínyi, sőt Petőfi életét és munkásságát. Fő műve, Cronica-ja a történettudománynak és az irodalomtudománynak egyaránt megkerülhetetlen kiinduló pontja hazai történelmünk 16. századi eseményeinek, jelenségeinek vizsgálatakor. Életművének úttörő vonásait a zenetörténet is hangsúlyozza. Egyéniségét, életének minden hányattatása, veszélye és kiszolgáltatottsága ellenére az a legendás derű jellemezte, mely a feljegyzések szerint még halálos ágyán sem hagyta el. De mindennél többet mond az a napjainkban is aktuális üzenetközvetítői hitvallás, melyet ő így fogalmazott meg, „Sem adományért, sem barátságért, sem félelemért, hamisat nem írtam. Az, mi keveset írtam, igazat írtam”.

(k.zs.)

Harmincévesen egy harmincéves jubileumról

Harmincéves leszek. Még nem tudok évtizedekben gondolkodni. Tavalyelőtt csapott meg először, hogy már tíz éve felnőttségem. Ezt az érzést sikerült elhessegetnem magamtól. Ma már baráti beszélgetésekben erős múlt idővel hivatkozom: „amikor segédlelkész voltam...”. Öt éves múlt, amire

Dr. Sándor Endréné

„felnőttként” hivatkozni tudok, bár ezt sem gyakran teszem, mivel koromból fakadóan ma inkább álmodom, tervezek, dolgozom, igyekszem.

Harminc év egy gyülekezetben. Érdekesen új szempontot hoz elém és kényszerít, hogy egy pillanattig úgy gondoljak a mai napra, vagy akár erre a hétre, hogy mennyire és hogyan lesz része későbbi elszámolásomnak.

Február 27-én ünnepelte a gyülekezet a megjelent vendégekkel, hogy Sándor Endre és felesége 30 éve végzik lelkipásztori szolgálatukat Vámosújfaluban. Egy újra és újra felbukkanó kérdésben vált megfoghatóvá várározásom, mellyel az ünnepség elé tekintettem: mi lehet az, amit kiemelnek azok, akik már túl vannak 3 évtizednyi szolgálton? Hogyan, milyen szempontok alapján lehet és érdemes emlékezni? Ez útmutatást jelenthet nekem, aki még az út elején járok (és még sok mindent kell tennem, ha Isten megengedi nekem is, hogy éljek és szolgáljak).

Az emlékezés, ünneplés szempontjait Csomós József püspök adta elénk prédikációjában a Máté 16:17 alapján: „Boldog vagy Simon, Jónának fia, mert nem test és vér jelentette ezt meg neked, hanem az én Mennyei Atyám”. Az talán megerősít

tő elmélkedés nélkül is kiderül: együtt ünnepelni gyűlt össze a gyülekezet. Osztozni egymás örömeiben bibliai és erőt adó élmény. Az öröm, amit megoszthatunk, mégsem csupán a szavakban-számokban megfogható eredményekhez kapcsolódik, pedig nekem (az út elején) hatalmas dolognak tűnik: húsz könyv, félszáz publikáció. Mégsem csupán erről szól az ünnep. Harminc év szolgálat: áldás, öröm, kudarc és siker.

Az Igében Péternek tulajdonított boldogság ahhoz kapcsolódik, hogy Péter nem a test és vér szerinti véleményeket sorolja Jézussal kapcsolatban, hanem a Szentlélektől származó felismerést. Sokan mondják: Jézus egy a próféták közül, ehhez pedig könnyen köthetik a tanítványok saját emlékképeiket a tanításokról, kenyérszaporításról, gyógyításokról. Péternek megadatik, hogy az Atyától kapott szempontok szerint tájékozódhasson.

Ezeknek a szempontoknak, támpontoknak a kiválasztásáról szól minden igehirdetés az élet és halál vonatkozásában. Az igehirdetésben maga a hatalom az Igéé, a megfelelő támpont megválasztásának felelőssége pedig az igehirdetőé.

Jó úton csak az halad, aki az örökkévaló szempontok szerint tájékozódik és nem ideigvaló dolgok alapján.

Boldog, aki ezt hiszi és tudja. Így mondhatjuk azt, hogy ma egy boldog lelkészpár és boldog gyülekezet örömeiben osztozhatunk.

Arról, hogyan is indul el egy hosszú szolgálat, szintén sokat gondolkodtam. Mi alapján érzi úgy valaki, hogy mozdulnia kell? Dr. Sándor Endre ünnepi beszámolójában megválaszolta ezt a kér-

Dr. Sándor Endre

dést. Golopon keresték fel vámosújfalusi presbiterek, és meghívták lelkipásztornak. Ez kissé szokatlan kívánság volt: egy akkor már nyolctagú családot hívtak, ráadásul egy olyan parókiára, amely az ÁEH engedélye nélkül épült. Az első mindenképp dicséretes, szeretetről tanúskodik, a második jellemző pedig még számomra is izgalmasnak és vonzóknak tűnik, pedig én csak idősebb testvéreim elbeszéléseiből sejtethetem, mit jelenthetett az engedély nélküli építkezés. Így vált vonzóvá Sándor Endre és felesége számára a gyülekezet, ahol immár harminc éve végzik szolgálatukat.

Hat gyermekkel kerültek a gyülekezetbe, végül tizenhárom gyermekük született. A család tehát gyarapodott, és a lelkipásztorok feladatai, élményei is gyarapodtak. Ezekből csak néhány jellemzőt emelt ki a nagytiszteletű úr: a tanulmányutakat és a doktorálás lehetőségét, az építkezéseket, gyülekezeti kirándulásokat, presbiteri és ifjúsági konferenciákat. A rendszerválto-

zás után újabb feladatokat jelentett a polgármesteri tisztség betöltése, melyre tizen-négy évig volt lehetőség. Mindezt a Zsoltárok 71-ből vett idézettel foglalta össze: „Ó, Isten, gyermekségetől tanítottál engem, és mind mostanig hirdetem a te csudadolgaidat. Vénységemig és megöszülésemig se hagyj el engem, ó Isten, hogy hirdessem a te karodat e nemzetségnek, és minden következendőnek a te nagy tetteidet.”

Az események összefoglalása után Sándor Endréné beszámolójából a szolgálatok háttérbe is bepillantást nyerhettünk. Elsőként az Ézsaiás 40: 30-31-et idézte, mint az egyik életformáló ígét, mely végigkísérte szolgálatán: „...akik az úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sas-keselyűk...” A beszámolót hallgatva elgondolkodom: magam is olykor fáradt vagyok, talán olykor nem csupán elfárad, hanem megfárad az ember. Amikor Sándor Endréné megkezdte szolgálatát, még nem viselhetett palástot, nőknek ugyanis nem

volt joguk hozzá. Az ünneplők között ültek olyanok, akik ezt szintén átérték. Nekem ma természetes, hogy egyenrangúként szolgállok. Ez az ünnep erre is jó volt: újra átgondolni azt, ami nem természetes. Szolgálat elején két évig még Tolcsván lelkészkedett, majd Bodrogolasziban kezdte meg szolgálatát (huszonnyolc évvel ezelőtt), később pedig Erdőhorvátiban (tizenöt esztendeje).

A köszöntések sorát hosszú lenne felsorolni. Énekekkel és versekkel köszöntötték a lelkipásztor házaspárt a hittanosok, de köszöntőt mondtak lelkipásztorok, gondnokok, más felekezetek képviselői is. Beszámolómat hadd zárjam a Börzsönyi József esperes köszöntőjéből vett gondolat-tal: a mai nap két család ünnepe volt. Egy 15 tagú családé, melyet befogadott egy nagyobb család, a gyülekezet. Ezt a két családot köszönti most egy tágabb közösség.

Barnóczki Anita

Képes hírek a sárospataki gyülekezetből

Ünneplés a magyar kultúra napján.

Magyar zsoltár, magyar vers, magyar nóta címmel teadélután rendezett a sárospataki gyülekezet. A Himnusz születésnapján Tóth Máté Miklós író, előadóművész tolmácsolásában Ady Endre költészetéből hallhattak a jelenlévők, valamint elhangzottak a mennyei hazába költözött hitvestársra gondoló, az özvegység inspirálta megrázó és megható saját versek.

Lányuk, Tóth Imola ajkán a kedves magyar zsoltárok, dicséretetek szólaltak meg, valamint a teázás idején a jelenlévők ajkán a primás vezetésével felcsendültek a legszébb magyar nóták.

Gyűjtés az orgonafelújításra

A sárospataki muzeális Mooser orgona felújítása elkezdődött. A további források előteremtésére a gyülekezet tagjainak folyamatos és áldozatkész adományai mellett több rendezvény is szolgál. Februárban ötszáz fős vendégsereggel került megrendezésre a 8. pataki református bál, ahol a műsorban bemutatkoztak tánc-koreográfiával a „kisrefi” tanulói, a konfirmandusok korhű öltözetben jelenítették meg Patak történelmi múltjának szereplőit, edzett a nagy feladatokhoz a presbiterek focicsapata, s a gyülekezeti énekkar tagjai a Bodrog parti Athént és a Bodrog parti Velencét jelenítették meg

zenés összeállításukkal. Az est díszvendége Patak Enikő, a Hír TV műsorvezetője volt, akivel Jászter Beáta, a Zemplén TV műsorvezetője készített nyílt interjút. Dr. Hörcsik Richárd országgyűlési képviselő „harmónikaajtón” játszva nyitotta meg hivatalosan a bált, s nem maradhatott el a pataki menyecskek „bordala” és a három „muskétás” tenor produkciója sem. A fináléban az operaház fantomjának orgonáját megidézve buzdították a jelenlévőket a buzgó adakozásra, és a gimnazisták keringőjében gyönyörködhetett a nézősereg. Köszönetet mondunk mindazoknak, akik jelenlétükkel, a tombolatárgyak felajánlásával támogatták a jótékonyági cél megvalósulását. A pataki orgona felújítá-

Jótekonysági koncertet ad a Capella Savaria és a Zeneakadémia kórusa

sa támogatására Budapesten is nagyszabású jótekonysági koncertre került sor február 28-án. A Nemzeti Múzeumban levő hazatért könyvek tőszomszédságában, az egykori képviselőház épületében J. S. Bach H-moll miséje hangzott el a több mint száz fős előadógárdát kitevő Akadémiai Kórustársaság, a Capella Savaria zenekar és kitűnő szólisták előadásában. E cél szolgálatában áll még március 25-én Fábry Sándor sárospataki fellépése, valamint május 28-án Budapesten a Kálvin téri templomban megrendezésre kerülő jótekonysági hangverseny, melyen Timothy Bench operaénekes és barátai lépnek fel, a Crescendo con Spirito keresztyén művészeti kurzus képviseletében.

Kiállítás

A sárospataki templom galériájában február 19-én nyílt meg az a fotókiállítás, amely a délvidéki Szentlászló település tragédiáját, az ottani egyháztest sorsát és a kárpátaljai cigánymisziót mutatja be. A megnyitó alkalmán Pándy Szekeres Dávid, Szabó Dániel és az egykor délvidéken szolgált Hunlich Robert lelképásztor szóltak a képek mögött lévő eseményekről, sorskérdésekről, melyről bizony hivatalos forrásokból nem nagyon lehet értesüléseket szerezni.

Virágh Sándor
lelképásztor, Sárospatak

Kép a kiállításról

INTÉZMÉNYEINK

Könyvek fogságban – és a szabadulás

A Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeinek jelenlegi állománya megközelíti a nyolcszázezer tételt. S itt most ez alatt csak a történelmi vagy muzeális jelentőséggel bíró tárgyakat, iratokat stb. értjük. Emeljük ki most azokat a darabokat, amelyek iránt talán a legnagyobb az érdeklődés a közvéleményben: azaz az Oroszországba került könyveinket. Történetüket minden erőltetés nélkül bibliai összefüggésbe állíthatjuk. Szó van egy helyen az evangéliumokban arról, hogy aki meg akarja tartani az életét, elveszti azt. Ezek a könyvek azért vesztek el, mert minden áron meg akarták őket őrizni. 1938-ban százezer-százötvenöt könyvtári kötet és kézirat közül kiválogattak 1373 nyomtatványt, valamint néhány kéziratot, és Budapestre szállították. (Összesen 172 kötetet tett ki ez az állomány. Azért ennyit, mert a régebbi időkben a rövidebb, néhány oldalnyi terjedelmű műveket a tulajdonos egybe kötötte. Az 1373 műnek a nagyobb része 20-30 oldalas nyomtatvány, igen sok közöttük az egyetemi értekezés. A külföldi egyetemeken megfordult magyar diákok az általuk tartott egyetemi disputák anyagát kinyomtatatták támogatóiknak szóló ajánlással, és haza küldték ajándékba.) Nos, elhelyezték ezeket a

köteteket a fővárosban, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület széfjében. Egy másik pénzintézet, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank pánccéltermében pedig a közönségesen lengyel Bibliának nevezett Sárospataki Kódexet (15. század), az iskola első anyakönyvét (17. század), Pálóczi Horváth Mária végrendeletét s egy 50 darabból álló arany éremkollekción helyezték „biztonságba”. A Kultuszminisztérium tanácsára cselekedtek így, mert az I. bécsi döntés kapcsán háborús konfliktustól tartottak, s mint határ menti gyűjteményt a veszélyeztetettek közé sorolták a Kollégium értékeit. Magyarország belesodródott a háborúba, az anyag visszahozatalát ezért halogatták. Meg voltak győződve arról, hogy Budapest viszonylagos épségét a nagyhatalmak garantálni fogják. Mint tudjuk, másképpen történt. A széfet természetesen feltörték és a könyveket különösen értékesnek ítélvén – az őrzés helyéből következtetve – sok más kulturális kincssel együtt a Szovjetunióba szállították. Ugyanakkor Sárospatakon egy darab irat sem tűnt el a Gyűjtemények állományából.

A Budapesten „biztonságba” helyezett műveket esetlegesen válogatták ki, de mindegyik külön-külön a ritkaságok közé sorolható. A legérdekesebbnek számít bizonyos szempontból Pálóczi Hor-

váth Mária végrendelete. Ezt minden bizonnyal azért tartották különlegesen értékesnek eleink, mert arra számítottak, hogy a felvidéki területek visszatérése után érvényesíteni lehet a testamentumban megjelölt s Trianon után elidegenített ingatlanokra nézve.

A front elvonulása után a patakiak utána jártak értékeiknek, de azoknak csak hűlt helyét találták. Igaz, kalandos úton három példánya az elveszett együttesnek visszakerült Patakra. Kettő a bank pincéjében volt a szeméthalomban, ez a Kollégium ma ismert első anyakönyve, melyben az első bejegyzés 1615-ből származik, ugyanitt találták meg Horváth Mária végrendeletét. A másik „hazatalált” mű egy Vizsolyi Biblia (1590). Ezt egy szovjet katonának adta egy magyar vasutasnak „ajándékba”, aki a Teleki téri ócskapiacra értekesítette. Valószínűleg a vásárló volt az, aki felfedezve a pataki pecsétet, a Bibliát visszajuttatta a Kollégiumnak. Ez a Biblia nevezetes személyiség tulajdonát képezte egykor, a murányi Vénuszé, vagyis Szécsy Máriaé volt. A lengyel Bibliának és az aranyérme gyűjteménynek nyoma veszett mind a mai napig.

Elődeink a politikai rendőrség bevonásától a diplomáciai kapcsolatokig mindent megtettek a gyűjtemény felkutatása érdekében, 1945 augusztusában azonban

Abrám Tibor, Vass Lajos, Csomós József és Gémesi Ferenc aláírják a könyvek átadásáról szóló jegyzőkönyvet

azt a választ kapták, hogy kár minden további lépés, a különleges értékek elvesztek. A kérdésről évtizedekig beszélni sem lehetett, pedig a Kollégiumnak dokumentált bizonyítékok álltak rendelkezésre arról, hogy az eltűnt könyveket a Szovjetunióban kellene keresni. Nyilvánosságra azonban csak 1991-ben és azt követően került, hogy Oroszországban Magyarországról származó műkincseket őriznek.

Természetesen nem csak a sárospataki könyvekről van szó, hanem sok más köz- és magángyűjteményből származó és különféle természetű kulturális értékről. Többek között azonosítható a híres Hatvanygyűjteménynek és a Herzog Mór Lipót tulajdonában lévő kollekciónak több darabja, de bajban lennének, ha fel kellene sorolni a százezres darabszámú anyagot. 1991-et követően hosszú és bizonyos tekintetben ka-

landos történet során sikerült azonosítani a pataki könyvek őrzési helyét. Ez Oroszország negyedik legnagyobb könyvtára, a Nyizsnij Novgorodi (korábbi nevén Gorkij) Állami Megyei Általános Tudományos Könyvtár.

Talán nem kell magyarázni, hogy a négy évtizedes szovjet megszállás idején nem kerülhetett a közvélemény elé semmi a háború során elvitt kulturális javak sorsáról. „Magasabb körökben” azonban szó eshetett ezekről, mert 1972-ben Magyarország visszakapott 15 festményt a Szovjetuniótól. Oroszországban általában úgy vélekednek, hogy amit a háború során elvittek, az ellenértékéül szolgál az elpusztult orosz javaknak. A pataki könyveket is és minden más kulturális értéket ilyen hadizsákmánynak tekintenek, annak ellenére, hogy Magyarország 1945-1953 között kétszázmillió dollár értékben jóvátételt fizetett a Szovjetunióknak.

A jég csak lassan olvadt az ügy körül, a magyar-orosz kapcsolatok is mélyponton voltak a 90-es évek elején. 1992. no-

vember 11-én mégis aláírta a magyar és az orosz kulturális miniszter Budapesten azt a dokumentumot, amely jogi alapot biztosított a II. világháború során a másik ország területére került kulturális értékek visszaszolgáltatására. Ez 1993-ban lehetővé tette, hogy a korábban azonosított helyen, tudniillik a Nyizsnij Novgorod könyvtárának állományában felkutassák a pataki könyveket. Mindent elmond az ügy

követ (dr. Nanovszky György) vezetete magyar küldöttség felfedezett: Boetius *De consolatione philosophiae* (Nürnberg, 1473; ősnyomatvány!) című műve. Amikor a nagykövet rámutatott a tanulmánykötetben szereplő mű címére, már nem lehetett azt mondani többé, hogy „nincs”. Még egy ideig húzták az időt, de az áttérés megtörtént. Ez volt a kezdet, amit magyar részről hatékony szakmai munka kö-

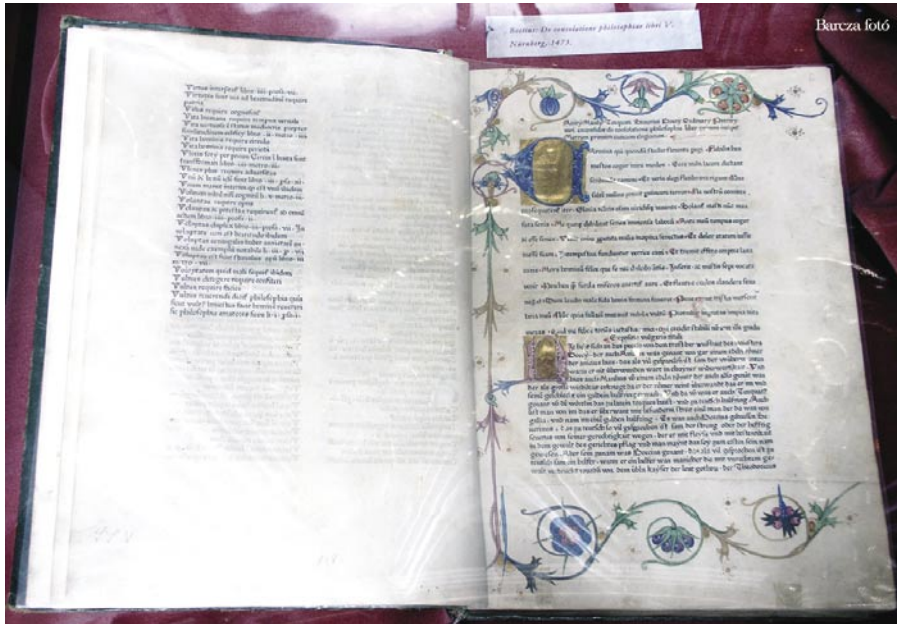
vetett. Ebben a rendkívüli munkában oroszlanrészt vállalt és elévülhetetlen érdemeket szerzett dr. Mayer Rita, aki 1991-1999 között a moszkvai magyar kulturális intézet igazgatója és a magyar nagykövetség kulturális tanácsosa volt, ma pedig a NKÖM főtanácsosa.

A második szakértői látogatásra 1995-ben, a harmadikra 1998-ban került sor. Ezzel párhuzamosan a magyar-orosz munkacsoport öt egyeztető tárgyalást tartott.

A pataki könyvek listája 1997-ben Moszkvában jelent meg „Trofejünö knyigi” címmel.

Korábban a hazai sajtóban napvilágot látott az a téves adat, hogy Borisz Jelcin már hozott volna Magyarországra néhányat a pataki könyvekből. Ez egészen bizonyosan nem történt meg. Azok a pataki könyvek, amelyeket a szakértői bizottság feltárt és azonosított, mind mostanáig Nyizsnij Novgorodban voltak. Orosz részről az illetékesek 134 kötetről akarnak tudni, ennél ugyan többet sikerült azonosítani, a magyar fél adatai szerint 146 kötetet, de a teljes állomány még nem került elő.

A restitúcióról szóló oroszországi föderációs törvényt 1998-ban fogadták el, majd 2000-ben bővítették. Ez a törvény lehetőséget biztosít bizonyos „elszármazott” kulturális javak visszaszolgáltatására. Olyan értékekről van szó, „melyek vallási szervezetek vagy magán jótékonyági intézmények tulajdonát képezték, és kizárólag vallási vagy jótékonyági célokat szolgálták, és nem szolgálták a militarizmus

Boetius: *De consolatione philosophiae Libri V.*, Nürnberg 1473.

igen összetett és bonyolult voltáról, hogy az első kötet felfedezésétől a csaknem teljes állomány azonosításáig öt évnek kellett eltelnie. Az oroszok igen érzékenyen reagáltak a magyar kezdeményezésre, engedésszeretben nem volt hiány, de a kérdésről nem akartak beszélni, még kevésbé arról, hogy a szakértői csoport dokumentumokat vegyen a kezébe. Ha ilyenekről volt szó, nagyon egyszerűen a „nem” vagy „nincs” kifejezésekre korlátozta a mondanivalóját az orosz fél. Nyizsnij Novgorodban a katalógusok átnézését megengedték, de ott nem találták nyomát a pataki könyveknek. Majd egy kiállítás megnézésére invitálták a magyar küldöttséget, ahol egy ismeretlen hölgy egy kis könyvecskét adott át diszkrétan a küldöttség egyik tagjának. Ez a mű egy tudományos ülés anyagát tartalmazta, benne olyan tanulmánnyal, mely a könyvtárban található nyugat-európai kiadványokról ad számot. Többek között megemlítték egy művet, mely szerepelt a pataki listán. Ez volt az első kötet, amelyet a nagy-

vagy a fasizmus ügyét”. Magyarország a pataki könyvek ügyében hivatkozott erre a törvényre. Ugyanakkor eleget kellett tenni annak a feltételnek is, miszerint Magyarország garantálja a háború során orosz területről ide került kulturális javak visszaszolgáltatását, ha ilyenek előkerülnének. Ezt az országgyűlési határozatot 2005. április 21-én fogadták el.

Az orosz alsóház (Duma) előbb három olvasatban elfogadta a pataki könyvek visszaszolgáltatásáról szóló törvénytervezetet. Utána a Föderációs Tanács jóváhagyta, majd 2006. február 2-án Putyin elnök is aláírta. A törvény február 8-án jelent meg, ezt követően 10 nappal emelkedett jogerőre.

Számunkra ugyan eléggé érthetetlenül, de az orosz törvények a visszaszolgáltatott kulturális javak kapcsán bizonyos költségek felszámítását is lehetővé teszik, amelyek a javakat visszanyert felet terhelik. Ezt nem az orosz állam, hanem a novgorodi könyvtár jogosult kérni. Az összeg tekintetében nincs hivatalos információnk, egyes források 400 ezer dollárról adnak hírt.

A könyvek hazaszállításának lebonyolításáról a Magyar Köztársaság moszkvai nagykövete tárgyalt. A könyvek 7 ládában 2006. február 22-én érkeztek magyar földre, 23-án vette át a Tiszánineni Egyházkerület elnöksége és a Református Kollégium közigazgatója.

A Tiszánineni Református Egyházkerület mint a Sárospataki Református Kollégium fenntartója szerződést írt alá február 10-én a Nemzeti Kulturális

Dienes Dénes, Mayer Rita és Csomós József a könyvek átvételénél

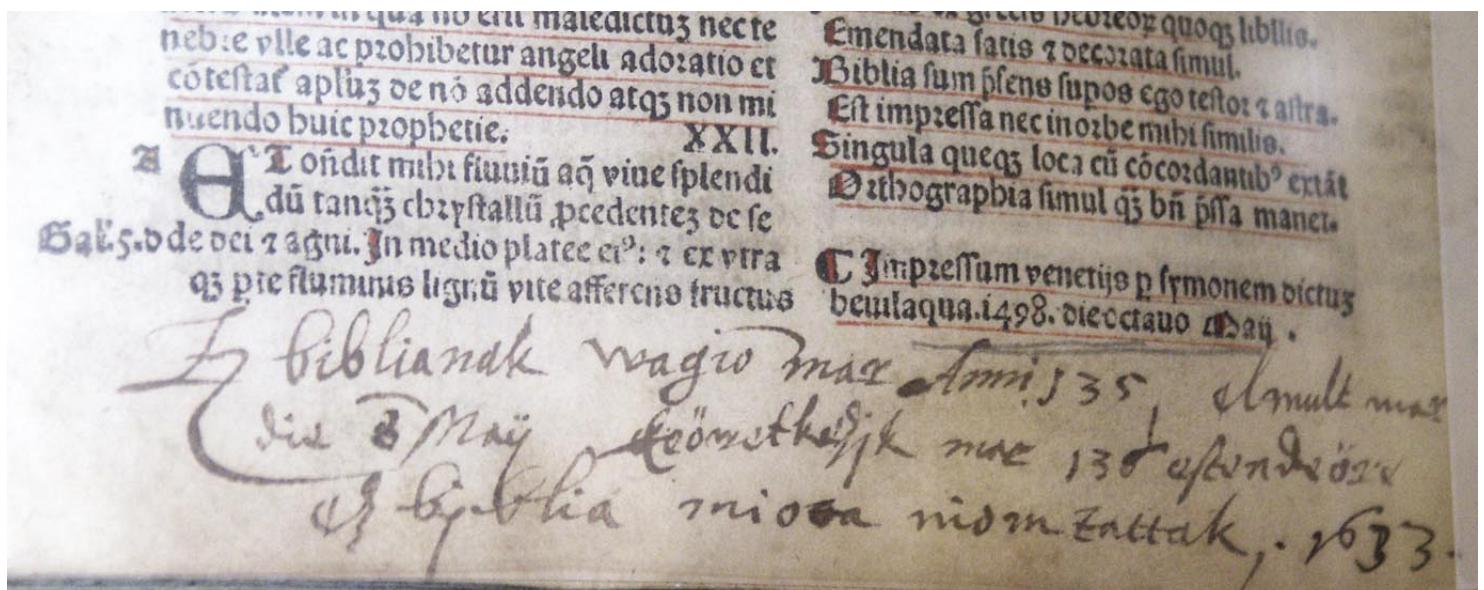
Örökség Minisztériumával, melynek értelmében a haza szállított könyveket átadja a Széchényi Könyvtárnak bizonyos állagjavítási munkák végett, majd pedig a Nemzeti Múzeumnak, hogy ott kiállíthassák azokat, a kiállítás meg is nyílt március 1-jén. Sárospatakra június folyamán kerülnek a kötetek, ahol szintén bemutatásra kerülnek. Ezt követően kerülnek a régi, számukra mindig fenntartott helyükre, s majd a pataki Nagykönyvtár végzi el a szükséges restaurálási munkákat is.

Az üggyel kapcsolatban sajtó visszhangot kapott az a legenda, miszerint az orosz megszállás során Piotr Jegorov városparancsnok megmentette a Nagykönyvtár állományát, mert befalaztatta a bejáratot. Néhai Újszászy Kálmán professzor úr-

tól annyit tudunk, hogy Jegorov parancsnok megszemlélvén a könyvtár dísztermét tisztelettel, majd távozott. Mindössze ennyi történt. Minden más kitaláció. Igyekszünk azonban a történelmi kutatás eszközeivel utána járni a dolognak, de egyelőre többet nem mondhatok.

Azzal a szubjektív megnyilatkozással zárom e sorokat, hogy az a Szentimrei Mihály, aki a szakértői bizottság tagjaként végtelen nagy szaktudással és Patak iránti szeretettel tett meg minden lehetséges dolgot az ügy érdekében, valamint az egykori elődök, akik sosem nyugodtak bele a könyvek véglegesnek tűnő elvesztésébe, már a mennyei hazából szemlélték az Illustris Schola kincseinek hazatérését.

Dienes Dénes igazgató

Beszélgetés Carol Walkerrel, az USA magyarországi nagykövetének feleségével

Január közepén Zemplénben járt George H. Walker, az Amerikai Egyesült Államok magyarországi nagykövete feleségével, és Philip J. Skotte konzullal. Többek között a Sárospataki Református Kollégiumot is meglátogatták. Mrs. Walker egy teljes délelőttöt szánt arra, hogy beszélgesse a Teológiai Akadémia professzorai-val, diákjaival, valamint olyan korábban végzett hallgatókkal, akik ösztöndíjasok voltak az USA-ban. Mrs. Walkert megkértük, válaszoljon néhány kérdésünkre. Mivel volt ösztöndíjas diákokkal voltunk együtt, első kérdésünk ehhez kapcsolódott.

A peregrináció mindeddig egyirányú volt Magyarországra és a nyugati országok között. Lát-e esélyt arra a jövőben, hogy például az Amerikai Egyesült Államokból diákok Sárospatakra jöjjenek tanulni? Milyen feltételek mellett valósulhatna ez meg?

Úgy gondolom, egy-egy teológiai intézet személyes kapcsolatfelvételével valósulhatna meg leginkább egy ilyen kétirányú csereprogram. Minden egyes alkalommal, amikor egy sárospataki diák az Egyesült Államokba megy, új lehetőség nyílik ilyen csereprogram elindítására. Az ösztöndíjas hallgatók rendelkezhetnének a kellő tájékozottsággal, mely segíthetné egy ilyen program kialakítását. Sok külföldi hallgatója van például a Missouri állambeli St. Louis-i Eden teológiának, ahová én is jártam. A külföldi diákok jelenlétükkel felmérhetetlenül gazdagítják az

ottani életet. Általában egyházuk vagy teológiai intézményük küldi ki őket. Hazájukba visszatérve egyházi szolgálatot vállalnak, ugyanakkor mindig hátrahagynak egy kicsit magukból és kultúrájukból. Mindenképpen megnehezíti egy amerikainak a Sárospatakon tanulást a nyelvi probléma. Szintén akadályt jelent az, hogy az amerikai diákok tanulmányaik után igyekeznek minél hamarabb elhelyezkedni, munkába állni. Magyarországon az emberek szenvedélyesen ragaszkodnak történelmükhöz és a hely szelleméhez. Ezt különösen is igaznak érzem a sárospataki kollégium esetében. Valóban elszomorító, hogy nem működik mindkét irányban a csereprogram, hiszen csak akkor beszélhetünk arról, hogy nemzetközi szinten igazán megértjük egymást, ha először az egyén szintjén sikerül ezt megvalósítani. Ebben a globalizációs korban különösen is fontos, hogy megértsük „a másikat”.

Ha már a globalizációról esett szó: milyen feladatok várnak az egyházra egy olyan világban, ahol a globalizációnak és a liberalizmusnak „köszönhetően” egyre több hagyományos érték van megszűnőben?

Nem gondolom, hogy a hagyományos értékeket végképp felszámolná a globalizáció és a liberalizmus. Jóllehet az Egyesült Államokban az ún. nagy, történelmi egyházak ijesztően zsugorodnak tagjaik számát tekintve, vannak olyan egyházak, amelyek erősek és elevenek. Ezek többnyire evangélikál kisegyházak. Sok ilyen kisegyházat egyfajta

fundamentalizmushoz és a „hagyományos” értékekhez való visszatérés jellemez. Úgy tűnik, az embereknek arra van szükségük, hogy erkölcsi kérdésekben világos útmutatást kapjanak, ettől nő biztonság- és stabilitásérzetük. Sokak számára ezek a kisegyházak jelentik az elsődleges szociális hálót, sőt a szó valódi értelmében a „családot”. Szülőktől, nagyszülőktől, nagynéniktől és nagybácsiktól elszakadva az egyház az a hely, amely „pótolja” ezeket a támogató rendszereket. Ennek vannak pozitív és negatív hatásai is.

Hadd fordítsam meg a képet: a keresztyén családot lehet gyűlekezetként szemlélni. Lát-e esélyt arra, hogy ebben a szekularizált világban a keresztyén családok meghatározó tényezővé váljanak?

Jóllehet a család arculata sokat változott az elmúlt évtizedek alatt, a keresztyénység szerepe kulcsfontosságú marad a társadalom stabilitásának megőrzésében. Kifejezetten érdekes azt látni, hogyan befolyásolta az Egyesült Államokban a republikánus párt jobboldala nemcsak az elnöki politikát, hanem a helyi szinten folyó politikát is. A „vallásos jobboldal” képviselte értékek hangoztatása sok egészséges vitát váltott ki országszerte.

Vannak, akik úgy látják, hogy korunkban a „nők korszaka” köszöntött be. Ön szerint milyen szerepet tölthetnek be a nők az egyházban?

A nők a századok során olyan sokféleképpen bizonyultak már erősnek az egyházban. Nem véletlen, hogy az asszonyok voltak az utolsók a keresztnél és az elsők a sírnál. Fontos szerepet tölthettek be akkor abban a történetben, és ugyanilyen fontosak az egyház jövőjét illetően is. Gyakran az asszonyok azok, akik megtöltik a padsorokat vasárnaponként. Ők azok, akik hétköznap is anynyi területen végeznek szolgálatot. Mi lenne a vasárnapi iskolákkal, az asszonykörökkel, a bibliórakkal, az úrvacsorai asztal előkészítésével, ha nem lennének az egyházban szorgalmas és hűséges asszonyok? Jelentős sikereket értek el a tudományos munka terén is, ma pedig már sok egyházban vannak felszentelt női lelkipásztorok, akik igét hirdetnek és tanítanak.

(a szerkesztőség)

A Sárospataki Református Teológiai Akadémia felvételt hirdet az alábbi szakjaira:

- **Teológia szak, lelkészi szakirány,**
nappali tagozaton *(2006. szeptember 1-től egyciklusú mesterképzés)*

- **Teológia szak,**
nappali tagozaton *(2006. szeptember 1-től egyciklusú mesterképzés)*

- **Katekéta-lelkipásztori munkatárs szak,**
nappali és levelező tagozaton, katekéta és lelkipásztori munkatárs szakirányokkal
A tanulmányi idő 3 év a lelkipásztori munkatárs alapszakon, melynek folytatásaként teológus szakon mesterdiploma szerezhető a Sárospataki Református Teológián, a katekéta szakirány esetében vallástanári szakon szerezhető mesterdiploma a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen.

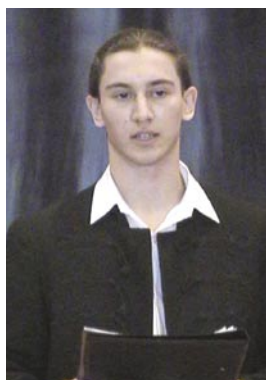
- **Börtönpasztoráció szakirányú továbbképzési szak**

Jelentkezési határidő: 2006. április 14.
További információk és elérhetőség: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1.
Tel./Fax: 47-312-947, dekania@srta.hu, www.srta.hu

A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának jubileumi, 475. tanévének rendezvényei

L egyen történelmi és áldott ez az esztendő a megemlékezések egész sorával! Hiszen az, hogy 475 évig megmaradtunk, annak volt köszönhető, hogy mindig voltak, s – hiszem – lesznek is, akik komolyan vették az élet alapigazságát: Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek. Vele cselekedjetelek sokat, nagyot, s mindezt Istennek dicsőségére. Úgy legyen!”

Így köszöntötte főtiszteletű Csomós József püspök úr 2005 őszén az évnnyitón megjelenteket. Ezzel kezdetét vette a gimnázium jubileumi 475. tanéve. Törekedtünk arra, hogy a kiemelkedő kétnapos megemlékezés mellett kapjon helyet az ünnep a mindennapok egyformaságában is. Így a reformáció emléknapiján – pályázat eredményeképpen – Adorján László 11. D-s tanulónk szónoki beszédét hallhatta az iskola gyülekezete. A szalagavatón a 12. H-sok Kövy professzor híres mondása alapján Kossuth alakját idézték meg műsorukban.

Miklós István

sége: Kossuth Lajos, Klebelsberg Kuno, Rákóczi Ferenc, Lorántffy Zsuzsanna, Mó-

ricz Zsigmond, Bessenyei György, Pósa Lajos, Comenius, II. Rákóczi György alakját méltatták.

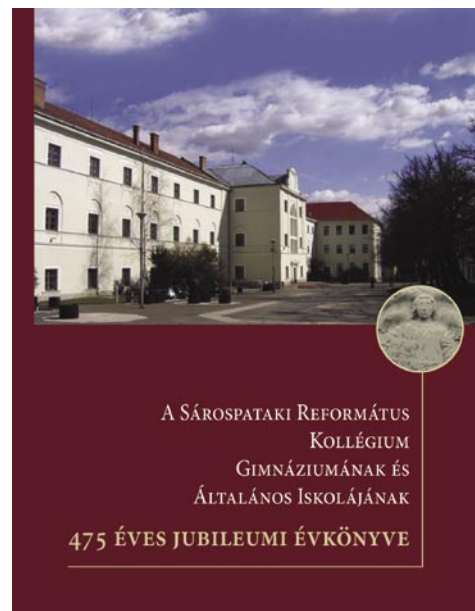
Az évforduló tiszteletére készült a gimnázium jubileumi évkönyve. A kötet az utóbbi öt évről szól. Az oktató-nevelő munkát bemutató írások, pl. 75 éves az angol nyelv tanítása gimnáziumunkban (dr. Derda István) Bemutatkozik Zemplén Tudományos Diákkör (Halász László) A keddi ifjúsági körrel (Örsi Anikó-Török István) után a Számvetés, számadás fejezetben eredményekről, kedvezményezettokról, kitüntetettekről adunk hírt. Hiánypótló a kevésbé ismert pataki diákok, tanárok rövid bemutatása, összeállítás olvasható az öregdiák-találkozókon elhangzott beszédekből. Közlünk rádiós áhítatokat, diákok és tanárok különböző műfajú írásait a pályázati dolgozattól az úti beszámolóig. Végül megemlékezünk elhunyt munkatársainkról.

Március 14–15-én jubileumi rendezvényekre kerül sor. A felsőbb éveseknek Tökéczki László professzor úr tart előadást, a kisebbeknek Sipos István tanár úr az iskola történetéről beszél. Lesz hangverseny zeneiskolásaink részvételével, irodalmi est versekkel és a pataki anekdotakincs megelevenítésével. Tisztelgünk a 48-as vörös sipkások előtt, s a Kossuth-szobornál megemlékezést és koszorúzást tartunk. Az Angol Internátus egykori igazgatójára, a száz éve született Szabó Gyulára emlékezik egykori tanítványa, Újszászy Kálmán a Kossuth Internátus aulájában emléktábla avatásával.

A közelmúlt iskolai életét az erre az alkalomra rendezett kiállítás segítségével mutatjuk be. Öregdiákok és tanárok, családtagok adják közre fiókok mélyén és dobozokban őrzött kincseiket a lépcsőházi tárlókban és

a falakon. Az évkönyvekről mint egy könyvműfaj változatairól szólnak azok, akik az iskola XX. századi történetét tükröző kötetek avatott ismerői: dr. Kézi Erzsébet főiskolai tanár, Dobay Béla gimnáziumi tanár, Deme László professzor és Körtvélyessy Erzsébet, a Well-Press Kiadó munkatársa, valamilyen öregdiákjaink. A gimnázium egykori tanárait várjuk találkozóra, hogy megismerjék őket az iskola jelenével, s hogy ők is beszámoljanak életük alakulásáról.

A tanév több rendezvénye – a Diákvegyész Napok, a versünnep a költészet nap-

ján s a diák-önkormányzati hét – kapcsolódik még az ünnepi programsorozathoz.

Bízunk benne, hogy alkalmaink a múlt-hoz méltón s a jelen értékeire is rámutatva zajlanak majd Isten dicsőségére.

Sinkóné Tóth Zsuzsanna
tanárnő

Tél végi események a Sárospataki Református Kollégium Általános Iskolájában

N emrég örömmel számoltunk be az iskola új épületének átadásáról. Az azóta eltelt hetek, hónapok is eseményekben gazdagon teltek. Legutóbb február 17-én gyűltünk össze a szülőkkel együtt farsangi ünnepségünkre. Régi népszokást elevenítettünk fel a „balázsolással” és a „kiszebáb” elkészít-

tésével és elégetésével. Így próbáltuk elűzni a telet. Versekkal és dalokkal is hívogattuk a tavaszt. Ezután vette kezdetét a jelmezes felvonulás. Sok ötletes jelmezt láthattunk. Az iskola pedagógusai és dolgozói is beöltöztek.

Egy héttel később megemlékeztünk Bartók Béla születésének 125. évfordulójáról. Népdaléneklési versenyt rendeztünk mindkét osztályunkban. Az első

osztályból 18, a második osztályból 13 tanuló jelentkezett a megmérettetésre. Jó hangulatban telt ez a nap is.

Izgalommal várjuk a tavaszt, hiszen ekkor is sok rendezvényre kerül sor iskolánkban.

Timáriné Király Sarolta
tagintézmény-vezető

Hírek a Lévy József Református Gimnáziumból

Válasszatok, ameddig tart a ma...

...énekeljük jól ismert ifjúsági énekünk kezdő soraként a Józsué könyvének 24. részéből vett igei felhívást. A felhívás felszólító és tanácsoló is egyben...

A fiatalokat nevelő tevékenységünk – akár szülőként a családban, akár presbiterként, lelkipásztorként a gyülekezetben, akár pedagógusként egy nevelési intézményben – a nap mint nap történő apró

és jelentős döntésekre felkészítést is jelent. Fel kell készíteni gyermekeinket a tájékozódásra, a döntéseik előkészítéséhez ismeretekkel kell felvértezni őket, ki kell alakítanunk bennük a mérlegelés, az értékelés készségét, formálni kell azt a keresztyén értékrendet bennük, amely alapján ők maguk majd önállóan hozzák meg döntéseiket. Családon, gyülekezeten és is-

kolán belül ezt kell céloznia minden nevelő tevékenységünknek.

A Lévy József Református Gimnázium és Diákotthon tevékenységei kiválasztásakor igyekszik szem előtt tartani ezt az elvet, sokszínű programkínálatával, tanulóinak és a tágabb környezetének szervezett programjaival.

Természettudományos napok a Lévyban

Dr. Falus András előadás közben

„A keresztyén hit és a természettudományos gondolkodás nem ellentétek egymással, hanem egymást kiegészítő megismerési módszerei a teremtett világnak.”

• Intézményünkben már hagyományosan – kilencedik alkalommal – január 10. és 12. között kerül megrendezésre a Természettudományos Napok rendezvénysorozata. Minden évben érdekes előadásokat és kísérleti bemutatókat szervezünk. Az idén dr. Végh László fizikus, az MTA Atomki (Debrecen) tudományos főmunkatársa tartott előadást A világegyetem története a Föld keletkezéséig címmel, valamint két kísérleti bemutató szerepelt a programban. A fizika kísérleti bemutatót Härtlein Károly, a BME Fizikai Intézet Demonstrációs Laboratóriumának munkatársa, míg a kémiai bemutatót dr. Murányi Zoltán és Oldal Vince, az Eszterházy Károly Főiskola tanárai tartották.

• A Természettudományos Napokhoz kapcsolódik a megye általános iskolás korú diákjainak meghirdetett Csorba György Feladatmegoldó Verseny biológia, fizika, földrajz és kémia tantárgyból. A verseny 3 levelezős fordulóból és az iskolai döntőből áll. Az idén a levelezős fordulókban közel 200-an versenyeztek, s a legjobb 60 diák vehetett részt a döntőn. A verseny megrendezéséhez és a helyezettek díjazásához a Jedlik Ányos Tudományos Ismeretterjesztő Társaság – a verseny fő támogatója – járult hozzá.

• Január 13-án és 14-én először rendeztük meg a Budai József Biológia Feladatmegoldó Versenyt a Kárpát-medence

református középiskolás diákjainak. Örömmükre szolgált, hogy több határon túli iskola is képviseltette magát a Felvidékről, Kárpátaljáról és Erdélyből. A rendezvényhez kapcsolódott dr. Falus András egyetemi tanárnak, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézet tanszékvezetőjének, az MTA levelező tagjának az előadása „21. század biológiája, quo vadis? azaz merre tart a biológia tudomány a 21. században?” címmel. A verseny nemcsak a megmérettetést, hanem a kapcsolattartást, kapcsolatépítést is szolgálta.

Makranczi Zsolt

A Lévy csapata és a felkészítő kollégák

„Szólj, ötágú síp” a Drávaszögből

A

z „ötágú síp” hangját Ilyés Gyula erősítette meg bennünk, magyarokban. A miskolci Lévy József Református Gimnázium és Diákotthon tanárai és diákjai már – joggal mondhatjuk – tizedik éve különös figyelemmel hallgatják az immár több ágúvá vált síp hangját.

Minden évben egy-egy határon túra szakadt magyar közösség néprajzával, kulturális örökségével, irodalmával, a nemzeti hagyományok ápolásával ismerkednek meg a gimnázium diákjai. Nemzeti kultúránk példaértékű ápolásáról tanúskodnak ezek a rendezvények. Ebben az évben a Drávaszögből „szólt” meg a síp.

• A többnapos rendezvény előadója volt dr. Lábadí Károly néprajzkutató. „Református örökség a Drávaszögben” címmel tartott előadást a tanulóknak. A református szörvényvidék reformátorait mutatta be, kiemelve Sztárai Mihály tevékenységét. Elénk varázsolta a Drávaszög sajátos tájait is.

• Dormán László, a Kossuth Rádió „Szülőföld határok nélkül” műsorának riportere már visszatérő vendége volt gimnáziumunknak. A délvidéki háború idején járt iskolánk-

ban. „Ősök jussán” címmel összeállított fotókiállítás igazolja, hogy a háború kitörőleg szörnyűségei nemcsak a szemmel látható romokban, de az emberek arcán tükröződő fájdalommal is megmutatkoznak.

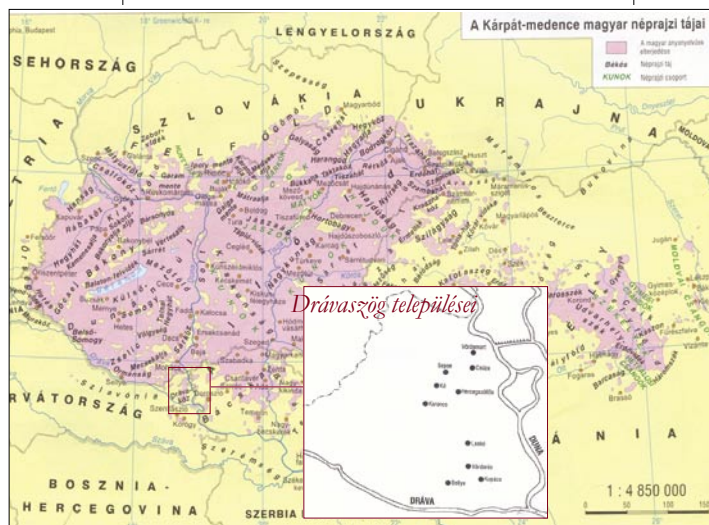
„Drávaszög a háború alatt és ma” címmel előadást tartott az érdeklődő tanulóknak és az „öreg” diákoknak. A kegyetlenkedések hallatán a döbbenet érződött a hallgatóság soraiban. Ezt váltotta fel a bizakodás, a remény érzése, amikor arról beszélt Dormán

• „Egy pusztuló országrész” címmel Szabó Zoltán néprajzkutató az Ormánságról tartott előadást. Megszólaltatta ennek a vidéknek igen jellegzetes hangszerét, a dudát. Beszélt a határokat nem ismerő igen súlyos nemzeti gondunkról, a népesség fogyásáról is.

• A Drávaszöveget varázsolta iskolánkba a kórogyiak vendégszereplése. Az Ady Endre Művelődési Egyesület és a Zrínyi Ilona Női Szervezet tagjai jöttek el Kórogyról. A népművészeti hagyományokat őrző ruhákban

adták elő táncukat, énekeiket. Eljöttek a zenészek is, akik muzsikájukkal a Drávaszögben élő magyarok lelkületét és azt a szeretetet és ragaszkodást erősítették meg bennünk is, hogy összetartozunk. Semmilyen politikai hatalom és erőszak sem tudja belőlünk kitörölni ezt az érzést és akaratot. Egy rögtönzött kiállításon bemutatták kézimunkáikat, s még vendégül is látták finom süteményekkel vendéglátóikat.

Megerősödött bennünk, hogy ápolni kell a testvéri kapcsolatokat, azoknak a kincseknek az őrzését, amelyeket az ősök ránk hagytak.

A magyarországi népcsoportok térképe

László, hogy mennyire segíti az újjáépítést a magyarok összefogása a magyarokkal és az ott élő jó szándékú nemzetiségekkel.

Molnár Miklósné
igazgató-helyettes

„Visszatérés és fogadtatás”

A verseny résztvevői

Kiemelkedő lévays eredmény született az Oktatási Minisztérium által a holokauszt történetével kapcsolatosan „Visszatérés és fogadtatás” címmel meghirdetett pályázaton. Iskolánk csapata az országos 5. helyezést érte el.

„Ökumené”

Januárban az ökumenikus imahéten közös istentiszteleten vettünk részt a miskolci egyházi fenntartású gimnáziumok tanulóival: a Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és Kollégium, a Fráter György Katolikus Gimnázium és Kollégium és az Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola tanulóival.

Tanulóink ezt követő héten közös ökumenikus diákbálon vettek részt.

„Felvételi 2006.”

A 2006/2007. tanévre történő felvételi vizsgák közepén vagyunk. Az örömdetesen nagy számú jelentkező közül az iskolának is választani kell. A választáskor, a kiválogatáskor igyekszünk nemcsak a tanulmányi eredményt figyelembe venni, hanem azt, hogy a család mennyire támogatja a keresztyén nevelési gyakorlatot, van-e a családnak rendszeres gyülekezeti kapcsolata, és a lelki-

pásztori jellemzésben az olvasható-e, hogy a család rendszeresen látogatja a gyülekezeti alkalmakat. Számunkra fontos, hogy azok küldhessék elsősorban a Lévyba gyermekeiket, akik odahaza is a Szentírás tanítása alapján igyekeznek nevelni őket.

...válasszatok, ameddig tart a ma. A felszólítás kikerülhetetlen, minden keresztyén embernek nap mint nap választania kell. Választását jó, ha saját belső, Krisztus szerinti értékrendje alapján hozza meg, nem feledkezve meg arról sem, hogy azokat válassza, akik a keresztyén és magyar nemzeti értékeinket hasonlóan fontosnak tartják, mint ő maga. De fontos az, hogy a választásaink előtt, közben és után is el tudjuk mondani Józsuéval együtt:

„De én és az én házam népe az Urat szolgáljuk!” (Józsué 24:15)

A gimnázium híreit összeállította:

Ábrám Tibor igazgató

Isten veteményeskertje Diósgyőrben

Iskolánk, a Miskolc-Diósgyőri Református Általános Iskola 1994-től vállal fontos szerepet a város első református általános iskolájaként a gyermekek keresztyén értékrend szerinti nevelésében.

A Bükk lábánál, a diósgyőri vár szomszédságában, festői környezetben tanulhatnak itt 1–8. osztályig tanítványaink, jelenleg 323-an. Isten megtartó szeretetének és kegyelmének, a református nevelésért, oktatásért elkötelezett 33 pedagógus szolgálatainak s a folyamatos fejlődésnek köszönhetjük az intézményünk iránti érdeklődést, melyet megtapasztalunk mindennapjainkban.

Küldetésünk, hogy megismertessük tanítványainkat az élő Krisztussal, s szívükben élővé tegyük Isten Igéjét, a Szentírást.

A hitre nevelés mellett legfontosabb feladatunknak tekintjük tanulóink alapos felkészítését: hogy általános iskolai tanulmányaik befejeztével olyan szilárd alapokkal rendelkezzenek, melyekre a későbbiekben építeni lehet.

Büszkén és hálával mondhatjuk, hogy gyermekeink szép sikereket érnek el a helyi és országos versenyeken, tanulmányi eredményeik szorgalmukat, jó teljesítményüket tükrözik.

A magyar nyelv és irodalom, a szép magyar beszéd ápolását kötelességünknek érezzük: minden év áprilisában megrendezzük az Országos Helyesírási és Ma-

gyar Nyelvi Versenyt a református általános iskolák 3–8. osztályosai számára. Az angol nyelv és informatika oktatását első osztálytól végezzük. Felső tagozatban emelt óraszámú tanítjuk az angolt, szakköri keretek között a németet. A természet- és társadalomtudományos tantárgyak mellett méltó helyet biztosítunk a készségtárgyaknak is.

Misszióink fontos eleme a meglévő értékeink megőrzése, mentése. A hagyományok ápolása, a hagyományépítés nemcsak szűkebb pátriánkhoz, hanem a keresztyén közösséghez, a magyarsághoz való kötődésünket is erősíti. Az eltelt évek alatt kialakított tradíciókat újabb elemekkel színesítjük, így az egyházi és állami ünnepeink méltó megünneplése mellett 2006-tól – Isten segítségével – szeretnénk évente iskolanapokat, testvériskolai találkozókat rendezni határon innen és határon túl: márciusban Székelykeresztúrra látogatunk. Örömmel adunk hírt arról, hogy 2005 szeptemberétől megalakult a Kisdiákok Presbitériuma iskolánkban, mely a diákönkormányzás fontos színtere lett. Aktívan részt vehetnek így tanítványaink iskolai hitéletünk, valamint a szabadidős programok szervezésében, a diákságot érintő döntések előkészítésében és a

Miskolc-Diósgyőri Református Gyülekezetel kialakult jó kapcsolat ápolásában.

A sportolásra, egészséges életmódra nevelést is kiemelt feladatunknak tekintjük. Sajnos tárgyi feltételeink – nincs nagy tornatermünk – ezen a téren még nem adottak, de lehetőségeinkhez mérten mindent megteszünk azért, hogy lé-

lekben és testben egészséges ifjúság nevelkedjen iskolánkban. Ettől a tanévtől eredményesen bekapcsolódtunk a városi és megyei diákolimpiába, s úszóink az országos versenyeken is gyönyörű eredményeket értek el. Tanítványaink művészeti iskolai keretek között vehetnek részt magas színvonalú néptáncoktatásban.

Isten szavára figyelve van erőnk elviselni és megélni nehézségeinket, meglátni értékeinket, megtapasztalni örömeinket.

„Áldott legyen az Úr! Napról napra gondoskodik rólunk a mi szabadításunk Istene.” (Zsolt. 68,20)

Nagy Attila
igazgató

„Ocsú és búza”

Ebben a számunkban azt a jelenséget igyekszünk körüljárni, hogy vannak olyan egyháztagok, akik vasárnaponként istentiszteleten vesznek részt, élnek az egyház által nyújtott szolgáltatásokkal, magukat reformátusnak vallják, mégis olyan politikai erőket támogatnak, melyek nyíltan és/vagy burkoltan az egyházak korlátozására, háttérbe szorítására töreksznek, támadják az egyházak által képviselt értékrendet.

Magyar református szemmel

Magyar református szemmel a mögöttnünk maradó másfél évtizedről meg lehetőségesen negatív mérleget vonhatunk. Annak lehettünk a tanúi, hogy miképpen erőltetnek ránk egy amerikanizált, kétpólusú politikai rendszert, ami nem illik hozzánk, amit sohasem szavaztunk meg, de ami az átmentett pártállami elitnek és a globalizációs háttérhatalom zsoldjában álló, kozmopolita érdekcsoportoknak jó alkalmakat teremt arra, hogy anyagi és közéleti számításukat megtalálják. A közélet ugyanakkor soha nem látott mélypontra süllyed, és fokozódó válságba sodródik minden téren. Emiatt megértjük azokat a milliós tömegeket, melyek kiábrándulva mindenfajta politikából, passzivitásba burkolóznak. Hiszen joggal kérdezhetik, hogy miért nem kapja vissza az ország 1000 éves, ősi alkotmányát? Miről beszélünk voltaképpen, amikor „rendszer-váltást”, „demokráciát”, „jogállamiságot”, „társadalmi igazságosságot” emlegetünk, amikor egyik sem az, aminek mondja magát, és egyik sem váltja be a hozzá fűzött reményeket?

A változásokat illetően, a történelmi keresztyén egyházakat sikerült kivonni a forgalomból, és vesztéglésre kárhóztatva parkolópályára állítani. Azzal azonban, hogy megmagyarázták a közvéleménynek – még egyházi emberek is – hogy: „az egyház ne politizáljon”, nem bibliai tanítás, hanem posztkommunista politikai szándék érvényesült. A krisztushit ui. azonnal politikai tényezővé válik, mihelyt akár egy gondolat vagy szó vagy tett születik belőle. Ez már önmagában egyfajta keresztyén politizálás. Volt idő, amikor az ateista diktatúrában a templomozás politikai demonstrációnak számított, az imádság radikális közéleti cselekménynek, nem beszélve Isten uralmának a hirdetéséről, a rászorultak megsegítéséről, a szenvedőkkel való szolidaritás vállalásáról, az elesettek felkarolásáról. Ebben az értelemben a passzivitás is aktivitást jelent, mert ugyan struccként a homokba dughatjuk a fejünket a közéleti problémákkal szembesülve, de ahol a passzívok lesznek többségben, ott ők képviselik a legjelentősebb politikai erőt.

Az ember tehát keresztyénként is eredendően „politikus lény” (Arisztotelész), aki nem lehet közömbös a szűkebb vagy tágabb társadalmi környezetnek „közös dolgai” (respublica) iránt, mert akkora megtagadja azt az öröllői feladatát, amit Isten bízott rá, s amiről egyszer számot kell adnia.

Ha pedig a közéleti szerepvállalás azt ígéri, hogy hatékonyabban valósíthatja meg a felebaráti

szeretet programját, vagy segíthet másoknak ebben, akkor az evangéliumi mérce vállalásra kötelez, mert „aki tudna jót cselekedni, de nem teszi, bűne az annak” (Jak 4,17). Az igazi kérdés tehát nem az, hogy politizálunk-e vagy nem, hanem az, hogy mennyire tudatosan és színvonalasan politizálunk a magunk módján, mennyire cselekszünk hitből, Isten akaratának, egyházunknak, nemzetünknek elkötelezetten?

Visszatekintve a történelmi időkre, amikor az Árpád-ház apostoli királyai népeket térítették a keresztyénségre, senkinek sem jutott eszébe megbotránkozni azon, hogy a politikai rendet is biztosítják hozzá. A hitükkel nem volt összeférhetetlen, hogy a keresztyén Európa védőbástyájának a szerepét betöltsék, nagy véráldozattal, mint ahogy az sem, hogy Bocskai fejedelem mellé sorakozva kardot rántsanak a vallás- szabadságért. A gályarab prédikátoroknak az egzisztenciájuk, az életük sem volt drága azért, hogy kitartsanak hitvallásuk mellett. Erdély református fejedelmei európai politizálással védelmezték a két magyar haza érdekeit. A katolikus Rákóczi Ferenc vezérlő fejedelem mellé pedig odaállt a protestáns nemesi többség, hitük, nemzetük, szabadságuk védelmében. 1848-ban a katolikus és református lelkészek nemcsak a híveiket biztatták, hanem közülük sokan maguk is fegyvert ragadtak a magyar szabadságért, előtte járva azoknak, akiket később a hitükért, vallásukért üldöztek, pusztítottak, gulágokra hurcoltak, kitelepítettek, kínoztak, kivégeztek, s akik egyúttal az elnyomott magyarság mártírjaiként hozták meg áldozatukat.

AZ IGAZAT MONDÓ,
NE CSAK A VALÓDIT

Ők így élték meg a hitüket, s egyúttal így politizáltak. Nekünk csupán követnünk kell őket a hitvalló eleink nyomdokaiba lépve. „A magyar protestantizmusnak teljes erővel részt kell vennie az országos politikában, mert nálunk minden élet gyökerében politika.” (Szabó Dezső)

Szükségünk van azért az Ige szavára, a Lélek vezetésére, tudván, hogy nem egyes embereken vagy csoportokon múlik az érdemi változás, hanem a történelem Urának akaratan. Mennyei erőkből kell merítenünk ahhoz, hogy függetleníteni tudjuk magunkat a világban harsogó kampány szírenhangjaitól, a mindennapos agymosástól, s figyelmeztetni tudjunk másokat is arra, hogy megszomorítják az élő Istent azok, akiket le lehet kenyerezni odavetett morzsákkal, megteveszteni hamis ígéretekkel, és akik szavazatukkal az istentelenséget, a keresztyénségen gúnyolódókat, az egyházakat folyamatosan támadókat, a nemzetünket gyalázókat támogatják.

Ha fohászunk azért, hogy mindannyiunknak jobb legyen, adjunk is esélyt tevélegesen a pozitív változásoknak! Álljunk azok mellé szavazatainkkal, akik elkötelezetten szeretik a magyarságot, és alkalmasak a nemzet határok fölötti egységének és örök programunknak, a krisztusi magyar élet értékeinek az őrzésére, művelésére és méltó képviselésére! Isten bennünket úgy segéljen!

*Kiss Endre József
lelkész-könyvtáros, Sárospatak*

Ocsú és búza

Durva pofont szenvedtek el saját pártjuktól azok, akik 2004. december 5-én nemzeti érzelmük őszinte megvallása helyett pártjuk utasítására nemmel szavaztak a határon túliak kettős állampolgárságára, vagy távolmaradásukkal akarták

elkerülni a számukra feloldhatatlan konfliktust. Mert vannak nemzeti érzelmű baloldali gondolkodású emberek az un. szocialista párt tagjai között, még inkább holdudvarában, a párttagságot nem vállaló „balra” szavazók között.

Durva pofonokat kapnak folyamatosan azok a baloldali szimpatizánsok, párttagok és pártonkívüliek egyaránt, akik hívő emberként nap mint nap látják a vallásosság és az egyházak lekezelését, az állandó törekvést további visszaszorításukra. Mert minden vallási közösségben vannak mélyen hívő emberek, akik mindig balra szavaznak.

Nemzeti érzelmek, vallásosságuk miatt nem hibáztathatók. Nemzeti érzelmek és vallásosságuk őszinte, nem szabad benne kételkednünk. Az európai baloldal is nemzeti érzelmű, amit a terrorista Lenin az első világháború kitérőrekor dühödten kritizált, mondván, a munkások miért nem gyilkolják le saját uralkodó osztályukat, miért védik a hazájukat. Az európai baloldal vallásos eredetű, mert egyik legfőbb tanítása, a szociális eszme (és a vele járó szolidaritás, a testvériség) keresztyén gyökerekből táplálkozik. Csak a kommunisták üzentek hadat mindkettőnek, ahol erre lehetőséget kaptak. A baloldali szimpatizánsok nemzeti elkötelezettsége és vallásossága beletartozik a baloldal hagyományos értékrendjébe. Ilyen volt a magyarországi baloldal is, amíg a kommunisták meg nem törték őket. A hazafiság és a vallásosság baloldali hagyomány is.

A baj gyökerét a kommunista utódpárt, a magát szocialistának nevező párt belső viszonyaiban találhatjuk meg. Ez a párt ugyanis nem esett át a szükséges rendszerváltáson. A negyvenéves kommunista diktatúra elmúltával az utódpárt nem használta ki a rendszerváltás alkalmát arra, hogy kilökje tagjai sorából a volt ávósokat és pufajkásokat, a muszkavezető nemzetárulókat, a függetlenítt pártfunkcionáriusokat, a fizetett forradalmárokat, a titkosszolgálatok hálózati embereit, sőt: ezek mind bent maradtak a hatalomban, visszakerültek az országgyűlésbe, nagy vagyonokra tettek szert a privatizációnak csúfolt rablásban, a külföldieknek juttatott nagy vagyonok kezelői lettek ilyen-olyan vezetői, „menedzseri” állásban. Ők a „komprádor burzsoázia”, az idegen hatalmat kiszolgáló uralkodó osztály – ahogyan azt Marx tanította nekünk.

Ez a magát baloldalinak mondó párt nem esett át a megtisztuláson, mert a megtisztulást akaró erők vereséget szenvedtek. 1989-ben, amikor a párt teljes átalakítását kezdeményező reformkörösök (emlékszik még valaki rájuk?) meghirdették az európai értelemben vett baloldal létrehozásának szükségességét, akkor ők, a régi gárda, a reformkörösök hátán csendben visszamásztak a hatalomba. A reformkörösök csak addig lettek nekik, amíg kikaparták nekik a gesztenyét, aztán elzavarták, háttérbe szorították őket. Így lett pufajkás miniszterelnökünk, így lett titkosszolgálati tiszt miniszterelnökünk, ifjúkommunista miniszterelnökünk. (Ennyi nem volt elég?)

Az un. baloldalon vannak tehát nemzeti érzelmű és vallásos emberek. Ez nem vétek. Az ő vétük, akár párttagok, akár csak szavazók, hogy nem sikerült eddig kiszorítaniuk ebből a pártból a régi kommunista rendszer embereit, a kommunista uralkodó osztály tagjait. Az ő vétük, hogy mivel más baloldali párt nincs, ha fogcsikorgatva is, de rendre mindig erre az un. baloldali párt-ra szavaznak. A megoldás nekünk egyszerű, nekik hihetetlenül nehéz. Meg kell érteniük, nekünk pedig óvatosan és megértő szeretettel segíteni kell őket abban, hogy megértsék, a közelgő választásokon nem szabad az un. baloldalra szavazniuk. Ha megteszik, árulók maradnak. Nemzetük és hitük árulói.

Fel kell ismerniük, hogy nemzetükhöz és hitükhöz való hűségük erősebb, fontosabb, mint a baloldali eszmékhez való vonzalmuk.

Egy vereség tenne jót az un. baloldalnak, mert akkor a párt belső vitái után az új, demokratikus gondolkodású tagság kiszoríthatná a volt uralkodó osztály tagjait és azok ifjú utódait a hatalomból. Vagy két párt alakulna. A régiékből egy kádárista, az újakból egy szociáldemokrata. A csehek megoldása is jó: ők törvényt hoztak, hogy aki függetlenítt pártvezető volt, nem választható politikai tisztségre.

Egy megújult, rendszerváltáson átment baloldali párt már bármilyen rendes ember számára elfogadható lenne, nem kellene miatta szégyenkeznie sem a nemzeti érzelmű, sem a vallásos polgártársainknak. Megmenekülne Magyarország is.

*Mezei István szociológus
(Folytatás a következő oldalon!)*

A

z egyház prófétai szolgálatából többek között az következik, hogy igehirdetése nem elvont „lelki” dolgokról szól, hanem az emberi élet, a társadalom, a nemzet konkrét kérdéseire próbál feleletet adni. Ennek jegyében

az Ige hirdetőinek közéleti – ha tetszik, politikai – felelőssége is van. Egyértelművé kell tenniük, hogy mi az evangélium értékrendje, s ezt, mint normát kell felmutatniuk az emberrel és a társadalommal szemben.

Én is igyekeztem – és ma is igyekszem – igehirdetőként ehhez tartani magamat. Azt kellett viszont tapasztalnom már 1998-ban is, de különösen 2002-ben, hogy amikor társadalmi, közéleti kérdéseket érintettem, többen nem tetszésüket fejezték ki. Sokan vannak ugyanis a rendszeres templomba járó egyháztagok közül, akik olyan politikai erőket – kimondom: balliberális pártokat – támogatnak, amelyek a keresztyén értékrend lejáratására és az egyházak visszaszorítására törekcszenek.

Mit jelent ez, hogy „sokan”? Pontos méréseim nincsenek, de a tapasztalat alapján azt kell mondanom, hogy a templomos gyülekezet mintegy egynegyede, esetleg egyharmada. Jobb tehát az arány, mint a társadalomban, ahol fele-fele a megoszlás, de így is elgondolkodtató ez a tény.

Mire vezethető ez vissza? Sokat emlegetik ma a szocializációt. Fontos tényezője lehet a politikai szimpátiának. Vannak, akik olyan környezetben nőttek fel, ahol a felpuhuló diktatúra „emberarcúsága” valóságnak tűnt. Vannak, akik úgy érzik, őket az a rendszer taníttatta ki, tette valakivé (pl. munkáskáderek). S annak a rendszernek mai utódai ruhát és élelmiszert osztanak, vacsorákat adnak a nyugdíjas klubokban és más „civil” szervezetekben! Vannak, akiket a „kapcsolati tőke” köti ahhoz az oldalhoz: ott a pénz, onnan jönnek a megrendelések, megbízások.

És mindenekefelett: a média! Tizenhat éve más sem folyik a tv-csatornáknak, rádiók és újságok 90%-ából, mint a keresztyén nemzeti oldal lejáratása, bemocskolása. A média-idiotizmus világában mondhat bármit a lelkész vagy akár a barát, a testvér – csak az számít, amit a jól fizetett média-sztárok, megmondóemberek állítanak.

Számomra a nagy kérdés: igehirdetésünk hitelessége. Ha a hívek egy része nem fogadja el az igehirdetés társadalmi, közéleti útmutatásait, akkor hogyan híhet az igehirdetésnek, ha az a megtérésről és az üdvösségről szól?

Hogy is van ez?

Kádár Ferenc lelkipásztor, Sátoraljaiújhely

Egyházkerületünkben élénk vita folyik a női lelkésziségről. A Kerület honlapján a legterjedelmesebb rovatban sokan tárgyalják a kérdést, de tanúi, sőt részesei vagyunk lelkészi körökben erről folyó beszélgetéseknek, sőt, levelekben is megkeresték ebben az ügyben szerkesztőségünket. Mindez természetesen a Kárpátaljai Református Egyházban megjelenő tendenciák kapcsán történik. Mivel sokféle információval vagy félinformációval találkoztunk, úgy gondoltuk, utánajárunk a kérdésnek. Utánunk hát Olvasó!

Elsőként álljon előttünk a Kárpátaljai Református Egyház Zsinatának határozata (Beregszász, 2005. november 28.):

2005/Zsinat/2/02-es határozat
A női lelkésziségről

A Kárpátaljai Református Egyház nem alkalmaz női lelkészeket.

Ezen határozat értelmében a KRE-ben nem szentelünk fel lelkész-nőket, gyülekezetekben nem tölthetnek be lelkipásztori tisztséget, sem segéd-, sem beosztott minőségben. Jelen határozatnak visszamenő hatálya is van.

Egyházkerületünk Zsinata nem tiltja a katechétanók szolgálatát, hálásan fogadjuk a nőtestvérek egyéni és nyilvános biznyságtételeit, lelkigondozói szolgálatukat, áldásos munkájukat vasárnapi iskolákban, gyermek és ifjúsági körökben, asszonyműkörökben, nőszövetségben, bibliaórákon, szeretetszolgálatokban.

Tisztelettel: Horkay László a KRE püspöke, Szilágyi Lajos, a KRE főgondnoka, dátum.

Magyarországon a női lelkésziség kérdésének hosszú története van. Egyfelől a gyakorlatban jelentkezett a kérdés, nők teológiát végeztek és fokozatosan szolgálatba álltak. Ezt a jelenséget kísérték teológiai viták, amelyet követve változott a törvénykezés. Az első törvény ebben a kérdésben az 1967-es, amely a teljes lelkészi képesítésű férfiakat és nőket megkülönböztette, a nők esetében azonban a szószéki és egyéb lelkipásztori szolgálatokat már engedélyezte, kitételként azonban arról is rendelkezett, hogy nők nem szolgáltatathatják ki a sákramen-

FÓRUM

Újra kérdőjeles a női lelkészség?

tumokat, nem végezhetnek esketési, konfirmálási és temetési szertartást. 1981-ben egy az előbbieket módosító törvény született meg, amely megszüntette a férfiak és a nők megkülönböztetését. A Zsinat azonban ekkor még nem járult hozzá nők felszenteléséhez. 1985-ben a Zsinati Tanács határozata tette csak lehetővé ezt, kimondva, hogy a nők és a férfiak választathatóság és felszentelés tekintetében egyforma elbírálásban részesülnek.

Horkay László püspök

A jelenlegi kárpátaljai állásfoglalás merően eltér a többi magyar egyházkerület gyakorlatától és törvényeitől. Először tehát a Kárpátaljai Református Egyház püspökét, **Horkay Lászlót** kérdezzük a női lelkészségről. Előljáróban elmondta, hogy nem jó helyen kopogtat a szerkesztőség, mert ő a női lelkészség mellett szavazott a zsinaton, így a világi főgondnokhoz küldött minket kérdéseinkkel. Ezek után mégis meghallgathattuk véleményét:

Véleményem kettős. Az egyik oldalon az áll, hogy ha valaki egyszer már elvégezte a teológiát, és beállt a szolgálatba, akkor kicsoda gátolhatja meg abban, hogy lelkésznő legyen? Másrészt adott egy sajátos kárpátaljai helyzet, ahol a gyülekezetek nem tudnak teljes fizetést adni. Nálunk a legtöbb lelkész a teológiáról hozta a feleségét. Hova tegyük őket? Ha lenne gyülekezet, amely őket megfogadná, akkor két fizetést kaphatnának. Így azonban a férj dolgozik, velük kötött szerződést a gyülekezet. A feleség a gyerekeket neveli, esetleg besegít a hitoktatásban. Ha valami probléma adódik, az azért van, mert a

reformáció útját elhagytuk. Ha megmaradunk a 400 éves hitvallásaink mellett, akkor soha nem lesz probléma. A gond ott kezdődött, hogy az ateizmus beköszönésével a fiúknak nem volt érdemes teológiára jelentkezniük, inkább világi szakra mentek tanulni. Azért, hogy fennmaradjanak a teológiák, felvették a nőket. Ez majd visszaüt, és a népességszaporulat bánja meg.

Hogyan érti ezt püspök úr?

Nézzünk egy gimnáziumot. A gimnáziumban nincs tanító bácsi, csak tanító néni. Minden tanítói pályán megjelentek főállásban a nők. A fiúk egyszerűen eltűnnek. A fiúknak így nincs példaképük. Vagy nézzük a magyar történelmet. Az ország úgy lett nagygyá, hogy férfi királyok vezették, nem Juci néni vagy Maris néni. A női vezetők alatt oda fog jutni Európa, hogy a muzulmánok majd kinevetik, mert ott 12 gyereket nevel minden anya, és a férjeiknek szót fogadnak a feleségek.

Mi a helyzet azokkal a nőekkel, akik most is jönnek magyarországi iskolákba és teológiát végzenek?

A Heidelbergi Káté megmaradt négy száz évig. A II. Helvét Hitvallás sem volt felcserélve másikra. Ezekre egy lelkész eszüköt tesz. Ezekben azt olvassuk, hogy asz-

szonyoknak és bábáknak nem engedjük meg a keresztség kiszolgáltatását. Pál apostol is eltiltotta a nőket a szolgálattól. Most akkor a világhoz szabjuk magunkat? Nézzük meg 1900 évig a gyakorlatot. Nem voltak női lelkészek. A másik oldala ennek, hogy a lelképásztori szolgálat itt, Kárpátalján erón felül való út mindenkinek. A gyülekezetek fele szórvány. Ezekben egy nő nem képes ellátni a szolgálatokat a körülmények miatt. Ha így megy tovább, és Svájcra és Németországhoz szabjuk magunkat, akkor Kárpátalján megszűnik a magyar református egyház.

Szám szerint hányan vannak a női lelkészek?

Egyetlen lelkésznő sem volt főállásban. 79 férfi lelkész van. Egyetlen női lelkésznő dolgozik valójában, a többiek nem dolgoznak. Ez az egy jobban dolgozik, mint 12 férfi.

Személyek ellen van tehát kifogásuk?

Az egész kérdéstről németül is született egy dokumentum, amelyben pontosan le van írva, hogy mi a helyzet, ebben feleletet adtunk a németeknek és svájciaknak. Erről majd a főgondnok úr beszél. Ha valaki csak a saját szemszögéből nézi, azt mondja, hogy igazságtalanság történt Kárpátalján. De hány olyan munka van,

amelyre nem tudunk nőt találni. A Nőszövetségben például egyetlen lelkész nő sem dolgozik. Nekik arra nincs idejük, mert gyerek van, meg a férjüket is el kell látniuk. Nincs a kórházban egyetlen lelkészünk sem.

Státusz van rá?

Van, kórházlelkészt tudunk fenntartani. Nincs ifjúsági lelkészünk sem. Felsoroltunk tíz olyan területet, amelyen kívánjuk a női munkát. De bolondok lesznek dolgozni, ha anélkül is ugyanannyit keresnek, mint a püspök. És hogy ez mennyire anyagiak kérdése, egyikük el is árulta, amikor azt mondta, az a baj, hogy így ők nem kapnak fizetést. Eddig fizetésért dolgozott? Nem azért dolgozunk, mert elhívatunk, és utána majd fizetnek? Édesapám arra tanított: ha szükséged van valamire, ne az emberektől kérd, hanem imádkozzál, és Isten majd küld neked támogatást. Mindezekről a főgondok úr majd bővebben fog beszélni.

Megkerestük tehát **Szilágyi Lajos** főgondnokot is, és megkértük, tájékoztasson bennünket a Kárpátaljai Református Egyház álláspontjáról a női lelkészességgel kapcsolatban, illetve e kérdés történetéről, és arról, milyen céllal hozták meg döntésüket. A beszélgetést digitális formában rögzítettük, és hamarosan meghallgatható lesz Egyházkerületünk honlapján, valamint az Európa Rádióban.

Azzal kellene kezdenünk, hogy Kárpátalján a női lelkészesség kérdése az 1990-es években merült föl, amikor újra szabad lett az egyházi élet, és lehetőség nyílt arra, hogy újra teológiára menjenek tanulni kárpátaljai fiatalok. Főleg nyugati és magyarországi sugallatra merült fel, hogy nők is menjenek tanulni. Az akkori egyházi vezetőség – remélve a kapcsolat elmélyülését és erősödését – úgy döntött, hogy meg is hirdeti ezt. Elindultak tehát teológiára hölgyek is, az első talán 1993-ban. Utána minden évben sorra jelentkeztek lányok, ez hamar reakciót váltott ki a teológusokból itt Kárpátalján. A döntésbe azonban csak az akkori egyházvezetés volt beavatva. A lelkészek mindaddig nem szembesültek ezzel a kérdés-

sel, amíg az első végzett teológus haza nem jött. Tehát a nők teológiai tanulmányairól semmilyen zsinati döntés nem volt, hanem a szűk egyházi vezetés gondolta csupán, hogy ennek így kell történnie. Több teológus írt is egy beadványt, hogy nem tartják ezt biblikusnak.

Erre született egy írásbeli válasz is a zsinat részéről.

Nem a zsinat reagált, hanem a szűkebb egyházi vezetés: a püspök, a főjegyző és két érintett esperes. Nehéz itt zsinati döntésről beszélni, mivel az első zsinat 1995-ben állt fel. Nem lehet tehát arról beszélni, hogy hivatalos egyházkerületi döntés született volna abban az időben pro vagy kontra. Egy idő után már az is problémát jelentett, hogy a felvételinél a lányok kezdtek túlsúlyba kerülni. A magyar kormány korlátozta az ösztöndíjkeretet, az egyháznak tehát döntenie kellett, hogy kit küldenek ki tanulni. Az elv az volt, hogy

ki ajánlásuk pedig csupán annyiban áll, hogy az egyház nem ellenzi tanulmányait, de szolgálatot nem végezhetnek utána, és szolgálati helyet nem tud biztosítani az egyház. Ez utóbbit egyébként ugyanígy közöltük a férfi teológusokkal is. Időközben egy újabb érdekes helyzet alakult ki, mert bár Kárpátaljáról közös zsinati akarattal nem mentek ki lányok tanulni, feleségként mégis jöttek haza teológiát végzett nők. Ez is indukálta a kérdés újrafelvételét. Ez volt a kérdés gyakorlati oldala. A kérdés folyamatosan napirenden volt a lelképásztorok közötti beszélgetésekben: ez nem biblikus, nem igeszerű. Ami újra felszínre hozta a problémát az, hogy valamilyen konkrét gond volt az adott teológával az adott gyülekezetben.

A személyekkel voltak tehát problémák?

Ez így nem lenne teljes egészében igaz, hogy problémák. Például az volt a gond, hogy hazajött és rögtön elment gyesre.

A gyülekezet viszont lelkészt várt, tehát nem bünszerű problémák ezek, hanem gyakorlati gondok. 2005-ben került újra napirendre, és 2005 februárjában úgy határozott a zsinat, hogy Kárpátalján nem alkalmaznak női lelkészeket. Azt a 2006-os zsinat újra megerősítette, nálunk ugyanis az a jogszokás, hogy második olvasatban emelünk törvényerőre valamit.

Egyeztek-e a törvényről a gyülekezetekkel, a presbitériumokkal?

Általában úgy működik, hogy van egy törvényalkotó bizottság, és ennek javaslatait hagyja jóvá a zsinat. A női lelkészesség kérdését nem ez a bizottság készítette elő, ez az ötödik évforduló alkalmával ugyanis mint probléma a zsinat napirendjére került. A zsinat tehát maga tárgyalt erről a kérdésről, és hozta meg döntését.

Gondolom, erről az érintett lelkész nők írásbeli értesítést kaptak.

Úgy történt, hogy a dolog nagyon hamar kitudódott, és a női lelkészek jeleztek, hogy szeretnék ezt a kérdést megbeszélni. A tízfős zsinati tanácsnál szerveztek találkozókat, amelyen erről beszéltek. Mindenki elmondta a maga véleményét. Volt egy hasonló második találkozó is. Talvány volt egy lelkész-gondoki konferencia, amelyen minden gyülekezet képviseltet-

Szilágyi Lajos főgondnok

az előmeghallgatáson legjobban szereplőket kell kiküldeni. Ez a meghallgatás szükséges a püspöki ajánlás megszületéséhez. Tudásban azonban javarészt a lányok mutattak jobb eredményt. Így született egy szóbeli megegyezés, hogy férfiak is menjenek a teológiára. Később, 2000-ben az akkori zsinat pedig már azt a döntést hozta, hogy többet nem enged ki Kárpátaljáról nőket teológiára.

Most is van elsőéves kárpátaljai női hallgató Sárospatakon. Ezek szerint neki nem volt püspöki ajánlása?

Szó sincs arról, hogy lányok ne jelentkeztek volna teológiára. Ők azonban nem mentek át a meghallgatáson, a püspö-

hette magát. 90%-ban el is jöttek. Itt újra felmerült a kérdés, meg is lehetett vitatni. Érkeztek beadványok is a zsinathoz, főleg ellenző véleménnyel. Olyan beadványok, melyeket lelkészek fogalmaztak meg, és olyanok is, melyeket presbitérium is aláírt. Így került 2006-ban a zsinat napirendjére újra a kérdés. Közben a főjegyzői hivatal felkérte a lelkésznöket, hogy készítsenek tanulmányt a női lelkészségről. Írják el véleményüket. Ilyen ismereteim szerint nem született a felkérésre sem.

Írásban kérték fel őket?

Nem, szóbeli felkérés volt. Nehéz lenne azonban Kárpátalján arról beszélni, hogy minden a bürokrácia szabályai szerint történt. Többször fordult elő, hogy nem volt hivatalos felkérés vagy válasz, de talán nem is ez a legfontosabb, mert ahhoz túl kicsi az egyházkerület. Ez történelmi örökség, hogy a legtöbb dolog szóbeli megbeszélés alapján történik.

A 2005. november 28-án kelt határozatban szerepel egy olyan kitétel, hogy a döntés visszamenő hatállyal is érvényes. 2006. január 6-ai keltezéssel a zsinati bíróság nevében Horkay László püspök viszont a 2005. évi döntést úgy kommentálja, hogy visszamenő hatályról nem lehet szó. Hogyan értsük ezt?

A visszamenőleges hatály furcsa kifejezés volt itt. Amikor második olvasatban is megszületett a törvény, érkeztek olyan reakciók, hogy akkor a női lelkészek által végzett eddigi szolgálat és kiszolgáltatót sákramentumok is érvénytelenek-e? Újra kell-e például keresztelni? Ekkor fogalmazódott meg a zsinati tanácsban, hogy a visszamenőleges hatály azt jelenti, hogy a női lelkészek által végzett szolgálatot is semmisnek kell tekinteni. A későbbi megfogalmazás tehát arra utal, hogy nem helyes ez a szóhasználat. Egyszerűen azt nyilvánítja ki a zsinat, hogy 2005 novemberében után nem alkalmaz női lelkészeket.

Ezzel a határozattal kapcsolatban az a kérdés, hogy a lelképásztorokat a gyülekezet alkalmazza-e vagy a zsinat?

Ez olyan kérdés, amely nagyban érinti a gyülekezetek autonómiáját, amelyről el kell mondanom, hogy Kárpátalján nincs véglegesen tisztázva. Egyfelől igaz, hogy a lelkészt a gyülekezet alkalmazza, egyházi törvényeink szerint azonban a végzett teológusok segédlelkészként, majd beosztott lelkészként szolgálnak összesen há-

rom évig, végül egy bekebelezési eljárás történik. Mindezek után lehet felszentelésre jelentkezni. A gyülekezet csak felszentelt lelkészeket alkalmazhat. Kárpátalján öt alatt volt azoknak a női lelkészeknek a száma, akik a 2005-ös döntés előtt felszentelésre kerültek, sőt, inkább három. Ilyenként jogilag az egyházközségek meghívhatnák lelkésznek gyülekezetükbe, a többiek meghívásához azonban nincs joguk.

Azzal a három lelkész nővel akkor mi történik?

Az egyiküknek különböző konfliktusok miatt kellett eljőnnie a gyülekezetből. Ebbe nem lenne ildomos belemenni.

Tehát személyes okokból nem lehet lelképásztor, és nem a fent említett döntés miatt?

Igen, ezek helybeli személyes konfliktusok voltak. Az adott lelkész nőnek akkor felajánlottuk, hogy tanítson egyházi gimnáziumban, ezt ő kategorikusan elutasította. Időközben gyesre ment, ma is gyesen van. Időközben főiskolai állást vállalt, így kikerült ebből a kérdésből, mivel már nem lelkészkedik.

Mit történik tehát jogilag azokkal, akiket már felszenteltek?

A felszentelésük megtörtént, pontosabban ismereteim szerint ezeket a lelkész nőket Magyarországon szentelték fel egy kivétellel, akit itt szenteltek fel, de ő teljes mértékben elfogadja a női lelkészség visszavonását. Egy Magyarországon felszentelt nő van, ő nem is volt gyülekezeti lelkész, egyházkerületi alkalmazásban áll. Néha ő is végzett lelkészi szolgálatokat a kiejvi gyülekezetben, nem tudom, azóta végez-e.

A 2006. január 6-án kelt és a zsinati tanács nevében Horkay László püspök által aláírt levélben szerepel, hogy más jellegű szolgálatokat szívesen elfogadnak nőktől. Ezek között szerepel az ifjúsági és a gyermekmunka is. A megelőző hivatkozásokban azonban többek között az az Ige található, hogy nem engedem a tanítást a nőknek a gyülekezetekben. Az ifjúság és a gyermekek tanítása nem igei tanítás?

Amikor a zsinat ezt a döntést meghozta, akkor a zsinat legnagyobb része igei meggyőződés alapján volt a döntés mellett. Akik ellene szavaztak, azok gyakorlati megfontolásból, illetve a kialakult konfliktushelyzet miatt tették ezt. Nem emlékszem rá, hogy bármelyik lelkész ne találta

volna biblikusnak, hogy a zsinat női lelkészeket nem alkalmaz. Azon voltak viták, hogy mi lesz azokkal, akik ezután jönnek haza, illetve mikortól lépjen érvénybe, és hogyan legyen megvalósítva a határozat. Tehát nem pusztán gyakorlati alapú döntés született, úgy gondolom, a püspök úr beszélt a gyakorlati nehézségekről. Ami az igei megalapozottságot illeti, nem az Ige elmondását és a bizonyágtételt nem tartjuk biblikusnak, hanem azt, hogy nő nem vezethet. Nem tölthet be gyülekezet-vezetői szolgálatot.

Ebbez képest a zsinati határozat nem a vezetés lehetőségét veszi el a nőktől, hanem mindenféle palástos szolgálatot megtilt. Ez az én megítélesem szerint különböző dolgokat jelöl.

Valóban, a palástviselési és gyülekezet-vezetési jog nem ekvivalens fogalmak jogilag. A gyakorlatban Kárpátalján ezek teljesen összekötődnek, a palástot viselő személy a gyülekezet vezetője. Kárpátalján ezt a gyülekezetek szintjén szétválasztani nem lehet.

Az érvek tehát itt sem pusztán biblikusak, hanem inkább gyakorlati alapon állnak?

Igen, és abban a pillanatban, amikor a nőkről, mint lelkészekről beszélünk, azt kell megkérdeznünk, hogy mit értünk a „lelkész” fogalmán? Ha feltételezzük, hogy a lelkész szolgálhat úgy a gyülekezetben, hogy nem vezető, akkor végezhet nő palástos szolgálatot. Ebben a pillanatban azonban nem az egyházjog a mérvadó, hanem a lelkész szó értelmezése. A szentírásban nem találunk ilyen szót, hogy lelképásztor, de a hitvallásaink és a Szentírás alapján a lelképásztor fogalmában a gyülekezet prófétája, tanítója és vezetője kombinálódik. Így nem mondhatom azt, hogy bár nem gyülekezetvezető lelkész egy nő, csak segéd- vagy beosztott lelkész, így nem vezetője a gyülekezetnek. Ha csupán a szolgálat fogalmához kötjük a lelképásztori fogalmat, akkor viszont nem szükséges a palást.

A palást a vezetői minvoltot szimbolizálja?

Itt Kárpátalján mindenképpen. A lelkipásztori fogalom a mi értelmezésünkben vezetést is jelent. Nem lehet valaki úgy lelképásztor, hogy ne legyen vezető, és ennek egy megnyilvánulása a palást. Nem is a palást a lényeges, hanem a női testvérek számára a vezetői funkció van megtiltva.

Adalék a kérdés történetéhez – nem olyan rég még egészen másként közelítette meg a zsinat a női lelkézséget:

A Beregszászban 1992. március 26-án megtartott zsinati ülés határozata a teológusok által beadott le- vélre.

A Zsinati Tanács megdöbbenve vette tudomásul a teológusok levelét, és elutasítja azt a hangnemet, ahogy megfogalmazták a beadványt. (...)

Ha a teológusok ragaszkodnak az általuk megfogalmazott feltételek- hez, hogy /idézem/ „amennyiben a Zsinat nem veszi figyelembe kérésün- ket, teológiai tanulmányaink befe- jeztével nem fogunk együtt szolgál- ni a női gyülekezetvezetőkkel”, ak- kor az az egyhangú határozat, hogy már holnap hagyják abba tanulmánya- ikat, jöjjenek haza, és keressenek maguknak más foglalkozást.

A református egyháznak ilyen lel- kületű és beállítottságú lelkipász- torokra nincs szüksége. Egyházunk- nak nem célja a lelkipásztori szol- gálat elnöiesítése, de sok munkate- rületen jónak és szükségesnek lát- ja a beállításukat. Szolgáltatukat az akkori Zsinat fogja meghatározni.

A felvételi vizsgára pedig a jövő- ben 10:2 arányban látja jónak a Zsi- nati Tanács a női jelentkezők fel- vételét.

Ez a Zsinat egyhangú határozata.

Keltezés, a Zsinati Tanács nevé- ben Dr. Forgón Pál püspök, Gulácsy Lajos főjegyző, Horkay László es- peres, Lajos Mihály esperes, Szabó Béla esperes

Adalék a kérdés más szempontú megkö- zeléséhez:

Kárpátaljai Református Egyházköz- ségek Protestálása

(részletek)

Szomorúan értesültünk a KRE Zsina- tának határozatáról(...)

Tiltakozunk e törvényrendelet el- len(...)

Kérjük tisztelettel a Főtiszteletű Püspök Urat és Főgondnok Urat, hogy törvényeinknek megfelelően hatás- körüknél fogva hívják össze a Rend- kívüli Zsinatot.

1. Helyezzék hatályon kívül e tör- vényrendeletet.

2. Hozzanak létre egy bizottságot, akik szakemberek (...), s készítse- nek tanulmányokat a női lelkézség- gel kapcsolatban.

3. A törvények előkészítési fázi- sában – hogy hasonló problémák ne jelentkezzenek – készüljenek tanul- mányok, amelyekben a tervezet várha- tó következményeit átgondolják, s a Magyar Református Tagegyházak törvén-

nyeivel is összehasonlítják, hiszen Krisztus Urunk parancsának megfele- lően egységre és közös bizonyágté- telre kell törekednünk. Mi nem sze- retnénk szakadásokat holland mintá- ra, a női lelkézséget megszüntető törvény ebbe az irányba vezet.

4. A törvényeket első olvasat után, s a határozatok elfogadása után is küldjük ki Egyházkerületünk gyülekezeteinek, presbitériumainak. Egyrészt mert e rendeletek életünket szabályozzák. Másrészt, mert így e felelősségteljes munka nagyobb kör- ben átgondolható.

(...)

36 lelkipásztor és 8 gondnok alá- írása

A Sárospataki Református Teológiai Aka- démia Dékáni Hivatalába eljuttatott püspö- ki ajánlólevél:

Ikt.sz. 064/2005

Püspöki ajánlás

(az érintett teológus személyes adatait kipontoztuk)

A Kárpátaljai Református Egyház- kerület vezetősége nevében szerez- tetten ajánlom a Sárospataki Refor- mátus Teológiai Akadémia I. évfo- lyamára való felvételre ... -t, aki ... -án született, a ... Református Egyházközség tagja, jelenleg a diákja. A ...-ban bibliaismeretet, egyháztörténetet, hitvallásismeret- et és egyházi éneket tanul. Szor- galmas diák, aki ezen felül az is- kola valamint a gyülekezet missziói munkájában is részt vesz.

... .. tanulási szándékát támogatom, de teológiai tanulmányai végezté- vel, a Kárpátaljai Református Egy- ház saját keretei között szolgálata- ba való elhelyezési kötelezettséget nem tud vállalni.

Isten áldását kérem Dékán úr éle- tére és munkájára.

Beregszász, 2005. április 19.
Tisztelettel: Horkay László, a KRE püspöke

Amikor az anyagot gyűjteni kezdtük a női lelkézséggel kapcsolatban, arra gondoltunk, kérdésekkel fogjuk zárni e fórumtémát. Amikor elkészültünk, arra az elhatározásra jutot- tunk, hogy inkább a Kedves Olvasókat biz- tatjuk: tegyenek fel kérdéseket, írják le véle- ményüket. Gondolják át ezt a kérdést a Biblia alapján, teológiailag, gondolják át a mi egy- házi gyakorlatunkat, a kárpátaljai határozatot, olvassák el figyelmesen a nyilatkozatokat és a kapcsolt dokumentumokat. Szeretettel vár- juk építő véleményüket és kérdéseiket.

(a szerkesztőség)

PROFÉTA

Beszélgetés Dr. Romhányiné Papp Máriával

A fénykép mellett nincs felirat. Nem felejtettem el. Dr. Romhányiné Papp Mária – ezt kellett volna odaírnom, és mint ahogy azt egy folyóirat Portré rovatában illenék, azt is fel kellett volna tüntetnem, hogy ki ő. Ezzel azonban gondban voltam. Dr. Romhányiné Papp Mária ugyanis fogalom számomra. Írhatnám, hogy tanár, művész, háziasszony, autodidakta kőműves és burkoló, és még mennyi minden. Nekem leginkább az ünnepet jelenti. A miskolc-felsővárosi gyülekezet ünnepein szinte mindig énekel. Keresem a jelzőket, amelyekkel érzékeltethetném, hogy hogyan, és mit is jelent ez nekem, de a zene az, amit természetéből fakadóan nem lehet szavakkal jellemezni. Maga az ábitat.

„30 éve háztartásbeli vagyok, tudtad?” Nem tudtam. Azt hittem, művész és tanár. Eredeti végzettsége szerint tanár: magyar-ének szakos. Fellépéseiről is tudok: sok koncertet ad itthon és külföldön is. Hivatatosan háztartásbeli. Ezzel kapcsolatban elmesélt egy megmosolyogtató történetet. Amikor a fia általános iskolás volt, bejelentette, hogy pap akar lenni. Ez akkor nemhogy divat nem volt, de felháborodást keltett, valaki pedig megvetően megjegyezte: mi várható attól, akinek az anyja csak egy műveletlen háztartásbeli. Nos, ez a „műveletlen htb.” beszél németül és franciául, olvas latinul, Melindát énekel a Bánk bánból, vagy a Szent Erzsébet legendájában szerepel, zeneművek szövegeit fordítja, ha azok nem elérhetőek magyarul, a Miskolci Nemzeti Színház művészeit készíti az éneklésre, 15-16 magántanítványa van...

Mindeközben aktív református, aki a maga eszközeivel dolgozik gyülekezetért és sok más keresztyén közösségért.

A szoba falát, ahol beszélgetünk, festmények borítják. Szeretném mind lefényképezni: mintha a múltba lépnék, ezer apró részlet, szín, míves keretek, beszédes alkotások, a sarokban pedig a nagy fekete zongora áll, rajta kották. Olyan érzésem van, hogy ez a hangszer nemcsak egy bútordarab, inkább családtag. Vajon így nőtt föl, együtt a zongorával? Így kellett lennie.

Kezdjük hát a gyermekkorral!

Ebben a házban születtem, ebben a szobában, ami azért érdekes, mert ha valaki hétszer költözik (laktam Pécsen és Miskolcon is különböző helyeken), ritkán térhet vissza a kiinduláshoz.

Vallásos családban nőttem fel. A felsővárosi gyülekezetbe jártunk, emlékszem, ahogy gyermekkoromban együtt mentünk vasárnaponként szépen felöltözve. Itt konfirmált a bátyám, én is, később a fiam is.

Édesanyám háziasszony volt, de a zeneiséget én is és a fiam is valószínűleg tőle örököltük. Abszolút hallása volt, gyönyörű hangja és zongorázott. Zárkózott egyénisége miatt nem adott elő, csupán nekünk énekel. Édesapám presbiter volt a felsővárosi gyülekezetben, pénzügyi bizottsági tag. Elismert, nagynevű kereskedő volt egészen az államosításig: 1949-ben ő volt az első kereskedő Miskolcon, akit államosítottak. Ezt ma már nyugodtan ki lehet mondani.

Hogy él meg egy ilyen szomorú eseményt egy gyermek?

Engem ez annyira nem viselt meg, mert még csak hároméves voltam. A bátyámat inkább megviselhette. Nehezen jött gyermekek voltunk, a bátyám a házasság hatodik évében született, én a tizedikben. El lehet képzelni: hat év után jött egy fiú. Megkapott mindent, amire tellett, így hétéves koráig megszokta a bőséget. Én ehhez nem szokhattam ennyire hozzá, de a páli szavakat magamra értem: tudok bővölködni

és tudok szűkölködni. Nem volt szegénységérzetem, bár ma már tudom, hogy sokat nélkülözhetett a család. A sport azonban jót tett. Voltam korcsolyabajnok, szertornászbajnok és úszóbajnok. Amikor azonban elkezdtem énekelni, a „lihegős” sportok zavarták a hangszalagokat, abba kellett hagynom a sportolást.

Mikor kezdett énekelni?

Hároméves koromtól énekelgetek. Édesanyám sokat énekel nekem, sok dalt tanultam egész korán.

Később mindig akadt olyan hozzáértő ember, aki vállalta a képzésemet – a hangom ugyanis elég korán feltűnt: tiszta ércharangocska.

Szokták kérdezni tőlem, hogy alkalmas-e minden ember az énektanulásra? Tanulásra egy közepes képességű ember is alkalmas, csak nem biztos, hogy művész lesz belőle. A te hangod is bármikor kiképezhető úgy, hogy az élvezhető más számára is, mert ha a helyén szól egy hang és nincs lenyomva, nincs felemelve, akkor élvezhető. A hangképzés ilyen szerencsés dolog. Nekem jó dolgom volt, mert hamar szerepelhettem, és olyan emberek foglalkoztak velem, akik vigyáztak a hangomra, mert tudták, hogy érték van benne.

17 éves koromig minden énekversenyt megnyertem – például Sárospatakon is sok énekversenyen vettem részt. Sok fellépésem is volt, de tréfás módon sokszor az újságból értesültem róla. Az utcánk végén ugyanis lakott egy Papp Mária, aki nővéreivel élt egy házban, és kántor volt valahol. A címzéseket gyakran elszámolták, és hozzá mentek a táviratok, úgyhogy gyakran ő szólt, vagy tényleg újságból kaptam hírt arról, hogy fellépésem lesz...

Hogy lett énekespalántából tanár majd háztartásbeli?

Akik tanítottak, talán karriert szántak nekem, ezt azonban édesapám és édesanyám is ellenezték. Mivel az éneklésről nem akartam lemondani, Egerbe mentem tanulni magyar-ének szakra. A fiam születése után azonban előbb anyósom lett beteg, és őt ápoltam, majd apámat ápoltam. Ekkor minden otthoni dolgot szépen elláttam, gyermekruhát, gyermekjátékokat varrtam, befőztem, főztem. Rájöttünk, hogy nem szenvedünk igazából hiányt akkor sem, ha nem megyek vissza tanítani, hanem itthon maradok, és nem kell mindenkinek külön menza, a gyerekeknek külön lehetőségek. Ez jót is tett a fiamnak,

így tanulhatott hegedülni, zongorázni, így tanulhatott meg németül és franciául. Jobban tudtam vele foglalkozni. Közben a család fő a jogi szakma kereteiben mindenféle foglalkozást űzött. Ugyanúgy jogász, dr. Romhányi, mint az édesapja, aki egyébként az egyik legjobb zongorista is volt Miskolcon. Apósommal együtt is sokat zenélünk. Ő is az a zenész volt, mint most a fiam, hogy ha megkértem: egy hanggal feljebb vagy lejjebb játszunk az adott darabot, akkor neki nem kellett külön kotta, hanem fejben szépen átalakította.

Kezdetől fogva vállalt egyházi szolgálatokat?

Igen, sokáig csak egyházi keretek közt, szolgálatként énekeltem. Nagyon sok helyen; s akik hallottak, később maguk is meghívtak. A Felsővároson egyetlen ünnepen sem hagyom ki az éneklést, és talán csak néhány templom van Miskolcon, ahol nem énekeltem. Érdekesség még, hogy im-

már ötödik éve a metodista egyház egyházzenei kurzusának ének- és hangképzés tanára vagyok.

Más felekezetekben is végez tehat szolgálatokat?

Igen. Görögországban a minoritáknál énekeltem, mert nem volt szólóénekesük. Itt Miskolcon a belvárosi evangélikus templomban szoktam énekelni. Jótékonyági koncerteken is szívesen lépek fel. Nagyon szép sorozat volt például az utóbbi időkben az „Ének a templomért” is. Öt-hat koncert, amelyek bevételét a felsővárosi gyülekezet templomának építésére ajánlottuk fel.

Ha látja majd a kész templomot, eszébe fog jutni a téglákról, hogy sokat ön „énekelte össze”?

Eszembe fog jutni. De más módon is szeretném megünnepelni a templom elkészülését. A fiam épp egy tedeumon dolgozik, melyet a templomszenteléskor szeretnénk előadni. Arra kértem, hogy gyönyörű szopránszólót írjon bele, amit majd elénekelhetek. Az akusztika-

kát már kipróbáltuk: fantasztikus, a leghalibb hang is gyönyörűen szól.

Van-e olyan darab, ami vissza-visszatér az életében, esetleg meghatározó?

Igazából nincs. Mindig új feladatot kapok, tehát rengeteget tanulok, ami jó is, mert frissen tartja az agyamat.

Inkább az a fontos, hogy érthető dolgokat énekeljek érthetően. Ez vonatkozik az éneklés technikájára és arra is, hogy mindig igyekszem magyar szöveggel énekelni. A szólóéneklés ugyanis az ember szívét fogja meg. Az éneklés, ha szolgálat, lelki megdúsulást, felemelkedést, szépséget, jóságot közvetít. Mindeközben pedig vissza is hat rám, én is gazdagabb leszek, feltöltődöm.

Barnóczki Anita

ÖZSIZSIÓ
MISSZIÓ

„...a pogányokért legyek Krisztus Jézusnak szolgája” (Róma 15:16)

Dr. Keszki Krisztina orvos-misszionárius 2006 februárjától Afrikában, a zambiai Mungwi klinika első szakképzett orvosaként végzi küldetését. Az ünnepélyes kibocsátó istentiszteletre január 14-én került sor a miskolc-tetemvári református templomban. A doktornő beszélt életéről, elhivatásáról, küldetéséről – ezt próbáljuk meg összefoglalni és megismertetni Olvasóinkkal. Azzal a reménységgel tesszük ezt, hogy gyülekezeti tagjaink közül sokan fogják az ő életét és szolgálatát imádságban bordonzni.

Vallásos családban nőttem fel, és hálás vagyok azért, hogy kicsi gyermekként hallhattam az élő Istenről. Édesanyám mesélt nekünk bibliai történeteket. Az ő életén keresztül tanultam meg azt, hogy lehet a hitünket akkor is vállalni, ha annak ára van. Kicsi gyermekkorban tanultam meg és értettem meg azt is, hogy Isten hű, lehet vele számolni, szeret bennünket, gondot visel ránk. Ekkor még azonban csak a Gondviselő Istent ismer-

Dr. Keszki Krisztina és dr. Kádár Péterné lelkipásztor

tem. Már orvosként dolgoztam, amikor egy barátnőm bizonyágtételén keresztül hallhattam Jézus Krisztusról. Nagyon érdekes módon éppen akkor, amikor Isten már munkálkodott a szívemben: már Bibliát olvastam, igyekeztem az Isten gondolatai szerint élni, de úgy éreztem, hogy egy bűnöm miatt elkárhozom. Olyan jó volt, hogy eljuthattam egy csendes-hétre, ahol megértettem, hogy nem kell meghalnom, nem kell elkárhoznom, mert valaki meghalt helyettem és értem. Jézus Krisztus minden bűnömért eleget tett. Ez a felismerés teljesen felforgatta az életemet. Nem sokkal ezután megértettem, hogy milyen feladat vár majd rám: „a pogányokért legyek Krisztus Jézusnak szolgája”. Ez 17 évvel ezelőtt történt, amikor még semmilyen külmisziói lehetőség nem volt Magyarországon. Kérdéseimmel, kétségeimmel Istenhez fordultam: valóban jól értettem-e a feladatot? Nem kelle- ne esetleg itthon cigánymisszióba állnom?

Az 1Mózes 12 versei azonban újból megértették velem a feladatot: „Eredj ki a te földedből, rokonságod közül és atyád házából, arra a földre, amelyet mutatok neked!” (...)

Három-négy évvel később egy újságból értesültem arról, hogy Magyarországon is megalakult a Liebenzelli Misszió- nak egy ága. Senkinek nem szóltam az elhívásomról, de Isten úgy alakította az eseményeket, hogy engem meghívtak a külmisziói kuratóriumba, és ezen keresztül egyre több rálátásom lett a világmiszióra. Ott voltam a tűz közelében, de még nem jött el

az ideje, hogy szóljak. Csak édesanyám halála után egy évvel érkezett el a lehetőség, és akkor kezdődhetett el a hivatalos felkészülés is először Kanadában, majd Angliában, hogy tényleg elinduljak arra az útra, amelyre hiszem, hogy Isten hívott el. (...)

Már kicsi gyermekkoromban, négyévesen eldöntöttem, hogy orvos leszek, amikor nyaranta a nyitott ablakon keresztül megles- tem, hogyan végzi a doktor bácsi a munkáját a bánrévei körzeti orvosi rendelőben. Mindig motivált az embereken való segítés is. A pécsi orvosi egyetem elvégzése után orvosként dolgoztam, és keresztyén életem első nagy engedelmissége is az orvosi hivatással függ össze: amikor megértettem Isten Igéjéből, hogy én semmit se fogadjak el a betegeimtől. Volt azért harc a szívemben: hogyan fogok majd megélni? De azt mondtam, hogy kész vagyok bízni Istenben, Őneki van hatalma eltartani engem. (...)

Nincs teológiai végzettségem, de el-

végeztem a Bibliaszövetség egy hathetes bentlakásos bibliaiskoláját. Ez igazolást adott arra, hogy segítő munkatársra lehetek a gyülekezeti lelkipásztornak. A biatorbágyi nyári csendes-heteken végeztem szolgálato- kat, lelkigondozást fiatal lányok és asz- szonyok között. Levelező képzésen elvé- geztem egy exegézis- és lelkigondozói tan- folyamot is. (...)

Zambiába a Liebenzelli Misszió Mol- nár Mária Külmisziói Alapítványa küld. A hivatalos felkészítés két szakaszban történt. Kanadában arra készítettek fel, hogyan le- het az evangéliumot hirdetni egy idegen kultúrában. Angliá- ban kifejezetten orvosi kiegészítő képzésen vettem részt, a Li- verpooli Egyetem trópusi be- tegségekkel foglalkozó tanszé- kén tanultam parazitológiát, vektorbiológiát. Emellett olyan gyakorlati helyzetekre is igye- keztek felkészíteni, hogy példá- ul két ellenséges törzs háború- zása esetén hogyan kell a me- nekülttábort felállítanom. Mikre kell ilyenkor odafigyelni, példá- ul hogyan előzhető meg egy jár- vány kitérése. (...)

Én sokkal visszafogottabb ember vagyok, mint azok, akik közé készülök. Az afrikai ember tele van érzellemmel, mozgással. Először is el kell fogadnom őket ilyennek, nem az a cél, hogy megváltoztassam, európaivá formáljam őket. Az is igaz, hogy én nagyon precíz, pedáns egyéniség vagyok, és azt is meg kell tanulnom, hogy Afrikában nem „európai óra” jár. A közegészségügyi dol- gok, a higiénés feltételek is egészen mások lesznek. Ugyanakkor ezzel a szolgálattal a magam megszokott körülményeit, igényeit is szeretném feladni, és odabízni magamat Istenre. (...)

Azt olvastam nemrég, hogy ha valaki Afrika földjére teszi a lábát, olyan mélyen megmarad benne Afrika, hogy soha többé nem tudja lerázni szandáljáról a port, valahol örökké hazája marad Afrika. Hiszem, hogy számomra is ilyen lesz az előt- tem álló négy év, annak minden nehézségé- vel és örömeivel...

(a szerkesztőség)

Önkéntes Diakóniai Év

Sok olyan fiatal van ma hazánkban, aki külföldre vágyik. Sok olyan fiatal van ma egyházunkban, aki külföldre vágyik, és különböző diakóniai területeken önkéntes szolgálatot vállal, hogy egy idegen országban, idegen közegben is kipróbálhassa magát, vagy éppen megtalálja magát, más rendszereket és szervezeteket megismerve másként lássa és értékelje mindazt, amit itthon megtalál, szolidaritást vállaljon rászorultakkal.

Sok országban vannak olyan fiatalok, akik egy teljes évet szánnak arra életükből, hogy másokon segítsenek. Erről (is) szól az Önkéntes Diakóniai Év. Talán nem is tudunk erről a programról. Talán nem is hallottunk róla, hogy lehetőség van itthon és külföldön szolgálatot vállalni, és hogy közöttünk, a mi gyülekezeteinkben is vannak olyan testvéreink, aki hazájuktól, családjuktól távol segítenek nekünk diakóniai és missziói munkánkban.

Az Önkéntes Diakóniai Év a Magyarországi Református egyházon belül 1996-ban kezdte meg működését, és 1997-ben csatlakozott az Európai Diakóniai Év Hálózatához, melynek jelenleg 12 európai ország és 3 amerikai egyház a tagja.

Az önkéntesek szolgálati helyei és feladatai nagyon eltérőek: sérült vagy egészséges gyermekekkel, hátrányos helyzetű fiatalokkal, a társadalom peremén élőkkel, hajléktalanokkal, vagy szenvedélybetegekkel foglalkoznak. Mivel a legtöbb szolgálati hely a diakóniai vagy gyülekezeti munkához kapcsolódik, nagyon fontos ebben a programban a felebaráthoz, a rászoruló emberhez való helyes viszony megtalálása, a másik ember tisztelete és elfogadása. Az ér-

deklődők számára közöljük a legfontosabb elérhetőségeket:

Magyarországi Református Egyház Zsinata

Önkéntes Diakóniai Év

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

Tel: 06 1 460 0706;

ode@zsinatiroda.hu

Az egyik önkéntes, aki egyházkerületünkben végez szolgálatot, Stacey Horn Vermontból (USA). Ő mesélt nekünk arról, hogyan is kerül ide egy önkéntes, és milyen tapasztalatokat szerzett eddig közöttünk.

Nagyon sok országba mehettem volna önkéntesnek szerte a világon, de 2000-ben már jártam Budapesten, és nagyon megszerettem. Akkor egy pszichológia kurzuson vettem részt. A kurzus során a nők helyzetével és problémáival foglalkoztam, dolgozatomat pedig az európai cigány nőkről írtam. Ez a téma nagyon érdekes volt, de dolgozatomat pusztán könyvekre tudtam építeni mélyebb és közvetlen tapasztalatok híján. Különösen nehézé tette a dolgot, hogy angol nyelven nagyon kevés könyv és cikk talál-

ható ebben a témában, illetve ezek közül sem mind jó minőségű. Azóta tervezem, hogy visszajövök tanulni és mindenekelőtt embereket megismerni, tapasztalatokat gyűjteni.

A másik célom az volt, hogy az egyházat szolgáljam, és az ed-

digi sok iskolapadban töltött idő után, és még jó pár év tanulás előtt éljem is az életet. Missziói munkára vágytam.

Egyfelől cigányokkal szerettem volna foglalkozni, másfelől pedig angolt is szívesen tanítok, mivel végzettségem szerint angoltanár vagyok. Így kerültem Miskolcra, ahol a hét nagy részében a Lévy Gimnáziumban tanítok, illetve szükség szerint részt veszek cigánymissziós munkákban vidéken.

Nagyon jó mindeközben megtapasztalni, hogy milyen segítőkész emberek vesznek körül. Sok embert volt lehetőségem megismerni a református egyházban, és mindannyian nagyon segítőkészek.

A jó tapasztalatokon túl akadtak persze megdöbbentő dolgok is: például, hogy a magyar társadalomban milyen nagymértékben elkülönülnek cigányok és nem cigányok egymástól, és hogy tapintható az előítéletesség. Ezzel nem azt állítom, hogy az Egyesült Államokban nem létezik előítélet, akár etnikai alapú előítélet, talán csak nem ilyen nyíltan és nyilvánvalóan. Hadd mondjak erre egy példát. Vonaton utaztam, és ismeretlen emberekkel beszélgettem. (Érdekes, hogy Magyarországon az emberek ismeretlenül is elbeszélgetnek egymással, megszólítanak, érdeklődnek.) Egyszer egy férfi megkérdezte, hol lakom, mit csinállok. Elmondtam, hogy önkéntes vagyok, Miskolcon lakom és angolt tanítok. (ilyen alapvető dolgokat már el tudok mondani magyarul) A férfi ehhez azt a megjegyzést tette: igen, Miskolcon sok a cigány. Meglepett. Nem is volt szó cigányokról, ez volt mégis az első gondolata. Érdekes tehát, hogy az emberek hogyan kezelik ezt a kérdést. Természetesen mindennek a háttérben összetett és bonyolult problémák húzódnak meg.

A másik igazán meglepő dolog volt, ami valóban más, mint otthon, hogy amikor tanítani kezdtem, arra bátorítottak, hogy bátran tegyek vállalt a hitemről a diákok előtt akár a szabadidőben zajló beszélgetésekben, akár az órákon. Ezt

meg is teszem, ha nem is az órán, hiszen ott az a dolgunk, hogy angolt tanuljunk. Inkább délután vagy este, amikor a kollégiumban beszélgetünk. Sokszor kérdezik tőlem, hogy hogyan kerültem ide, mit csinálok itt, mi az, hogy önkéntes vagyok, mit jelent számomra a missziói munka. Szeretem ezeket a beszélgetéseket, és szeretem megismerni a diákokat. Ők angolul gyakorolnak közben, én pedig magyarul.

Érdekes különbség még a két társadalom közt az is, hogy míg mi a jövőbe tekintünk, addig a magyaroknak igen fontos a történelem. Mindennapi beszélgetések néha teljesen olyanok, mint a történelemórák. Mindenki tud az ország történetéről, és úgy tűnik, mindenki számára igen fontos téma ez: milyen volt az ország a szüleik, nagyszüleik idején vagy még korábban. Még a gyermekek is tudják a történelmet. Ez nagyon fontos ta-

paszlatat számomra: a két szemléletmódot kellene valahogy összeegyeztetni. Fontos előre tekinteni, de ugyanilyen fontos tudni, hogy honnan jövünk.

Persze nem minden könnyű a munkámban, akár az angoltanításra, akár a cigány-misszióra gondolok, ilyenkor azonban mindig emlékeztetem magam arra, hogy önkéntes vagyok. Ezt vállaltam.

Felelősségünk a betegekért A kórházmisszió elindulása egyházkerületünkben

AXIX. században még természetesnek számított, hogy a lelkipásztorok orvosi és betegápolási ismeretekkel rendelkeztek. Az egészségügyi ellátás kezdetlegessége miatt nagyon sok esetben nem csupán a lelket kellett gyógyítani, ápolni a gyülekezeti lelkésznek, hanem a testet is. A XX. század elhozta magával, hogy az orvosi és a lelkigondozói munka messzire került egymástól, külön utakon kezdtek el járni. Ennek, mint lenni szokott, a beteg ember volt az elszenvetője, mert sok esetben magára maradt hitbéli és lelki problémáival. Századunk talán ismét elhozza, hogy testi gondozó és lelki gondozó együtt végzi szolgálatát a betegek érdekében, mivel nem lehet különválasztani a testet és a lelket.

Ebben az esztendőben Isten kegyelméből Miskolcon a Megyei Kórházban elindulhatott a kórházi lelkészség a négy történelmi felekezet szolgálati által. Az előzményekhez tartozik, hogy az előző évben közös összefogással elkészült az Isteni Irgalmasság Ökumenikus Kápolnája a felújított belgyógyászati tömbben. A kápolnát a karácsony előtti napokban szentelték fel az egyházak vezetői, és így elindultak az istentiszteleti alkalmak. Felváltva tarjka a hétköz-

napi és a vasárnapi alkalmakat. Hétköznap minden délután 2 órakor, vasárnap pedig 11 órától vannak az istentiszteletek.

A Megyei Kórházba egyházkerületünk egész területéről érkeznek a betegek, és vannak, akik heteket töltenek egy-egy osztályon (onkológia, pszichiátria, rehabilitáció). A missziói munka fontos része a betegek felkeresése, mert ma is sokan mondják el, hogy „Nincs emberem!”. Egy hosszúra nyúlt betegség alatt testi-lelki fájdalmakon megy keresztül az ember. A mi feladatunk, hogy lelki fájdalmában ne hagyjuk magára a beteget, illetve ne egyedül a pszichológia eszközeivel kapjon segítséget. Krisztust kell jelenvalóvá tenni a kórtermekben, hogy megtapasztalják az Isten gondviselését. Sokan, akik eltávoztak Istentől, egyháztól, gyülekezettől, ebben az időszakban hallják meg a hívó szót és találják vissza mint tékozló fiak.

A kórházlelkészség lehetőséget teremt gyülekezeti és nem gyülekezeti tagoknak, hogy lelki táplálékot kapjanak a betegápolásban vagy a kápolnában. Ebben a szolgálatban is, mint a többiben összefogásra van szükség. A kórházban 1800 ágyon fekszenek a betegek, így fontos megtudni, ki hol is fekszik pontosan, hogy minél hamarabb felkereshessem. Abban kérném a testvérek segítségét, hogy jelezzék nekem, ha gyülekezeti tag, családtag, rokon, barát, szomszéd a kórházba kerül, hogy meglátogathassam. Elérhetőségeim: a kórházi lelkészség számán: 46/515-200/1736; mobiltelefonon: 30/3593379; e-mailen: gecseattila@chello.hu.

Imádkozzunk ezért az új szolgálatért és érezzünk felelősséget a betegek iránt, akik közöttünk vannak.

Gecse Attila, kórházlelkész

Idén is lesz nyári tábor Sárospatakon

A Tiszáninneri Református

Egyházkerület

Ifjúsági Konferenciája

Szőnyi Tamás bőcsi

és Kolumbán Gábor

Kazincbarcika-felsői

lelkipásztorok vezetésével

idén a következő időpontokban

kerül megrendezésre

Sárospatakon:

I. hét: 8 éves kortól

konfirmációig:

2006. július 3-8.

II. hét: konfirmáció utáni kortól

18 éves korig:

2006. július 10-15.

Részvételi díj: 10. 000.- Ft.

Jelentkezni írásban lehet 5.000 Ft előleg befizetésével május 25-ig az alábbi címen:

Kolumbán Gábor

3700 Kazincbarcika

Budai Nagy Antal u. 41.

Tel./fax: 48/ 314-441

Egy régi „kántorképzős” találkozásai Gárdonyi Zoltán művészetével

A találkozások mindig valami újat hoznak az ember életébe: vagy kellemes élményeket, vagy rossz, negatív hatásokat, de előfordulhat mindkettő jelenléte az emlékekben. Mégis, hogy melyik lesz a domináns érzés, az az élmények erejétől függ. Ez azért jutott eszembe, mert a naptárra tekintve rá kellett döbbnem: az általam nagyra tartott, igazi „református” zeneszerzőnk, Gárdonyi Zoltán 100 évvel ezelőtt, 1906-ban született. Hogy milyen hatással volt, van az ő művészete az én amatőr „egyházzenészkedésemre”, erről szeretnék néhány gondolatot megosztani a tisztelt olvasóval úgy, hogy a személyes zenei élményeken túl megemlékezem a zeneudósról is.

Gárdonyi Zoltánnak a Zene-művészeti Főiskolán egész életét meghatározó élményben volt része, amikor Kodály Zoltán növendékeként szívta magába a magyar zene szeretetét, tiszteletét. Nem múlt el ez a nagyszerű érzés akkor sem, amikor Berlinben folytatta tanulmányait, ahol a zenetudomány doktorává avatták 1931-ben. Hazatérve egyházzenei munkásságát a Soproni Evangélikus Tanítóképző Intézetben és a Teológiai fakultáson kezdte. 1941-től 1967-ig a Budapesti Liszt Ferenc Zene-művészeti Főiskola professzora, az egyházzenei tanszak utolsó vezetője, 1949-től pedig a Budapesti Református Teológiai Akadémia egyházi ének-zene tanára.

Meghívott szakértőként közreműködött az 1955-ös evangélikus énekeskönyv szerkesztésében, majd 1957-ben elvállalta az 1948-as Református Énekeskönyvhöz készíthető Református korálkönyv szerkesztését, melynek előszavát is ő írta. Ekkor dolgozta ki a közös evangélikus-református

kántorképzés tervezetét. Ennek gyümölcseként 1958-tól Fóton indult el a kántorképzés, majd 1965-től Debrecenben kezdte meg működését az Országos Református Kántorképző Tanfolyam, melynek Gárdonyi Zoltán volt a fő szervezője, vezetője.

A Magyar Rádióban zenei ismeretterjesztő előadásokat tartott nagy sikerrel. Nemzetközileg is nagyra becsült Bach- és Liszt-kutatásai egyre ismertebbé tették.

Életműve felöleli a szimfonikus- és kamarazene, zongora- és orgonakompozíciók, az egyházi és világi szövegű vokális művek, továbbá a pedagógiai célzatú darabok legkülönbözőbb műfajait. Orgonaművei és bibliai szövegű kórusművei a XX. századi európai egyházzeneben egyedülálló értéket képviselnek. Örökségét fia, Gárdonyi Zsolt ápolja a legodábbban.

Mint minden kántorképzősnek, nekem is két fő kottával kellett megismerkednem: a Beharka Pál által szerkesztett Gyülekezeti harmóniumiskolával és a Református korálkönyvvel. Mindkét kottagyűjtemény gazdagon tartalmaz Gárdonyi-műveket, korálkönyvi leleteket, melyeket előszeretettel adtak fel tanulás céljából tanáraink.

Gárdonyi Zoltán stílusa magán viseli a barokk szerkesztési formát ugyanúgy, mint a kodályi, XX. századi modern zene stílusjegyeit. Ezért is volt bennem kettős érzés a Gárdonyi-darabokkal kapcsolatban, hiszen tetszett benne a klasszikus dallamvezetés, de néha furcsa érzés volt a disszonáns harmóniákkal való találkozás. Ez a kettős érzés kiegészítette egymást, melynek következtében egyre jobban megszerettem a nagy zeneszerző művészetét. Sőt, későbbi tanulmányaim során szinte ke-restem darabjait. Bevallom, zenés áhítatokra mindig becsempészek

egy-egy Gárdonyi művet, melyet egyre nagyobb szeretettel és élvezettel játszom az orgonán.

Kórusműveivel is először a Kántorképző Tanfolyamon találkoztam, ahová Berkesi Sándor tanár úr mindig hozott egy-egy „ütős” Gárdonyi művet. A mai napig szívesen hallgatom vissza a magnófelvételeket, melyeket a záró koncerteken vettünk fel, természetesen a kántorképzős kórus, vagyis a mi előadásunkban.

A „Szívemnek Kósziklája” című kórusműve különösen is közel áll a szívemhez. Sokszor énekeltem a tenor szólamát és persze egy idő után az egész mű, minden szólam a fülemben volt. Évekkel ezelőtt meghívást kaptunk az Egyesült Államokba, ahol egy hónapos koncertkörút várta a teológusokat és a sárospataki gimnázium kórusának tagjai közül azokat, akik megfeleltek a válogatáson. Mi mást kellett ekkor is énekelni, mint a „Szívemnek Kószikláját”? Talán nem volt véletlen, hogy így én is azon kiválasztottak egyike lehettem, akik elvittük a tengeren túlra a pataki szellemet, a sokszínű egyházzenei kultúrát és természetesen Gárdonyi néhány csodálatos kórusművét.

A 2006-os esztendőben nemcsak a nagy zeneudós születésére, de halálának 20. évfordulójára is emlékezünk.

Ha mi, reformátusok fontosnak tartjuk hitvalló őseink örökségének, tanításának ápolását, akkor feladatunknak kell tekinteni egy olyan igazi református egyházzenei munkásságát, örökségének, életművének ápolását is, mint amilyen a Gárdonyi Zoltáné. Hite, protestáns zenei nyelvezete az ő művein keresztül is erősítik a mi református identitásunkat!

Szilágyi Gábor
lelkipásztor, Szendrő

Jó gyerek – rossz gyerek, jó szülő – rossz szülő

Minden ember több szerepet tölthet be az élete során. Lehet gyerek, osztálytárs, diák, barát, munkatárs, főnök, szülő, beteg. Talán mindezek közül a legnehezebb, amellyel a legtöbbet küzdünk, amelyben a legtöbbször elbizonytalanodunk, különösen mi Nők, Anyák – a szülői szerepünk.

És ugyanúgy, ahogyan magunkkal kapcsolatban föl-föltesszük a kérdést: jó szülő vagyok, rossz szülő vagyok, ugyanígy szinte naponta minősítjük gyermekünket: „most jó gyerek voltál”, vagy éppen „ne legyél rossz!”

De valójában mikor mondhatjuk egy gyerekre, hogy rossz? Van olyan gyerek, aki rossznak születik? Vagy a nevelés alakítja ilyené vagy olyaná? De akkor a mi gyerekünk hogyan lehet rossz, amikor mindent elkövetünk, hogy jó legyen?

Mielőtt bárki azt hinné, hogy ezekre a kérdésekre ebben a szűk terjedelmű cikkben választ fogok adni, máris ki kell ábrándítanom. Ezek nehezen megválaszolható kérdések, nincsenek rá abszolút válaszok, és könyvtári irodalmat írtak össze a gondolkodók, hogy erről vagy arról a megközelítésről meggyőzzék magukat s az olvasóikat.

Ebben a cikkben arra vállalkozom, hogy összefoglaljam: véleményem szerint melyek azok az esetek, amikor a „rosszaság” olyan mértékű, hogy a családon belül már nem oldható meg, amikor külső segítséget érdemes kérni; amikor le kell küzdeni azt a nehéz belső bizonytalanságot, hogy „én most elmenjek valakihez, akivel akkor találkozom először, és azt hiszi, hogy rossz szülő vagyok, mert ide kellett jönnöm, és majd ő fogja megmondani...?”

Mikor van valóban baj a gyermekkel, mikor forduljunk szakemberhez? Mit várhatunk és mit nem a szakembertől, a tanácsadó pszichológustól?

Egy gyermek viselkedésének a megítélésében nagyon fontos tényező a gyermek életkora. Nézzünk erre egy példát: az anyák egyik rémálma, hogy a vásárlás közben a gyermek megáll egy csoki vagy játék előtt, és sírni kezd érte, majd amikor nem kapja meg, dührohamot kap, ordít, toporzékol, ledobja magát a földre. Azt mondhatjuk, hogy ez bármilyen kellemetlen és feltűnő, de egy két-három éves korú gyermeknél a személyiségfejlődés természetes velejárója. Ha ugyanezt egy öt éves gyermeknél tapasztaljuk, az már elgondolkodtató. Ugyanígy a szo-

batisztaság időpontjának a megítélése is változó. 3-4 éves korban még természetes, hogy egy-egy éjszaka után nem szárazon ébred a gyermek, de ugyanez 5 éves kortól, és ha többször is előfordul, már problémát jelez.

Azt is tudnunk kell, hogy a gyermekek fejlődése nem egyenes vonalú, felfelé ívelő mozgás. Megtorpanások, visszalépések kísérhetik, melyeket ugrásszerű fejlődés követhet. Általában hasonlítjuk gyermekünket, vagy a saját korábbi tapasztalatunkhoz, a testvéréhez, vagy a kortársaihoz: szomszédbeli, családbeli gyermekhez. S bár tudjuk, Murphy alapján, hogy az a gyermek, aki jól eszik, alszik, tanul, viselkedik és a testvérét is szereti, az a szomszéd gyereke – mégis elbizonytalanodunk. Ilyenkor is jó szakemberrel konzultálni, aki segít a gyermek viselkedésének megítélésében.

Még mindig él a köztudatban, hogy annak a gyermeknek a viselkedésével van baj, ahol a családban problémák vannak, az ún. rossz családban. Ez önmagában igaz is lehet, csak sokszor elfelejtjük, hogy egyrészt minden család életében van és lehet baj, másrészt a „baj” fogalmán mást értünk. Sokan azt hiszik, hogy a családi életben csak a szülők veszekedése, a gyermek bántalmazása, a rendezetlen családi élet a baj forrása. Nem gondolnak arra, hogy az élet természetes velejárói, egy haláleset, egy új munkahely, testvér születése, új lakásba költözés vagy akár egy válás, mind-mind változással, így stresszel járnak, nemcsak a szülők, hanem a gyermekek számára is. A gyermek nem önálló-

an, egyedül létezik, hanem egy közösség, a családja részeként. Annak változására, történéseire ő is reagál. A család mint rendszer létezik, így ilyenkor az a természetes, hogy a gyermek is reagál: nyugósebb lesz, korábbi viselkedésére jellemző szokásokhoz tér vissza, szaknyelven regrediál, és nehezebben kezelhető lesz. Ilyenkor célszerű, hogyha várunk, kivárunk. Több odafigyelést, szeretetet, nagyobb biztonságot nyújtunk, s a legtöbbször ennek a hatására csökkennek vagy megszűnnek a panaszok.

A gyermekek fejlődése állandó változás, viselkedésük is az. Baj akkor van, hogyha ez a folyamat megáll. Hogyha a gyermek változása, alkalmazkodása megmerevedik. Ekkor viszont szakember segítségét kell kérni.

Vannak olyan viselkedésbeli sajátosságok, amelyek minden életkorban a gyermek nehézségeit jelzik – így külső segítséget igényelnek: éjszakai felriadások, rendszeres alvászavarok, erős szorongás, dadogás, a gyermek viselkedésének, teljesítményének gyökeres megváltozása – befelé fordulás, a tanulmányi eredmény ugrásszerű romlása, agresszivitás eluralkodása – ha hónapokon keresztül fennállnak.

Mit jelent a szakember segítsége? Sokan azt hiszik, hogy a pszichológiai tanácsadás során a szülők konkrét megfogalmazásokat kapnak, elvárásokat, amelyben valaki, aki sokkal jobban ért a neveléshez, megmondja, hogy mit rontott el, és mit kell ezután csinálnia a szülőnek. Egy ilyen hely-

zettől joggal, és természetesen tart mindenki. Az én gyakorlatomban is gyakori, hogy az első interjú során meg kell küzdeni ezekkel az előítéletekkel, és meg kell nyugtatni a szülőt, hogy nem ez vár rá. A pszichológiai tanácsadás inkább egy konzultációhoz hasonlít, amelyben beszélgetés, eszmecsere folyik, amelyben a szülőnek lehetősége van irányítottan, kívülről ránézni saját szülői szerepére, elveire, és gyermekére is, s ez segíti őt. A szülőnél jobban senki nem ismeri gyermekét, így a pszichológus legelőször tájékozódni akar, minél többet megtudni a szülőtől a gyermekről. Fontosak a körülmények, történések, amelyek a gyermeket körülveszik, a korábbi élettörténete, a tünet kialakulása, hogy miért most jelentkeztek. Ez az első interjú. Általában csak az édesanya, ritkábban mindkét szülő jelen van. Nem szerencsés, hogyha a gyermekről előtte beszélünk, sok olyan kérdés merülhet fel, amely nem rá tartozik. Ezért a gyerekkel való első találkozás ezt követően zajlik. 4-5 alkalom szükséges, hogy a gyermek viselkedését megfigyelhessük szabad játék helyzetben, irányított játék során, és olyan tesztek elvégzése kapcsán, amelyben érzéseit, gondolatait, szorongásait ismerhetjük meg. Ezt követi egy újabb találkozás a szülővel, amelyben már visszajelzést adunk arról, hogy a vizsgálati helyzetben mit tapasztaltunk. Ez valóban egy eszmecsere már, hiszen vagy egybevágunk, vagy különböznek a tapasztaltak a szülő által elmondottaktól. Ekkor döntünk arról,

hogy terápiás folyamat kezdődik-e, s annak mi lesz a célja, vagy a nevelésben, a gyermekkel való együttélésben melyek azok az irányok, amelyek felé törekedni kellene, hogy a tünetek megszűnjenek, mérséklődjenek, a gyermek állapota újra egyensúlyba kerüljön.

Van egy átmeneti állapot, amikor még nincs baj a gyermekkel, nem „rossz”, mégis szakemberhez szoktak fordulni. Ez általában döntési helyzetben, ennek a folyamatnak a megkönnyítésére szolgál. Ez valóban, és kifejezetten tanácsadási helyzet, amikor egy konkrét kérdésre kérnek tőlünk konkrét választ. Legtöbbször az iskolaérettség eldöntése ez, de az óvodába kerülés időpontja, a pályaválasztás miatt is gyakran kérjük segítségünket.

Szerencsére egyre több olyan eset van, amikor a megkeresés önkéntes, nem az óvoda, iskola küldi a szülőt, hanem úgy fordulnak pszichológushoz, olyan természetességgel, ahogyan fogorvoshoz megyünk, ha fáj a fogunk, lefekszünk, ha álmosak vagyunk, beszélgetünk, ha egyedül érezzük magunkat. Úgy érzem, hogyha szülőként elbizonytalanodunk, ha biztonságérzetünk csökken, segít, ha konzultálhatunk valakivel erről, a nehézségeinkről, hogy minél magabiztosabb, nyugodtabb, jobb szülőkké válhassunk.

Sárospatak, 2006. március 3.

Molnár Marianna
klinikai szakpszichológus

Gyerekszáj

Kárpátalján, az áramszünetek idején

Dániel (3 éves) zseblámpát kap. Jól világít, de csavargatja, és már nem gyullad. Rázza, rázza, majd megszólal: „Mindig elveszik ezt az áramot.”

Kárpátalján, kapcsolat a cigányokkal

Házunkhoz naponta jöttek a cigányok élelemért. Fiaink (3-4 évesek) közvetítettek: „Itt vannak a cigányok.” „Mondjátok, hogy a szegények” – kértük mi. Másnap így fogalmaznak: „Anyá, itt vannak a szegény cigányok.”

Kanadában, a rokonoknál

Áron (3 éves) nagyapjától zsebpénzt kap. A boltban a centeket a földre ejti: „Jaj, a kopekem!” – kiáltja.

Grand Rapidsben, a barátoknál

Áron (3 éves), este nem akar aludni. Újra és újra vizet akar inni. „Aludj, többször nem kapsz.” „Akkor lemegyek Bev nénihez” – mondja. „Ő nem tud adni, nem ért magyarul.” „Azt fogom mondani: Vizet kérek, yes?! Vizet, oké?!”

Erdélyben

Március 15-én a Duna Televíziót nézzük. Este Dániel így énekel: „Orbán Viktor azt üzenté...”

Kárpátalján, Nagyberegen

„Fiúk, imádkozzunk, hogy Isten őrizze apát az úton oda és vissza is.” Dániel (4 éves): „Inkább azt kérjük, hogy ne menjen el.”

Kárpátalján, Nagyberegen

Iskolába indulás előtt reggelenként az előszobában imádkozunk: „Én Istenem, felébredtem, te őrködtél én felettem...” Egyik álmos reggel Áron önfeledten mondja: „Én Istenem, jó Istenem, becsukódik már a szemem...”

Sárospatak, Kondor Béla grafikáinak tárlatán

Áron (10 éves): „Ezt nézzétek, ez a legszébb, ezt nem firkálta össze”.

Sárospatak, Karácsony

Julika (4 éves): „Betlehemben megszületett Isten”. „Az Úr Jézus” – mondjuk mi. „Értem. Ő is Isten, meg Az is, Aki soha nem jön le.”

Pándy-Szekeres Anna tanárnő

Mese - A muzsikáló párna

Jucika nem volt lusta kislány, csak éppen felkelni nem szeretett reggelenként. Ha költögette legidősebb nővére, Katica, hogy: – Kelj fel, Juci! Ideje. Alvásnak már nincs helye! – Juci ásitozva rimánkodott: – Csak négy perc még, vagy csak öt, édes álmom ideköt.

Testvérkéi is ráhagytak egy jó negyedórát a Juci álomszuszékságára, de negyedóra elteltével odalépett hozzá közepső nővére, Panni: – Én már utcát se pertem, kigyomláztam a kertem. Kelj fel te is szaporán! Késő van már, nincs korán – költögette Jucit. – Ne is mondjad nekem ezt, édes párnám nem ereszt! – pislogott Juci s úgy átölelte két karjával a párnáját, mintha legkedvesebb pajtása volna. Tíz perc múlva Pista bátyja rázogatta meg az alvó Jucit: – Minden csirkéd éhen csipog: szemet adni vajon ki fog? Galambod is turbékolja: jaj, de lusta itt a konyha!

Juci megint fészkelődött, mocorgott s küldte Pistát is: – Hagyjál békén, ne is várj rám, úgy ringat az én kis párnám! Muzsikál a pöhöly benne, mintha altatódal lenne.

– Ennek már fele se tréfa, – gondolta Pista, – s elmondta anyukának. – Még mit ki nem talál az a huncut Juci? – nevetett anyuka – s most már a legkisebb gyereket, Bandit küldte Juci ébresztésére. Bandi előbb igen óvatosan megcsókolgatta Juci fejbúbját, s így duruzsolt a fülébe: – Ébredj fel, szép Csipkerózsza! Csókomnak le légy adósa! Én vagyok a tündérr király. Vár ránk messzi tündéri táj. Aranyhintón repülj velem ... Ne aludj már, hékás, te sem!

No, erre a cseppet se mesebeli mondatra kinyitotta Juci a félszemét s hát akkor látja, hogy Bandi figurázik vele a tündérr király nevében. Rántja mérgesen a takarót, de Bandi is rántja ám a „Csipkerózsza” hajfonatát. – Nem addig az, álomszuszék hercegő! – bókolt Bandi nagyokat az ágy előtt. – Én már mennyit elvégeztem: napomat imával kezdtem, meg-

mosdottam, reggeliztem, betöltöttem minden tisztem. Nyulaimnak szedtem füvet. Így kívánja a becsület. A konyhára hordtam fát. Vedd a munkát mostan át!

Bandi nem csak szóval, hanem tettel is költögette Jucit, amiből messzeható sivalkodás támadt. Erre már bejött anyuka is. – Mi történik itt? – csóvalta meg a fejét. – Mondd csak el nekem is, te Juci, hogy mit muzsikál a párnád?

– Az ... az úgy van, anyuka kérem, – dadogott Juci, – hogy mikor én leteszem a fejemet a párnára, az mindjárt elkezdek nekem izélni ... muzsikálni. Ha arra gondolok, hogy Hamupipőke megy a bálba, akkor már hallom is a párnából a táncmuzsikát. Mintha pillangók zümmögnek, hogy „Tipi-top, tipi-top, Hamupipő táncot rop. Szól a hárfa, meg a dob, kipi-kop, kipi-kop.” ... Azt is hallom, – mondta Juci elgondolkozva, – hogy Hófehérke hét törpéje körülfogja Hófehérkét és úgy altatja: – „Álmodj szépet, Fehérke, boszorkánytól ne félj te. Senki ide nem tör be, őrzi álmod hét törpe.”

– Hát még mit hallasz?

– A rókakirályfi lakodalmas táncát! –

bólogatott Juci nagykomolyan. – Rigók füttyülik a zenét, mókusok éneklük a szöveget: – „Jaj, de huncut a róka, szemeszája csalóka, csenni szokott ökelme, ne bízzatok őbenne.”

– Ilyeneket muzsikál a párnád?

– Ilyeneket! – bizonykodott Juci. – Azért esik nehezemre felkelni. Másképp én volnék az első! Hajnali kakasszókor már ugranék ki az ágyból. De ilyen párnát nem lehet itt hagyni!

– Igazad van! – mondta anyuka helyeselve. – Most látom már, hogy nem bened a hiba, hanem a párnában. A párnával kell csinálni valamit!

Bandi ravaszul mosolygott, amikor anyukával együtt kimentek a szobából. Ha tudta volna Juci, hogy Bandi min mosolyog, nem ugrált volna olyan boldogan öltözködés közben. Aludt is másnap reggel olyan mélyen, mint télen a medve. Még arra se ébredt föl, amikor Bandi kihúzta feje alól azt a bizonyos muzsikáló kispárnát. Térült-fordult Bandi s valamivel tömöttebb volt a párna, mikor visszahozta. Kicsit felemelte a Juci fejét s gyöngéden alácsúsztatta a párnát. Juci mindjárt kényelmesen beleigazodott, de meg is lódult alatta azon nyomban a párna! – Miaú! Miaú! Mirnyaúúúú! – harsogott a megveszekedett kispárna s fűjt, prüszkölt, sergett-forgott, ahelyett, hogy muzsikált volna. Juci kiugrott az ágyból, hóna alá kapta a ruháit s hálóingecskében loholt a konyháig, egyenest anyuka ölébe. – Mi az? Mi az? Tán valami rossz muzsikált a párna? – ölelte magához anyuka a „hétalvót”. – Nyilván a Csizmás Kandúr-csárdást hallotta Juci! – kacagott Bandi vidáman s kigombolta a kispárnát, hogy kivegye belőle a jámbor Mióka macskát.

Óvele gyógyították ki Jucit a későnkelésből.

K. Tóth Lenke

(Az Új Magyar Asszony
1946. márciusi számából.)

Az „Új Magyar Asszony” 60. születésnapjára

Emlékezni azokra jó és érdemes, akiktől kaptunk valamit. Olyan jót, amely segített, épített bennünket. Akikre az emlékezés maga is öröm, há-lára indító. Azt mondják a lélek ismerői, hogy a túlságosan fájdalmas, szégyenletes emlékeket az ember hamar kitörli emlékezetéből, ez a lélek ösztönös, természetes védekezése. A Szentírás ezen a téren is biztos eligazítást ad, amikor egyik dologra azt mondja: „Emlékezz!”, a másikra pedig: „Felejts!” Ez nem mindig esik egybe emberi ítéletünkkel.

Ebben az évben lehet emlékeznünk a 15. éve újjáalakult Református Nőszövetségben a régi Nőszövetségre és annak 1946-ban megjelent újságjára, az Új Magyar Asszonyra. Négy száma ugyan már megjelent 1944-ben, de a folyamatosság megszakadt a háború miatt. Először 1946-ban indult, havonta kétszer megjelenő „hitbuzgalmi” lapként. Négy évet élt csupán, mert a Nőszövetség megszűnésével a lap is megszűnt. Így kevesen tudnak róla, még kevesebben ismerik még a tagok körében is. Pedig értékes újság volt, sokkal több, mint kordokumentum. Példányai még ma is nagy lelki haszonnal és gyönyörűséggel olvashatók. Ma is friss és érvényes az üzenete.

Az újság megálmodója és elindítója az Országos Nőszövetség akkori elnöke, Zsindely Ferencné Tüdős Klára volt. Gyakorlati emberként felismerte a sajtó fontos szerepét. Így írt erről: „Én mindig ösztönösen cselekvő ember voltam. Úgy éreztem, hogy ehhez a munkához (...) elengedhetetlen eszköz egy lap. Elhatároztam, hogy az asszonyok számára újságot indítok és kerestem valakit, aki egyházi ember, de a szerkesztéshez is ért, aki pap létére nyomdai szakember.” Így talált rá Bottyán Jánosra, aki elvállalta a kiadás és szerkesztés munkáját. 1946–47-ben ő, majd 1948-ban Áprily Lajos lett a szerkesztő, de év végén lemondott azzal az indoklással, hogy „falun és magányban óhajt élni ezen túl, költőnek kívánatosabb környezetben.” A lap utolsó szerkesztője Adorján József volt. A cím Új Magyar Asszonyra változott. Bizonyára nem véletlenül, hiszen mindenki érezte: azok után, amiket átélt az ország, az élet nem folytatódhat tovább úgy, ahogy korábban volt. Új kor köszönt ránk, s megújult gon-

dolgozású emberekre van szükség az egyházban is. Akkor még nem is sejtették, hogy milyen lesz ez az új kor, s hogy az anyáknak milyen fontos szerepük lesz benne.

A szűkös körülmények ellenére is színvonalas újság született, amit nemcsak nők, hanem férfiak is szívesen olvastak. A nagy világegyetem után az emberek ki voltak éhezve a jóra, szépre, igazra, az evangéliumra. A sok megaláztatás után keresték azt, ami felemel. Egy 900 lelket számláló kis faluban kb. 90-en fizettek elő a lapra. Az előfizetés ára az akkori valutának megfelelően 10 kg liszt, egy példány ára 2 tojás. A szerzők között találjuk egyházunk akkori nagyjait: dr. Ravasz Lászlót, dr. Gyökössy Endrét, Farkas Józsefet, Szabó Imrét, Hegyi Füstös Istvánt. A tiszáninneniek örömmel fedezhetik fel benne dr. Enyedi Andor, Darányi Lajos, dr. Koncz Sándor nevét is. Országos egyházi ügyekben is megszólalt a lap, pl. nagy szerepet vállalt az akkor készült új énekeskönyv népszerűsítésében. Példaképeket állított az akkori nők elé, sorozatosan ismertette egyházunk nagy nőalakjait Árva Bethlen Katától Borkó Juliánáig, a drávaszögi bibliás parasztasszonyig. Gyakorlati jó tanácsokkal is szolgált a lap, pl. a ruhatár felfrissítéséhez is az akkori szegényes lehetőségek között. Étel és süteményreceptek is megjelentek.

Minden szám utolsó oldalát nőszövetségi hírek foglalták el, tájékoztattak a gyülekezeti életéről. Sűrűn szerepeltek tiszáninneri hírek is. E szervezetek közül néhány még létezik, bár aktivitásuk már nem a régi. Érdemes néhány példát felidézni:

Az ároktői nőszövetség 1946-ban alakult meg, de már egy évvel előbb is együtt dolgoztak. Ellátták élelemmel a gyülekezet nélkülöző tagjait. Vittek zsírt, szalonnát, burgonyát és egyebeket. Gondoskodásuk kiterjedt a katolikus öregekre is. Ózdon a kórházmisszió számára ezüsttányért és -kelyhet csináltattak. Bibliamondásos falvédőket hímeztek és úrasztali terítőt, „de úgy, hogy azon mindenki öltögethessen.” Tiszatarjánban egy gyermekágyas asszonyt gondoztak tíz napon át a szövetség tagjai. „Alsózsoltán a hazatérő hadifoglyokat vendégelték meg felekezeti hovatartozásra tekintet nélkül.” 1947 októberében az átányi nőszövetség tagjai testületileg meglátogatták a tiszánánai asszonyokat, ahol hasz-

nos beszélgetések folytak: „Mindenki örült, mindenki gazdagodott és az együtt töltött időt mindenki kevesellte.” – Sárospatakon 1947. november 27-én alakult nőszövetség 135 taggal. Minden utcának volt egy felelőse, látogatták a családokat, és a látogatósokról rendszeresen beszámoltak a nőszövetségi órákon. Az erdőbényei árvaházból egy árvát gyámfiuknak fogadtak, akinek tanulmányi költségeit is fedezni akarták. – Sátoraljaújhelyben hetenként tartottak órát, amiken népművelési előadásokat is hallgattak. „Kenyériskolát” tartottak szegény gyermekeknek. 1947-ben dr. Enyedi Andor és felesége, aki a kerületi nőszövetség elnöke volt, körúton kereste fel Abaúj gyülekezeteit. Mindenütt nagy szeretettel fogadták őket és zsúfolásig megteltek Litka, Pamlény, Csenyete, Fulókércs, Szászfa református templomai. A miskolci nőszövetség tagjai ruhákat készítettek, amelyeket az éppen konfirmálók viseltek, utána visszadták úgy, ahogy a vándor babakelengyét szokták. Nagy konferenciákat rendeztek Miskolcon, Sajószentpéteren, Szerencsen, Szikszón, Mezőkeresztesen, Vilmányban, Vámosujfalun és másutt. Legemlékezetesebb a miskolc-tapolcai erdei konferencia volt, ahol a fák alatt ezrek hallgatták Zsindelyné Tüdős Klára csodálatos szavait. Akkor még szekerekkel jöttek a falvakból. Az ébredés nagy ideje volt ez. Ma már nehéz lenne ilyen gyülekezést összehozni, mégis bizakodunk, hogy Isten újra ad megújulást és elhozza „kedves esztendejét”.

Nőszövetségünknek ma is van időszaki kiadványa: negyedévenként jelenik meg, „Hírlevél” a neve. Anyagi okok miatt nevének megfelelően – sajnos – csak körlevél. Egy-egy ünnepkörhöz kapcsolódva ad hírt arról, hogy élünk, munkálkodunk és növekedünk is. Reménykedünk abban, hogy megindulhat majd egy igazi újság is korszerűbb formában. Addig is örülünk annak, hogy híreink megjelenhetnek a Sárospataki Református Lapok oldalain.

Kívánjuk, hogy a régi újság emléke a mai olvasót is buzdítsa hűségesebb szolgálatokra, igényesebb életvitelre, nagyobb felelősségre, Isten új üzeneteinek meghallására.

Horváth Barnáné

Kerületi lelkészkonferencia Sárospatakon

ATiszáninneni Református Egyházkerület 2006. február 18-án Sárospatakon tartotta kerületi lelkészértekezletét. Dél-előtt az esperesi beszámolókat hallgathattuk meg, amelyből betekintést nyerhettünk az abaúji, a borsodgömöri, az egervölgyi és a zempléni egyházmegyék statisztikáiba, a hálaadásra okot adó elvégzett feladatokba, esetleges nehézségbe, és a még meg nem valósított kisebb vagy nagyobb horderejű tervekbe. Az ebédszünetet követően, Csomós József püspöke a találkozó előtt kiküldött kérdőívek eredményeit összegezte. A év elején készült kérdőíves felmérés a lelkipásztorok pihenési lehetőségeit, gyakorlatát, illetve azt vizsgálta, hogy várnak-e a lelkipásztorok, és ha igen, miben és hogyan az Egyházkerületől segítséget. Ezek alapján készül el egy cselekvési terv, hiszen a felmérés nem az íróasztal számára készült, vagy hogy elmondhassuk: készült ilyen is. Az egyes kérdésekre adott válaszokból készült összefoglalások, elemzések, grafikonok a Kerület honlapján megtekinthetőek, itt pedig – mivel idő hiányában az értekezleten nem lehetett részletesen elemezni a javaslatokat – rövid összefoglalást adunk ezekről.

A beérkezett javaslatokat több nagy témakörbe rendeztük. Az első átfogó téma a „technikai javaslatok” címet kapta. Ezekből kiderül, hogy többen általában az anya-

gi támogatást, az élet-körülmények javítását tartják szükségesnek, mások az erkölcsi elismerést. Ugyanilyen fontosnak tartják a szabadság kérdésének törvényi rendezését, hiszen nincs arra vonatkozó rendelkezés, hogy mennyi szabadság jár egy lelkipásztornak. A törvény azonban önmagában nem elégséges, szükséges, hogy erről a presbitériumokat is tájékoztassák. Jelentős csoportot képviselnek azok, akik a helyettesítés hatékony rendszerének kidolgozását sürgetik, míg mások szerint akkor lenne ideje egy lelkipásztorok pihenni, ha szakemberek segítségét vehetné igénybe például az építkezések, felújítások esetében. A második javaslatcsoportba a tanulmányutak, illetve közös kirándulások iránti igények tartoznak. Pozitív példaként tekintenek többen a korábbi izraeli utakra, de éppen ilyen fontosnak tartják sokan a közös családi kirándulásokat, kötetlen találkozásokat, szolgálaton kívüli összejöveteleket, amelyek alkalmával jobban megismerhetnék egymást. Vannak persze olyanok is, akik inkább külön szeretnének pihenni, teljesen elszakadva a mindennapi gondoktól.

Fontos az is, hogy ne mindig zárt lelkipásztori csoportban legyünk, ezért javaslatok érkeztek kulturális programok szervezésére, sportolási lehetőségek biztosítására, illetve a más szakmák képviselőivel való kötött vagy kötetlen találkozásra. A lelki feltöltődéssel kapcsolatban a „fejtágítás helyett egy kis lélektágítás” elvet tekintették többen követendőnek, lelki gyakorlatokat, önismereti kurzusokat javasolva, illetve azt hangsúlyozva, hogy kiemelten érdemes foglalkozni a segítő szakmákban gyakran jelentkező kiegészéssel. Az üdülési lehetőségek támogatása gyakran előfordult a kérdőívekben, éppúgy, mint a tanulmányi lehetőségek szervezése. Mindezekben pedig kiemelten fontos a hatékony információ-áramlás és pontos tájékoztatás.

Kitekintő - Generális Konvent

Akárpát-medencei egyházkerületek és egyházmegyék vezetőinek első kétnapos munkatalálkozója 2004. július 8-9-én volt Budapesten, a Ráday Kollégium dísztermében, ahová a történelmi Magyarország 64 egyházmegyéjéből és 9 egyházkerületéből érkeztek a résztvevők. A tanácskozó testület megalakulása a magyar ajkú reformátusság Trianon miatt bekövetkezett – hitéleti, egyházi – széttagoltságát kívánta csökkenteni. Ennek történelmi előzménye, hogy bár 1884-ben az addig térségi és történelmi

okokból különálló négy magyar református egyháztest egyesült, ezt az állapotot az ország első világháború utáni feldarabolása megszüntette. Attól fogva – liturgiai és egyházi jogi szempontból – egymástól elszigetelten fejlődtek az utódállambeli református egyházak. Közös akarat, hogy másfél évtizeddel a rendszerváltozás után, az Európai Unió kibővülése teremtette új helyzetben a különbségek csökkenjenek. A Generális Konvent fő célkitűzése, hogy a magyarországi református egyházkerületek és a határon túli református egyházak egyháztestei összehangolják szolgálatukat. A 2005 júliusában Debrecenben megtar-

tott tanácskozás zárónyilatkozatában már a következő célkitűzést fogalmazták meg a résztvevők: „Elköteleztük magunkat a Magyar Református Egyház egységének újbóli megteremtésére azzal, hogy célul tűztük ki egy közös Református Egyházi Alaptörvény megalkotását. Ebben a folyamatban megkülönböztetett felelősség hárul a Generális Konvent tanácskozásaira és szakbizottságainak munkájára. Reménységgel vagyunk afelől, hogy Isten kegyelméből a közös munka, a közös imádság és a közös szolgálat eredményeképpen belátható időn belül újból létrejön az egységes Magyar Református Egyház.”

A Generális Konvent 2006. március 6. és 7. között tartotta legutóbbi ülését a kárpátaljai Beregszászban. Itt kérdeztük meg Bölcskey Gusztáv püspököt, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnökét a Konvent munkájáról. (Köszönet illeti az Európa Rádió munkatársait a technikai segítségért.)

Mi a célja találkozásuknak, munkájuknak?

Elsődleges feladatunk, hogy az idén sorra kerülő V. Magyar Református Világtalálkozó szervezési, technikai kérdéseit véglegesítsük, rögzítsük. Az elmúlt esztendőben a debreceni közgyűlésen úgy határoztunk, hogy idén két jeles évforduló jegyében, a Bocskai-szabadságharc és a bécsi béke kikiáltásának 400. évfordulójáról és az 1956-os szabadságharc és forradalom 50. évfordulójáról is megemlékezve szervezzük meg a világtalálkozót.

A hagyományok szerint a 90. zsoltár egyik mondatát vettük bibliai útmutatásul. Ez a mondat ebben az esztendőben úgy szól, hogy „kezeink munkáját tedd maradvánnyá/állandóvá”. Ez alapján is hangsúlyos, hogy amire eddig eljutottunk az egymással való újra kapcsolatfelvételben, határon innen és határon túl, és amit elértünk, azt meg tudjuk őrizni. Ennek nagyon szép jele volt a kettős állampolgárság ügyében tartott népszavazás idején a testvérgyülekezeti kapcsolatok kiépítése, valamint az egyházalkotmány módosítása, amellyel azt a készségünket fejeztük ki, hogy célunk egy egységes Magyar Református Egyház létrehozása. Ennek részleteiről tanácskoztunk. Ehhez kapcsolódva például a teljes kárpát-medencei ölelésben hirdettük meg középiskolásoknak olyan pályatételt, amely 1956-nak a családban, gyülekezetben való mai továbbélésének kutatását tűzi ki célul. Szeretnénk, hogy ha minél többekben tudatosulna annak a szépsége és nagysága, hogy Isten történelemformáló hatalma megmutatkozott, és ehhez mint egy eredőhöz most is vissza lehet kapcsolódni.

Ezek mellett persze olyan kérdésekről is szeretnénk tájékozódni, és ezeket a kérdéseket megvitatni, amelyek az egyházkerületekben, egyháztestekben aktuálisak. Most például a Kárpátaljai Református Egyházból érkeztek olyan hírek, amelyek nem a legmegnyugtatóbbak számunkra. Ezek a női lelkészség, illetve a női lelkészek alkalmazásának eltérő értelmezései, valamint a keresztség és úrvacso-

ra kiszolgáltatásában jelentkező különböző gyakorlatok. Természetesen úgy gondoljuk, hogy minden egyháztestnek saját belső törvényhozása van, de ezekben a kérdésekben, amelyek a hitvallásainkat, az egész magyar református hagyomány szerves részeit érintik, jó egymással egyeztetni és egymásról tudni, nem utolsó sorban azért, mert a női lelkészség kérdése bennünket is érint, hiszen Magyarországon szenteltük fel azokat a lelkészeket, akiket nem kíván a továbbiakban alkalmazni a Kárpátaljai Református Egyház. Ráadásul számunkra eléggé érthetetlen módon visszamenőleges hatállyal hozták meg rendelkezésüket. Azt szeretnénk, hogy ezen a tanácskozáson mindenki el tudja mondani a saját véleményét, és kioktatás, számonkérés nélkül a közös felelősség szólalna meg, amelyet egymásért érzünk. Remélem, hogy egy beszélgetéssorozat kezdetén vagyunk itt, hiszen tudatában vagyunk annak, hogy ezeket a kérdéseket nem lehet néhány óra alatt megbeszélni, megoldani. Nekünk is sok tanulnivalónk, tapasztaltnivalónk van, hogy adott esetben a Magyarországi Református Egyház képviselőiként mi is tudjuk a nemzetközi szervezetek előtt értelmezni, megvilágítani, hogy mi is történik, mi nem történik. Hiszen nem jó érzés, hogy ha valahol Nyugat-Európában azzal fogadnak bennünket, hogy mi történik Kárpátalján, mert nyugtalanítják őket az onnan érkező hírek. Ha az információ sok áttétellel jut el hozzájuk, az nyilván torzul, a Generális Konvent pedig azt is célul tűzte ki, hogy közös képvisellete legyen a kárpát-medencei magyar reformátusságnak.

A kérdések megtárgyalásakor fontos, hogy elválasszuk egymástól a valóban Biblián alapuló és a Bibliára csak hivatkozó elvárásokat, meg tudjuk különböztetni a szervezeti és egyéb gondolatokat. Reméljük, hogy ebben a beszélgetésben az álláspontok valóban világossá válnak, és tudunk egymásra

úgy tekinteni, mint akik meghallgatjuk, megértjük a másik álláspontját, és közös álláspontot tudunk kialakítani.

Mi a legkedvesebb élménye az eddigi Konventekkel kapcsolatban, amelyre szívesen gondol vissza?

Számomra felemelő és szép volt az az alkalom, amikor a népszavazás előtt gyűlték össze a kárpát-medencei református egyházkerületek elnökségei, és mindannyian éreztük az a nagy felelősséget és lehetőséget, hogy itt most lehetnek eltérő vélemények, lehetnek eltérő mentalitású emberek, püspökök, főgondnokok, de most nekünk a kárpát-medencei magyarságért, magyar reformátusságért van tennivalónk. Ugyanilyen felemelő élmény volt az is, amikor Zsinatunk egyhangú szavazattal kimondta, hogy bárhol éljen is a világban egy magyar református, az tagja egyházunknak. Megható az a sokféle testvérgyülekezeti, testvérintézményi kapcsolat, amely ezekből kisarjad. Én így is értem a 90. zsoltárnak a kérését, hogy „kezeink munkáját tedd állandóvá”, hogy ami itt elkezdődött, és úgy látjuk, hogy jó irányban megy, azt ne engedjük emberi indulatoknak vagy gáncsoskodásoknak az áldozatává vagy martalékává válni.

Melyek a Generális konvent jövőbeli tervei, megvalósításra váró feladatai?

Elindult, ahogyan tavaly a közgyűlésünkön elhatároztuk, a törvényalkotási egységesítés, illetve a református alaptörvény kidolgozása, amely megjelenhet minden egyháztestnek az alaptörvényében mint egységes alap, amelyre a sajátosságokat rá lehet építeni. Ezt nagyon fontos dolognak tartom. A másik talán kicsit távolinak tűnik, de ilyen felgyorsuló időben nagyon hamar odaérünk, ha Isten éltet: 2009-ben Kálvin születésének az 500. évfordulójára emlékezik a református világ, és úgy gondolom, hogy nekünk magyar reformátusoknak is méltóképpen kell közösen felkészülnünk erre. Azt szeretném, hogy ha ebben valóban nem csak hivatkozási alap, és nem csak program vagy plakát lenne az, amit számunkra Kálvin jelent, hanem nagyon időszerű református identitásalkotó gondolatok épülnének be a teológiánkba, gyülekezeti életünkbe, gyakorlatunkba, közéleti gondolkodásunkba, és így lennénk – mert létszámunknál, súlyunknál fogva valóban lehetünk – meghatározó hangjává az európai reformátusságnak és keresztyénségnek.

(a szerkesztőség)

Kedves Hallgatóink!

Megújult az Európa Rádió Miskolc műsorstruktúrája, és ezen plakáttal szeretnénk az immáron több református műsort sugárzó rádiót a hallgatóink figyelmébe ajánlani.

A rádió arculatában egyre több életünket érintő riportokat és református híreket találhatnak a hallgatók.

A rádió kifejezetten református műsorai:

Minden reggel 7 óra 20 perckor - Útravaló, egy gondolat, melyen érdemes elgondolkodni

Minden nap (péntek kivételével) 11 és 12 óra között – Református Magazin

Benne: Ismerjük meg egymást (közel hozzuk közösségeinket és mindennapjaikat)

Határtalan (ahol átlépjük felekezeti és ország határainkat)

Kicsiny percek (egy kis idő a legkisebbek számára)

Ifjúság hangja (ahogy a fiatalok látják világunkat)

Amiről nem írnak a történelemkönyvek (portrék, esszék, tanulmányok)

Mi újság itthon (beszámolók, ajánlók, érdekességek)

Isten előtt csendességben (istentiszteleti közösség a rádió hullámhosszán)

Minden este 6 órától –Református Magazin ismétlése

Minden este fél nyolctól – Esti Nyugalom

Benne: Református Biblia olvasó kalauz szerinti napi igeszakasz és annak rövid magyarázata

Esti vers

Esti mese a legkisebbek számára

Szeretettel ajánljuk kedves hallgatóink figyelmébe Internetes oldalunkat is, ahol meghallgathatják élőben a rádióműsorokat, illetve archív felvételeinket is.

www.reformatus-tiszaninnen.hu

Látogassa Ön is rendszeresen a Tiszaninneri Református Egyházkerület honlapját, ossza meg gyülekezete, közössége eseményeit, ajánlja programjait a világháló nagyközönségének, írja meg gondolatait egyházkerületünket érintő témákban!

www.reformatus-tiszaninnen.hu

Üdvözöljük a
Tiszaninneri
Református
Egyházkerület
honlapján!

Egyszerű hírküldési lehetőséggel, változatos fórumtémákkal, friss információkkal várjuk látogatóinkat!

Az V. Magyar Református Világtalálkozó rendezvénysorozatának keretében
a Tiszáninneni Református Egyházkerületben

2006. augusztus 18. és 20. között
kerül megrendezésre

a Sárospataki Kollégiumban végzetek
I. Világtalálkozója
a 475 éves Sárospataki Kollégiumban

Kiemelt rendezvény:

Augusztus 19. szombat, 11.00-12.30, református templom, Sárospatak

Igét hirdet: Dr. Papp Géza, Erdély püspöke, előadást tart: Dr. Kósa László akadémikus

Párhuzamos rendezvény:

Miskolc, augusztus 19. szombat, Kárpát-medencei Nőszövetségi Találkozó

Elérhetőségek: ref.hnemeti@axelero.hu,

3564 Hernádnémeti, Széchenyi u.4., Telefon: 30/638-2788

További tervezett programok:

Réteg- és osztálytalálkozók, a kollégiumot támogató alapítványok összevont kuratóriumi
ülése, kulturális programok.

Elérhetőségek: gracsok@freemail.hu vagy bodizsu@reformatus-sp.sulinet.hu

3950 Sárospatak, Rákóczi út 1. 3950 Postafiók: 216

Telefon: 06-47/311-039 Fax: 06-47/311-720